

Ouderenraad

MEMORANDUM

Gemeenteraadsverkiezingen 2024

Samenvatting en prioriteiten

In voorliggend memorandum leidt de omgevingsanalyse ons tot 9 beleidsuitdagingen en 60 aanbevelingen. Als we dit samenvatten komen we tot volgende acht prioriteiten:

1 - Vertrek bij de aanmaak van de zesjarenplanning vanuit een **langetermijnvisie** op ouderenbeleid. Anders gezegd: waar willen we inzake (welzijns- en) ouderenbeleid geraken in 2040 – 2050 ? Gaan we voor een leeftijdsvriendelijke gemeente? Realiseren we buurten die zo zorgzaam zijn dat mensen later of helemaal niet naar een woonzorgcentrum moeten verhuizen? Realiseren we een zorgcontinuüm? Kiezen we voor de 15-minutenstad? ,

De zesjarenplanning van de nieuwe coalitie vertelt daarbij hoe en welk stuk van de weg we daarbij gaan afleggen. Die planning formuleert ook helder de resultaatsverbintenissen waar we het bestuur in 2030 mogen op afrekenen. ([Zie p. 89 – 91](#))

2 - Het staat centraal in de kompasnota: **kwaliteitsvolle dienstverlening**. Het vereist een uitgebreide reeks beleidsbeslissingen om dit mogelijk te maken. Door zich te beperken tot wat strikt wettelijk nodig is zal dit niet gerealiseerd worden. Het doorduwen van een visie, het realiseren van een regierol, het waarmaken van de signaalfunctie, het desgewenst optreden als actor: daar staat de inzet van personeel en middelen tegenover.

Heel belangrijk is alvast dat essentiële stappen vooruit gezet worden in het wegwijs maken van de mensen in de doolhof van het welzijnsbos. Elke Lokeraar moet weten: “Om het even met welke welzijnsgerelateerde hulp- of infovraag ik zit: op ‘die’ plaats in het Welzijnshuis kan ik er mee terecht en vind ik iemand die me ofwel onmiddellijk het antwoord op mijn vraag kan geven ofwel me kan verwijzen naar de juiste dienst- of zorgverstrekker.” Een sterk onthaal is cruciaal. ([Zie p. 92-95](#))

By the way: We kunnen niet over kwaliteitsvolle dienstverlening spreken, zolang aan de basisbehoefte van een perfect functionerende “spoed” niet voldaan wordt.

3 - Maak van **betaalbaar, aangepast en kwaliteitsvol wonen** een topprioriteit. Gemeenten hebben – vanwege het feit dat ze veel van hun inkomsten zelf moeten genereren – de neiging om zo veel mogelijk rijke tweeverdieners in dure woningen te hebben en zo weinig mogelijk arme inwoners in sociale huisvesting. Maar tegelijk bouw je aan de onvrede van een groeiend aantal mensen voor wie aangepast en kwaliteitsvol wonen een onverantwoord grote hap uit het beschikbare budget vraagt. Om het tij te keren is politieke moed nodig, en een breed arsenaal aan mogelijkheden die het aantal betaalbare, aangepaste en kwaliteitsvolle woningen drastisch opdrijven. Vandaar dat we in dit memorandum een assortiment mogelijkheden naar voor schuiven. ([Zie p.96-104](#))

4 - Er ligt zoveel werk op de plank inzake het **mobilititeitsbeleid**, dat meerdere planken nodig zijn om het allemaal te dragen. De cijfers uit de omgevingsanalyse liegen er niet om: ze laten grote ontevredenheid zien rond voetpaden en fietsvoorzieningen. Meer dan 20 %

van de gezinnen beschikt ook niet over een auto. Ondertussen wordt het vervoer van De Lijn afgebouwd, terwijl de vervoerregio zich geen man ziet over de realisatie van het vervoer op maat. En de minder mobiele mensen haken af voor het gebruik van de trein, alleen al vanwege de onaangepaste perrons. **Basisbereikbaarheid** is voor velen een verre droom geworden. Mensen hebben het gevoel dat ze in de steek gelaten worden. Vervoersarmoede is voor velen de trieste realiteit. ([Zie p. 105 – 108](#))

Kies voor kwetsbare gezinnen als toetssteen voor het mobiliteitsbeleid. In beleidsjargon: maak de 'zero car households' tot de benchmark van je beleid."

5 - Wie aan bovenstaande noden ook nog de uitdagingen inzake **gezondheids- en zorgbeleid** toevoegt, kan moeilijk om het gegeven heen dat we voor aanzienlijke uitdagingen staan die zonder verwijl een uitgebreid en daadkrachtig beleid vereisen. De stad die we richting 2050 moeten realiseren zal er niet komen, indien we ons beperken tot de inzet van mensen en middelen die totnogtoe ingezet werden. De consequentie hiervan is dat - gezien de omvang van de uitdagingen waar we voor staan - voor welzijns- en ouderen-beleid **een significant groter stuk van de taart** voorzien wordt, ofwel dat geopteerd wordt voor een grotere taart. ([Zie p. 109-114](#))

6 - We dromen allemaal van een warme stad, waar de verbondenheid tussen de mensen groot is. Een stad waar werken aan **sociale cohesie** een basislijn is in het beleid. Faciliteer dit door verder en meer in te zetten op dienstencentra, ontmoetingshuizen, vergaderruimten, buurthuizen, sociale restaurants, ... Door de bril van de sociale cohesie is ook de inrichting van de publieke ruimte zeer belangrijk: met meer groen waar verstikkend veel grijs is, met (open) speelruimte, verzorgde pleintjes met banken die uitnodigen voor ontmoeting, meerdere hondenspeelweides waar baasjes mekaar ontmoeten, Het zijn de plaatsen waar mekaar leren kennen, mekaar helpen en voor mekaar zorgen tot stand komt.

Continueer ook het idee van de buurtbudgetten. Maak ruimte voor stevige ondersteuning van het verenigingsleven en werk aan de uitbouw van een vrijwilligersbeleid, ...

Bouw een stad van **betrokken en participerende** burgers. De representatiedemocratie alleen volstaat niet meer. In onze steeds complexer wordende wereld is het belangrijk om beslissingen te voeden met de inzichten van allen die over relevante informatie beschikken. Het is niet overdreven om te stellen dat participatie een even belangrijke grondstof voor een goed beleid is, als personeel en financiële middelen. Besteed dan ook de nodige tijd en creativiteit aan het uitzoeken hoe het bestaande sociaal kapitaal dat in Lokeren-Moerbeke aanwezig is maximaal kan ontgonnen worden.

Een extra aandachtspunt inzake de mogelijkheid om alle burgers voluit te laten participeren zit hem in het feit dat liefst 40 % van de volwassenen het moeilijk heeft om mee te zijn met de technologische evoluties: ook hier is voor de stad een rol weggelegd. ([Zie p. 115 – 119](#))

7 - Behoud de **eigenheid van de deelgemeenten**. Naar aanleiding van de fusie werd het op alle mogelijke plaatsen in alle mogelijke toonaarden naar voor gebracht. Laat ons van de gelegenheid gebruik maken om de gerechtvaardigde bekommernissen van Moerbeke op alle deelgemeenten en afgelegen wijken toe te passen: breng stadsaanbod tot in de landelijke uithoeken, respecteer de landelijke eigenheid in leefbare en levendige kernen, zorg voor bereikbaarheid van en naar het centrum. ([Zie p.120 – 121](#))

Inhoudstafel

Samenvatting en prioriteiten	3
------------------------------------	---

DEEL 1 – OMGEVINGSANALYSE

1 - Bevolking en huishoudens	11
01 Bevolkingsaantal en -dichtheid.....	11
02 Bevolkingsgroei	11
03 Bevolkingssamenstelling naar leeftijd.....	11
04 Groene en grijze druk	12
05 Bevolking naar nationaliteit en herkomst.....	15
06 Aantal en samenstelling van de huishoudens	18
07 Alleenwonende ouderen	19
2 - Huisvesting	20
08 Bouwen en verbouwen	20
09 Een- en meergezinswoningen.....	21
10 Huurprijzen	22
11 Sociale huisvesting	23
12 Survey gegevens huisvesting	27
3 - Inkomen en armoede	28
13 Gemiddeld inkomen	28
14 Fiscaal inkomen beneden kritische grens	28
15 Aangiften boven 50.000 €	29
16 Personen met betalingsmoeilijkheden.....	29
17 Personen met inkomensgarantie voor ouderen	30
18 Personen met sociale bijstandsuitkering	31
19 Personen met verhoogde tegemoetkoming in ziekteverzekering.....	31
20 Onderhoudsplicht.....	31
21 Subjectieve armoede	32
4 - Digitale kennis en vaardigheden	33
22 Gebruik digitale kanalen van de stad	33
23 Gegevens digimeter.....	33
5 - Mobiliteit	36

24 Lokeren en de trein	36
25 Voldoende openbaar vervoer	36
26 Fietsen	37
27 Staat van de voetpaden	38
28 Bezit en gebruik van auto's	38
29 Buurtproblemen	39
6 - Gezondheid en zorg	40
30 Globaal medisch dossier	40
31 Aantal huisartsen in Lokeren-Moerbeke	40
32 Vitaz	41
33 Dokters- en tandartsbezoek	41
34 Kankerscreening	42
35 Chronische aandoening bij ouderen	42
36 Diabetes	43
37 Dementie	43
38 Actief bewegen	45
39 Mantelzorg geven en krijgen	45
40 Zorgaanbod voor ouderen	46
41 Tevredenheid over ouderenvoorzieningen	48
42 Ouderen met een zorgbudget	49
43 Gezonde gemeente	50
7 - Samenleven	51
44 Sociaal weefsel in de buurt	51
45 Buurthinder	51
46 Actieve betrokkenheid van de burger	52
47 Bereidheid om mee te praten over de gemeente	53
48 Voldoende consultatie van de inwoners	53
49 Sociale media en Website "denkmee lokeren"	54
50 Geluksgevoel	54
8 - Lokaal bestuur	55
51 Personeelsleden	55
52 Exploitatie-uitgaven	57
53 Tevredenheid over digitale dienstverlening	59
54 Tevredenheid over loketvoorzieningen	59
9 - Ruimte en woonomgeving	60
55 Bebouwing	60

56 Ruimte voor groen in buurt en wijk.....	61
57 Bosrapport Lokeren – Moerbeke.....	62
58 Aanwezigheid van winkels	62
59 Gegevens survey ruimte	63
10 – Data van diensten	64
60 Sociaal huis	64
61 Woonzorgcentra	66
11 – Ideeën van betrokken burgers.....	68
62 Inzake participatie en inspraak.....	68
63 Inzake zorg en wonen.....	69
64 Inzake algemeen beleid	72
65 Inzake mobiliteit en veiligheid	74
12 – Waar stonden we in 2018?.....	77
66 De inspiratie van het managementteam.....	77
67 De memoranda van 2018.....	79
68 De beleidsnota's	83
69 Realisatie van het beleidsplan	86

DEEL 2 – BELEIDSUITDAGINGEN EN AANBEVELINGEN

1 – Vertrek vanuit een langetermijnvisie.....	89
Aanbeveling 01: Zet een masterplan “Ouderenbeleid” op papier	90
Aanbeveling 02: Voorzie een schepen voor ouderenbeleid.....	90
Aanbeveling 03: Stap mee in het ouderenbehoefteonderzoek	91
2 – Ga voor kwaliteitsvolle dienstverlening.....	92
Aanbeveling 04: Voorzie voldoende personeel	92
Aanbeveling 05: Implementeer de welzijnstoets.....	93
Aanbeveling 06: Stem inhoud & bereikbaarheid van sociale instanties op mekaar af....	93
Aanbeveling 07: Gebruik uw signaalfunctie en verdedig de Lokerse belangen	93
Aanbeveling 08: Speel uw rol als regisseur op meerdere domeinen.	94
Aanbeveling 09: Verzeker voor elke welzijnsvraag een passend antwoord	94
3 – Realiseer betaalbaar, kwaliteitsvol en toekomstgericht wonen	96
Aanbeveling 10: Vervang promotorprojecten door Stadsprojecten.....	97
Aanbeveling 11: Overweeg Community land trust.....	98
Aanbeveling 12: Ga voor hamsterhuren.....	98
Aanbeveling 13: Stimuleer wooncoöperaties	98

Aanbeveling 14: Promoot het sociaal verhuurkantoor	99
Aanbeveling 15: Stimuleer waar mogelijk renovatie	99
Aanbeveling 16: Ga in dialoog met de immobiënkantoren	99
Aanbeveling 17: Investeer verder in sociale huisvesting	99
Aanbeveling 18: Faciliteer en promoot samenhuizen	99
Aanbeveling 19: Onderzoek de woonkwaliteit op de private huurmarkt	100
Aanbeveling 20: Ontzorg ouderen die verhuizen of renoveren	100
Aanbeveling 21: Zorg voor diversiteit van woningtypes en doelgroepen in de wijk	101
Aanbeveling 22: Stimuleer verbouwen van grote woningen in de binnenstad	101
4 - Laat ons een bloem en wat gras in een aangename leefomgeving	102
Aanbeveling 23: Zorg dat Lokeren nog een eeuwigheid mee gaat	102
Aanbeveling 24: Garandeer kwalitatief wonen in aangename buurten	103
Aanbeveling 25: Start een tuinrangerteam	103
Aanbeveling 26: In elke buurt voldoende en goed onderhouden openbaar groen	104
5 - Garandeer basisbereikbaarheid en veiligheid	105
Aanbeveling 27: Maak werk van aangepaste voetpaden	106
Aanbeveling 28: Maak werk van aangepaste fietspaden	106
Aanbeveling 29: Realiseer vervoer op maat	107
Aanbeveling 30: Heb oog voor vervoersarmoede	107
Aanbeveling 31: Maak meteen werk van degelijke hoppinpunten	107
Aanbeveling 32: Zet voluit in op deelauto's en deelfietsen	108
6 - Bouw het gemeentelijk gezondheidsbeleid verder uit	109
Aanbeveling 33: Zorg voor een performante en PERMANENTE spoed	110
Aanbeveling 34: Zet in op nabije en bereikbare eerstelijnszorg	110
Aanbeveling 35: Stimuleer de vestiging van voldoende huisartsen	110
Aanbeveling 36: Werk drempels geestelijke gezondheidszorg weg	111
Aanbeveling 37: Maak van Lokeren een dementievriendelijke stad	111
Aanbeveling 38: Onderneem acties rond familiaal geweld	111
Aanbeveling 39: Faciliteer het tegengaan van eenzaamheid	111
7 - Zorg voor voldoende zorg	112
Aanbeveling 40: Werk verder aan de uitbouw van zorgzame buurten	112
Aanbeveling 41: Hanteer kleinschaligheid en het tubbe-model	113
Aanbeveling 42: Neem de regie inzake zorg in handen	114
Aanbeveling 43: Schaf de onderhoudsplicht af	114
Aanbeveling 44: Ondersteun de mantelzorgers	114
8 - Bouw een stad uit van betrokken en participerende burgers	115

Aanbeveling 45: Start met live-streaming van de gemeenteraad	115
Aanbeveling 46: Bespreek met de burgers een jaarlijks voortgangsrapport	115
Aanbeveling 47: Maak werk van een digitaal inclusieve stad	116
Aanbeveling 48: Voorzie in elke buurt ontmoetingsplaatsen	116
Aanbeveling 49: Biedt perspectief aan àlle inwoners	117
Aanbeveling 50: Creëer hartelijke plekken	117
Aanbeveling 51: Organiseer referenda	118
Aanbeveling 52: Maak vrijwilligerswerk aantrekkelijk en toegankelijk	118
Aanbeveling 53: Ondersteun voluit het sociaal cultureel verenigingsleven	118
Aanbeveling 54: Faciliteer een gevarieerd aanbod aan activiteiten	119
Aanbeveling 55: Stimuleer levenslang en levensbreed leren	119
Aanbeveling 56: Betrek en ondersteun adviesraden voluit	119
9 – Maak van Lokeren een plus voor Moerbeke	120
Aanbeveling 57: Hou lokaal aanbod en lokale dienstverlening lokaal	120
Aanbeveling 58: Breng breder stadsaanbod tot in de landelijke uithoeken	120
Aanbeveling 59: Respecteer landelijke eigenheid in leefbare en levendige kernen	121
Aanbeveling 60: Zorg voor bereikbaarheid van en naar Moerbeke centrum	121

DEEL 3 – AANVULLENDE INFO

Begrippen en toelichtingen	123
Belangrijkste bronnen	131

Deel 1 – Omgevingsanalyse

1 - Bevolking en huishoudens

01 Bevolkingsaantal en -dichtheid

De oppervlakte van Lokeren en Moerbeke bedraagt:

68,2395 km² en 37,7329 km² = samen 106,1701 km².

Gekoppeld aan het bevolkingsaantal leidt dat tot volgende bevolkingsdichtheid:

Aantal inwoners en bevolkingsdichtheid 2022

2022	Totale bevolking	Aantal per km2
Lokeren	42.692	626
Moerbeke	6.684	176
Lokeren +	49.376	465
Vlaams Gewest	6.712.775	493

02 Bevolkingsgroei

Bevolkingsgroei 2019 - 2030

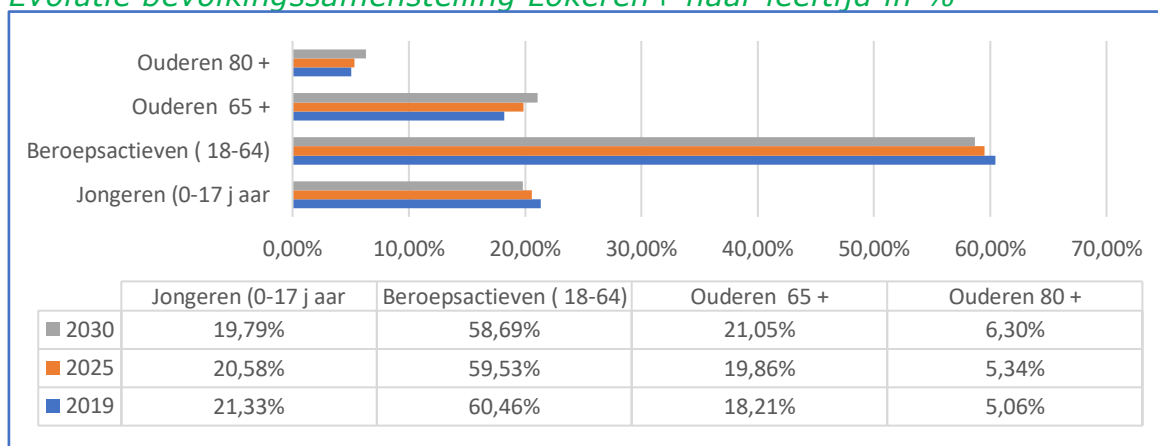
	2019	2025	2030
Lokeren	41.690	43.451	44.877
Moerbeke	6.481	6.848	7.112
Lokeren +	48.171	50.299	51.989

11

→ De bevolkingsgroei heeft uiteraard zijn consequenties voor de bevolkingsdichtheid. In 2030 loopt die voor Lokeren+ aldus al terug op tot 489/km²

03 Bevolkingssamenstelling naar leeftijd

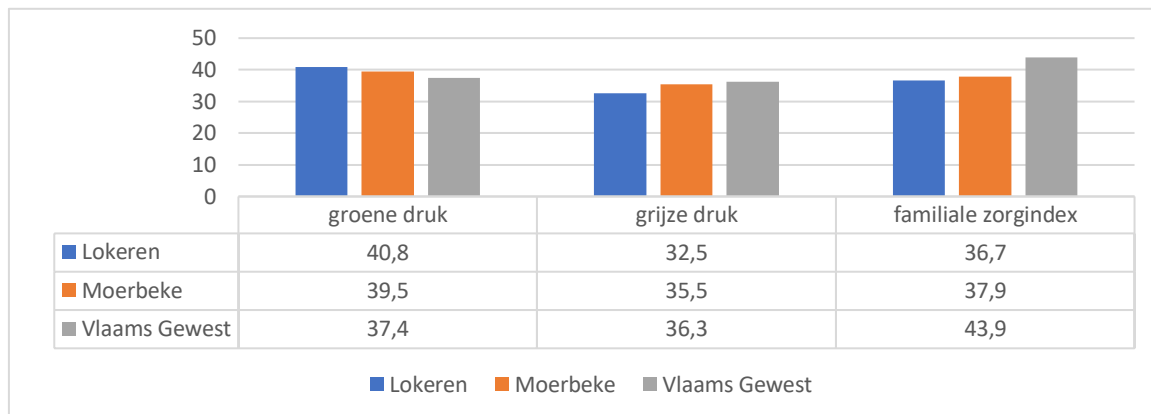
Evolutie bevolkingssamenstelling Lokeren+ naar leeftijd in %

04 Groene en grijze druk

Een laatste manier om inzicht te krijgen in de leeftijdsstructuur van de bevolking is aan de hand van de demografische coëfficiënten groene druk, grijze druk en familiale zorgindex. Ze geven telkens een verhouding weer tussen de verschillende leeftijdsgroepen in de bevolking.

Groene druk, grijze druk en familiale zorgindex 2022

→ In 2022 waren er in Lokeren en Moerbeke voor 100 personen in de leeftijdsgroep 20-64 jaar respectievelijk 40,8 en 39,5 jongeren. De groene druk is dus groter dan in het Vlaams Gewest.

→ In Lokeren en Moerbeke is de verhouding ouderen/mensen op beroepsactieve leeftijd respectievelijk 32,5 en 35,5 per 100 mensen op beroepsactieve leeftijd. Dat ligt nog iets lager dan in het Vlaams Gewest.

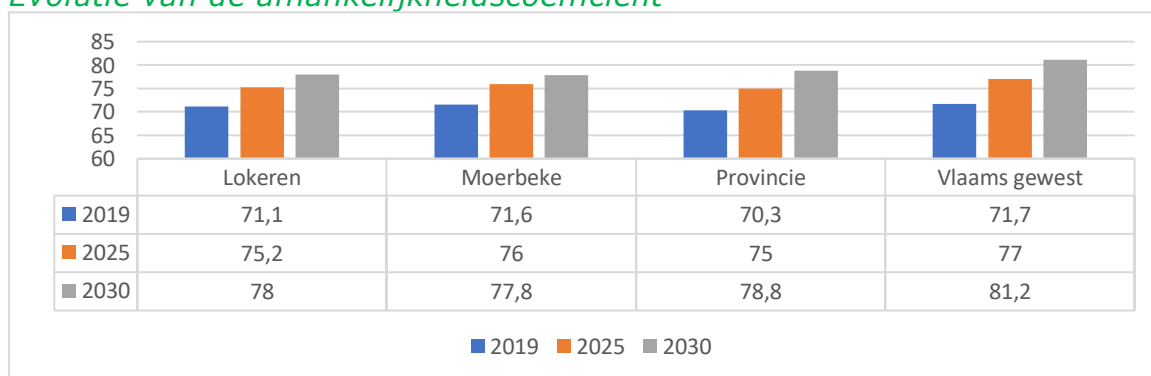
→ In 2022 zijn er in het Vlaams Gewest 43,9 tachtig-plussers per 100 mensen van 50 tot 59 jaar. Lokeren en Moerbeke hebben voorlopig elk nog een beduidend lagere familiale zorgindex.

12

Afhankelijkheidscoëfficiënt

Als we groene en grijze druk samentellen, komen we tot het "afhankelijkheidscoëfficiënt". We stellen vast dat dit in het lopend decennium beduidend toeneemt.

Evolutie van de afhankelijkheidscoëfficiënt

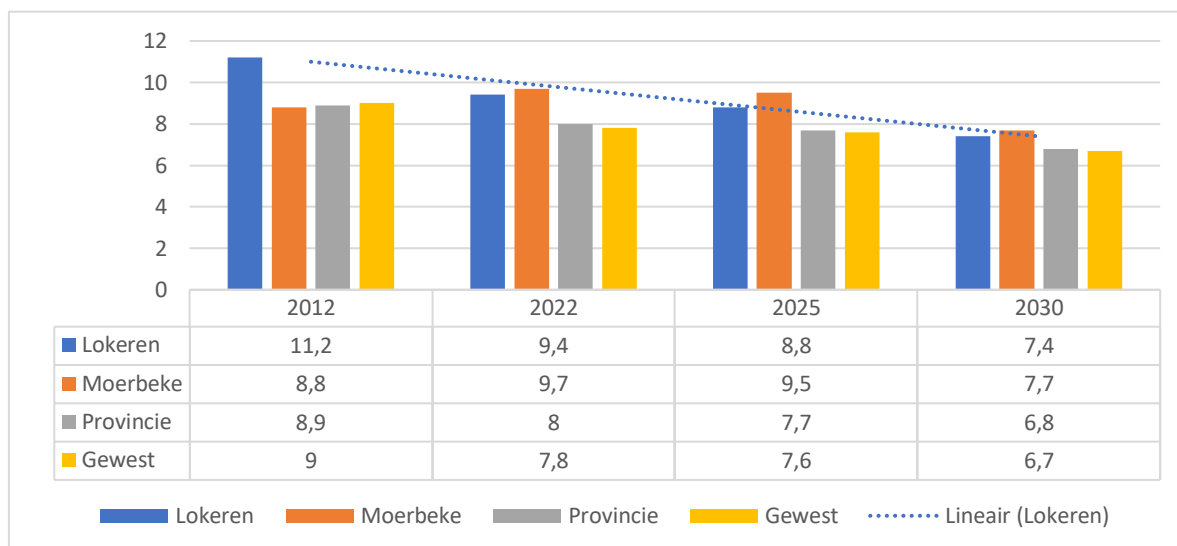

Mantelzorgratio

Naast de hoger vermelde ‘familiale zorgindex’ wordt ook het begrip “mantelzorgratio” gebruikt.

De dalende trend is duidelijk in onderstaande tabel:

Evolutie mantelzorgratio

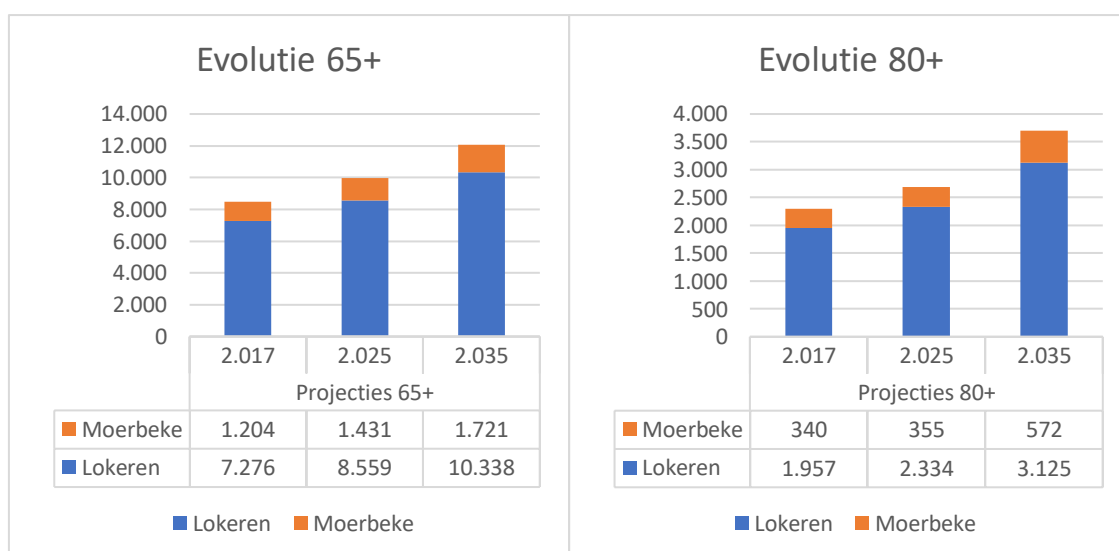

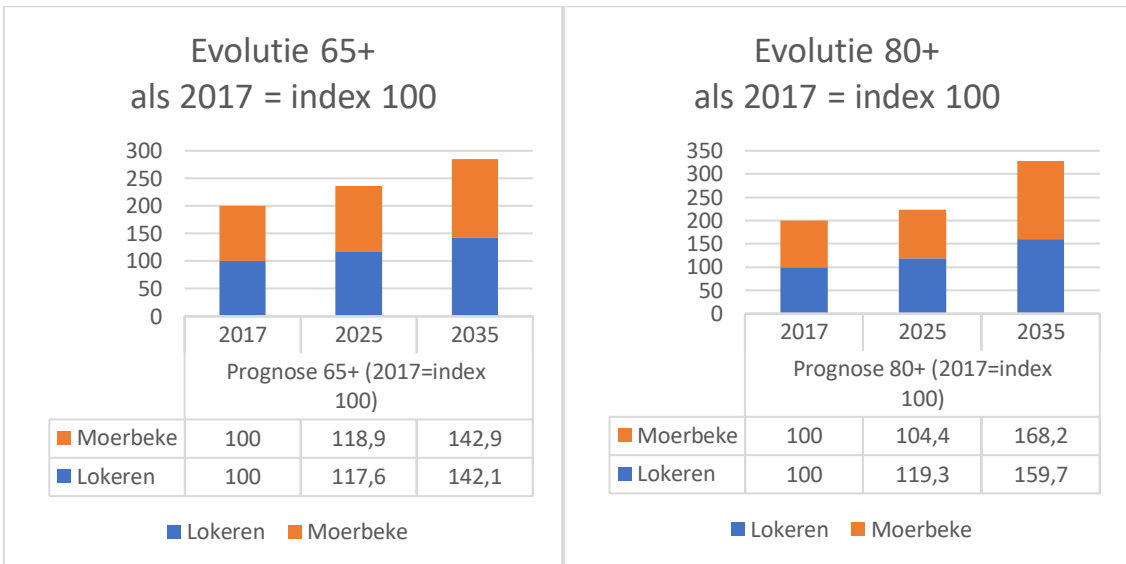
Verzilvering binnen de vergrijzing:

Het aantal 65plussers blijft toenemen, maar binnen de groep 65plussers is er een groeiende groep 80plussers.

We bekijken eerst de absolute cijfers met een projectie tot 2035. Daarna bekijken we dezelfde cijfers met 2017 als index=100.

Evolutie 65+ en 80+ van 2017 tot 2035

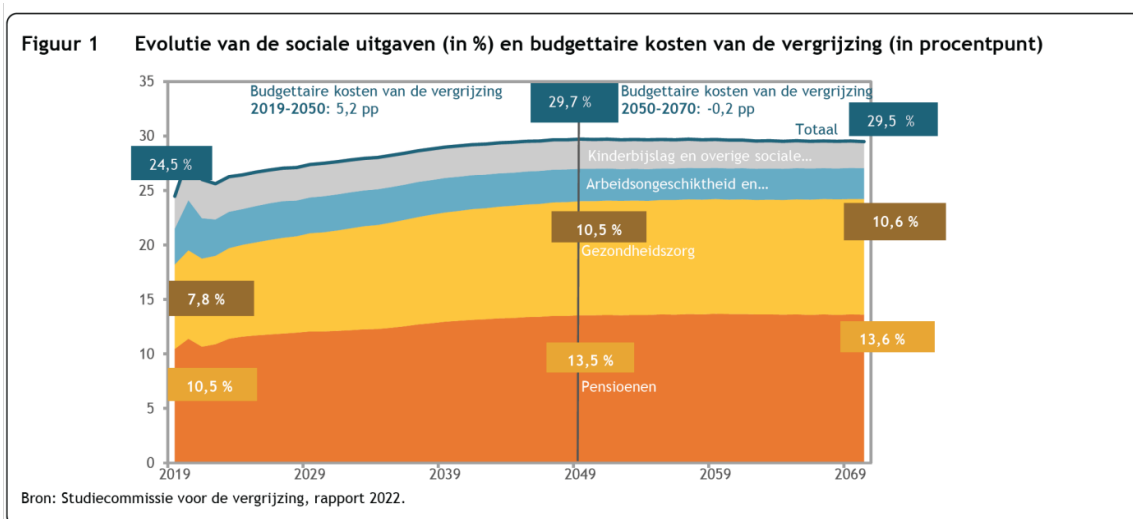
→ De cijfers geven een duidelijke trend weer: elke honderd 65-plussers van 2017 worden er in 2035 respectievelijk 142,1 en 142,9 in Lokeren en Moerbeke.

Maar elke honderd 80-plussers worden er respectievelijk 159,7 en 168,2.

Ter aanvulling

Voor de langetermijnplanning is het goed om weten dat het niet zo is dat de mensen steeds langer leven, maar dat de gemiddelde levensverwachting stijgt omdat er steeds minder mensen zijn die jong sterven.

Onderstaande figuur van de studiecommissie voor de vergrijzing laat zien dat de kosten van de vergrijzing nog tot 2050 geleidelijk aan toenemen, maar vanaf dan nagenoeg gelijk blijven.

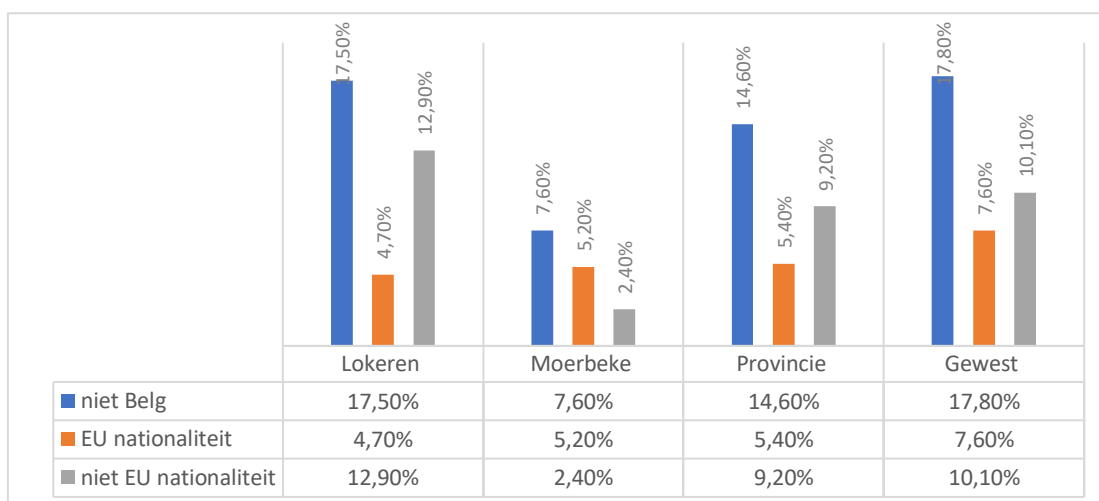
05 Bevolking naar nationaliteit en herkomst

Om de diversiteit binnen een gemeente te bekijken, registreren we het aantal inwoners met een niet-belgische nationaliteit, de geboortenationaliteit en de herkomst.

Nationaliteit en herkomst 2022

	Belgische nationaliteit	niet-Belgische nationaliteit	Belgische herkomst	niet-Belgische herkomst
Lokeren	91,8	8,2	73,8	26,2
Moerbeke	95,3	4,7	87,1	12,9
Lokeren+	92,3	7,7	75,6	24,4
Vlaams gewest	90	10	75,3	24,7

Nationaliteit bij geboorte 2022

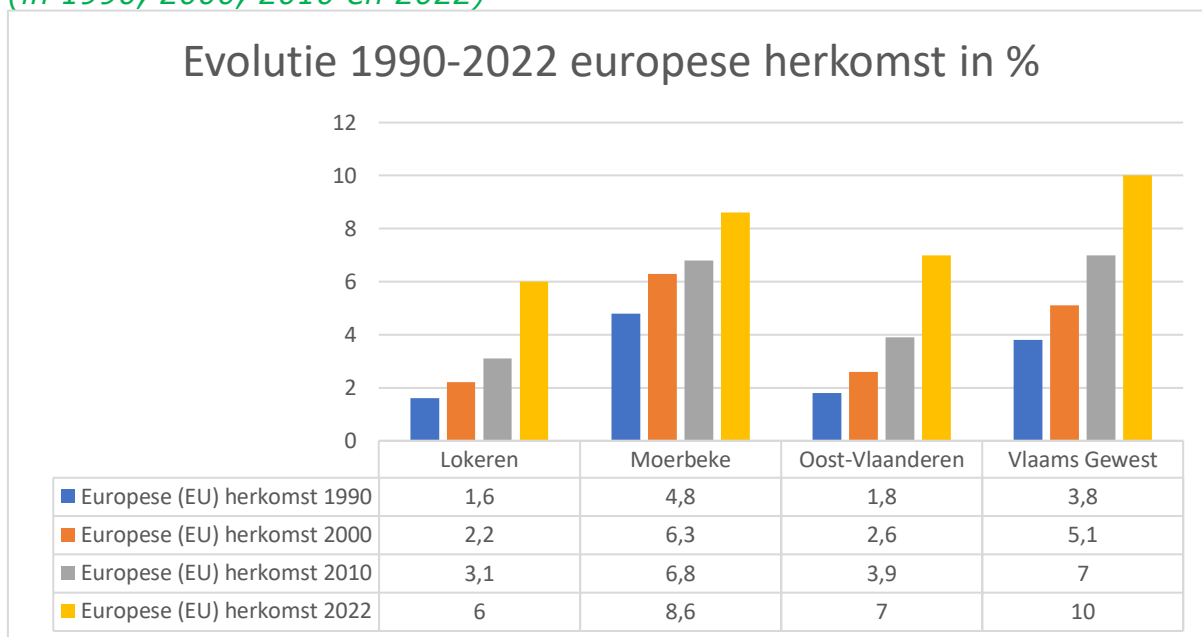
15

Evolutie inwoners met niet-Belgische herkomst, % t.o.v. alle inwoners (in 1990, 2000, 2010 en 2022)

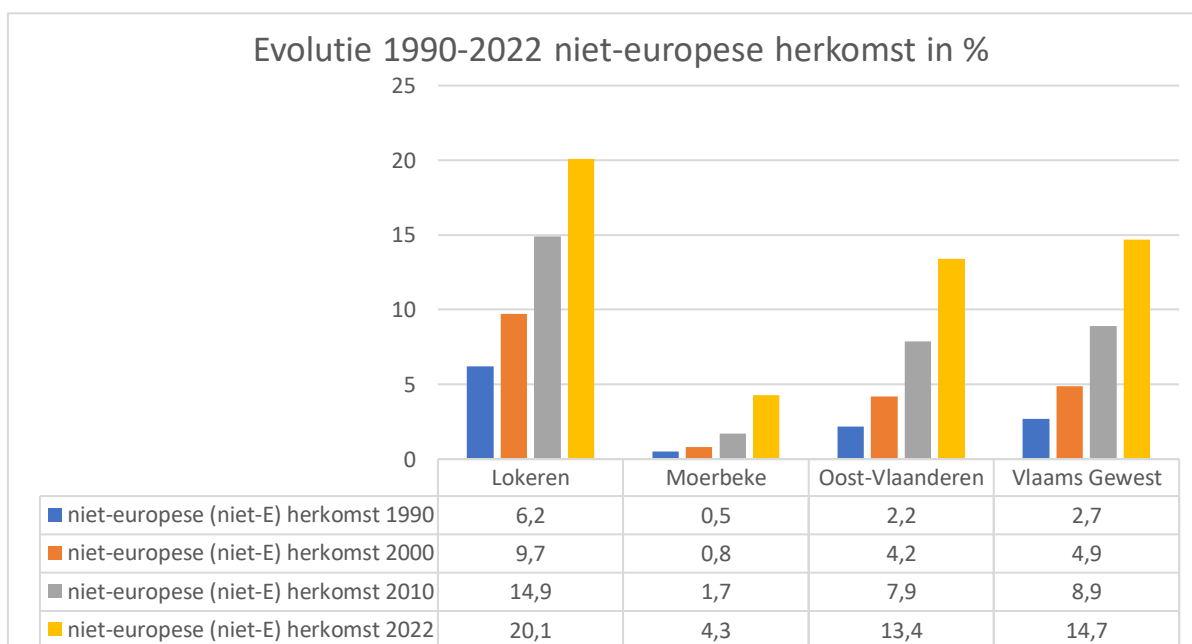
	Niet Belgische herkomst			
	1990	2000	2010	2022
Lokeren	7,8	12	18	26,2
Moerbeke	5,3	7,1	8,5	12,9
Oost-Vlaanderen	4	6,8	11,8	20,4
Vlaams Gewest	6,5	10,1	16	24,7

Als we de niet-Belgische herkomst opsplitsen in "EU-herkomst" en niet-europese herkomst, dan zien we volgende tabellen:

*Evolutie Europese herkomst, % t.o.v. alle inwoners
(in 1990, 2000, 2010 en 2022)*

Evolutie inwoners met niet-europese herkomst, % t.o.v. alle inwoners (in 1990, 2000, 2010 en 2022)

Als we inzoomen op de top 10 van de herkomstlanden, dan zien we een wezenlijk verschil tussen Lokeren en Moerbeke: precies de helft van de mensen met een niet Belgische herkomst bestaat er uit mensen van het aanpalende Nederland.

Top 10 van herkomstnationaliteiten Lokeren en Moerbeke (2022)

Lokeren		Moerbeke	
	Inwoners naar herkomstnationaliteit		Inwoners naar herkomstnationaliteit
België	31.528	België	5.822
Marokko	3.718	Nederland	347
Turkije	2.591	Polen	61
Nederland	759	Marokko	38
Polen	508	Joegoslavië	36
Bulgarije	301	Frankrijk	35
Syrië	265	Roemenië	30
Sovjet-Unie	245	Turkije	28
Roemenië	212	Duitsland	25
Joegoslavië	154	Sovjet-Unie	19

06 Aantal en samenstelling van de huishoudens

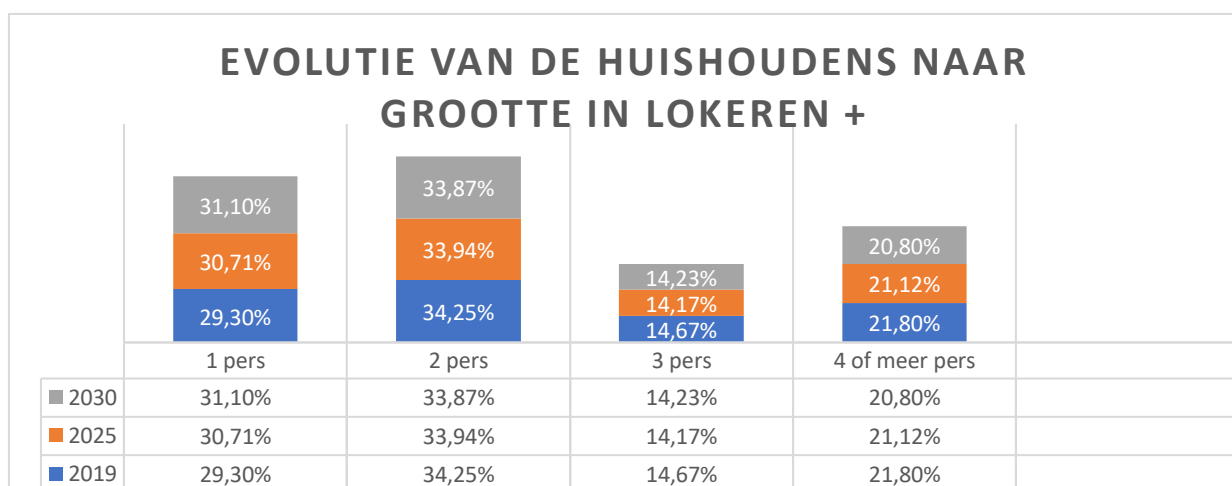
Samenstelling private huishoudens in 2022

2022 in Absolute cijfers	Private huishoudens	Alleenwonend	Meerpersoons huishoudens met minstens 1 minderjarig kind	Meerpersoons huishoudens zonder minderjarige kinderen
Lokeren	17.689	5.400	4.818	7.471
Moerbeke	2.849	816	788	1.245
Lokeren+	20.538	6216	5606	8.716
Vlaams Gewest	2.885.810	941.639	704.527	1.239.644

2022 in procenten	Private huishoudens	Alleenwonend	Meerpersoons huishoudens met minstens 1 minderjarig kind	Meerpersoons huishoudens zonder minderjarige kinderen
Lokeren	100	30,5	27,2	42,2
Moerbeke	100	28,6	27,7	43,7
Lokeren+	100	30,3	27,3	42,4
Vlaams Gewest	100	32,6	24,4	43,0

18

Evolutie grootte van de huishoudens in Lokeren+

Evolutie aantal huishoudens 2019 - 2030

	2019	2025	2030
Lokeren	17.067	18.146	18.921
Moerbeke	2.721	2.922	3.053
Lokeren +	19.788	21.068	21.974

07 Alleenwonende ouderen

Onderzoek toont aan dat ouderen die alleen wonen sneller naar een woonzorg- centrum verhuizen. Het aantal alleenwonenden is daarom een belangrijke indicator bij de uitbouw van ouderenzorg.

Als we de opsplitsing maken met alleenwonende 65- en 80-jarigen geeft dat volgend plaatje:

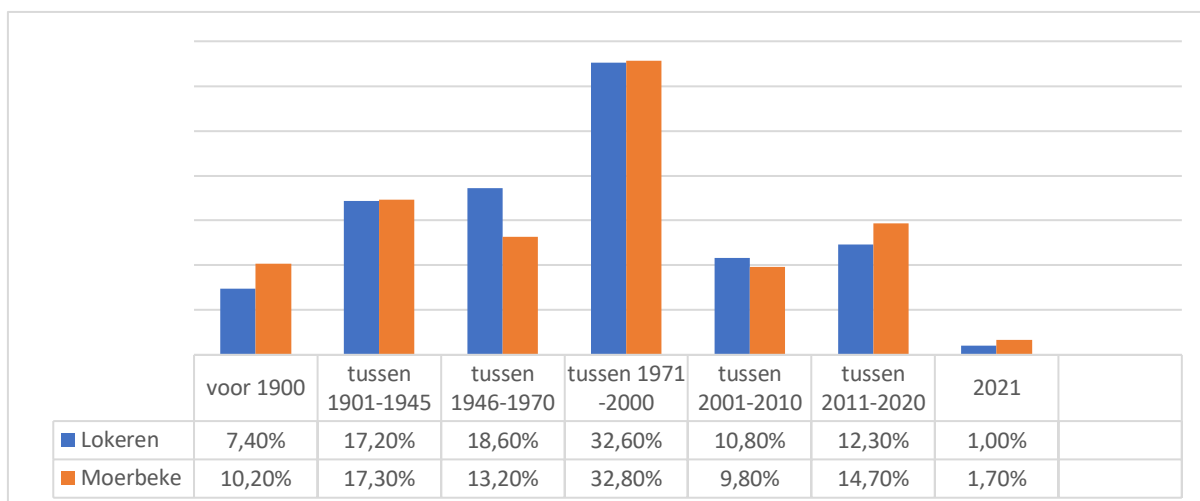
Alleenwonende ouderen 2022 in absolute cijfers en %

	Lokeren+	Provincie	Gewest
Alleenwonend 65+ jaar	2.632	88.990	391.894
Alleenwonend 65+ jaar (t.o.v. totaal 65+)	28,1%	28,40%	27,90%
Alleenwonend 80+ jaar	1.045	36.456	160.581
Alleenwonend 80+ jaar (t.o.v. totaal 80+ jaar)	42%	39,40%	39%

2 - Huisvesting

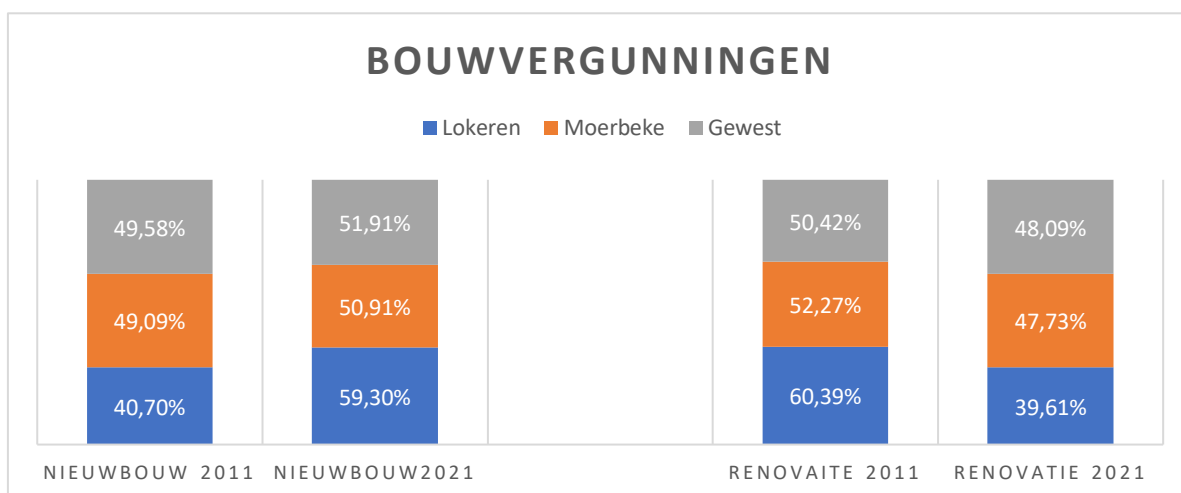
08 Bouwen en verbouwen

Woningen naar bouwjaar (2022)

Bron Provincie in cijfers

Bouwvergunningen voor nieuwbouw of renovatie

Bron Provincie in cijfers

Gebouwen gebouwd voor 1993 zonder geregistreerde wijziging

Lokeren	Moerbeke
32,1%	33,1%

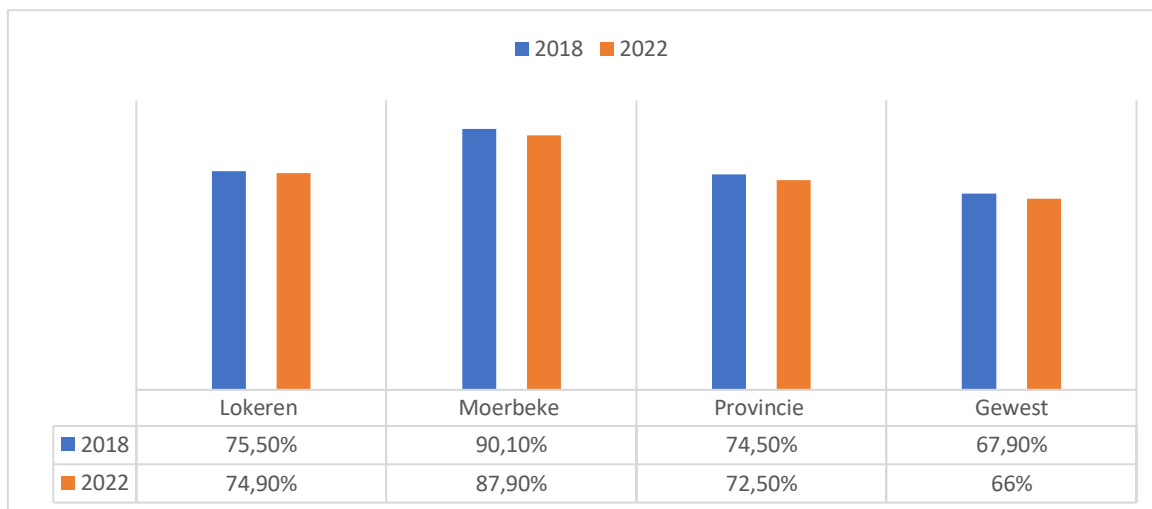
Bron Provincie in cijfers

Ongeslacht of onbewoonbaar 2021

Lokeren: 0,18% - Moerbeke: 0,95% - telkens drie woningen

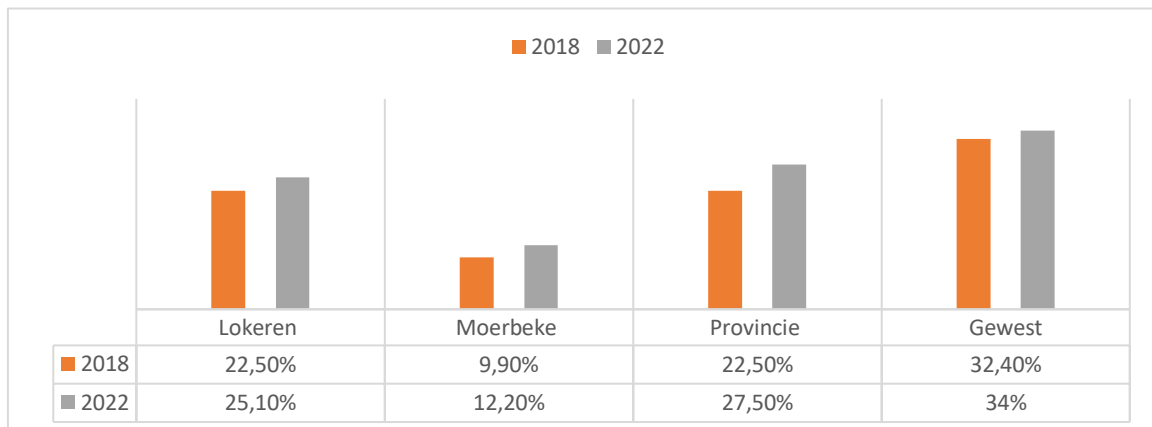
09 Een- en meergezinswoningen

Aandeel eengezinswoningen

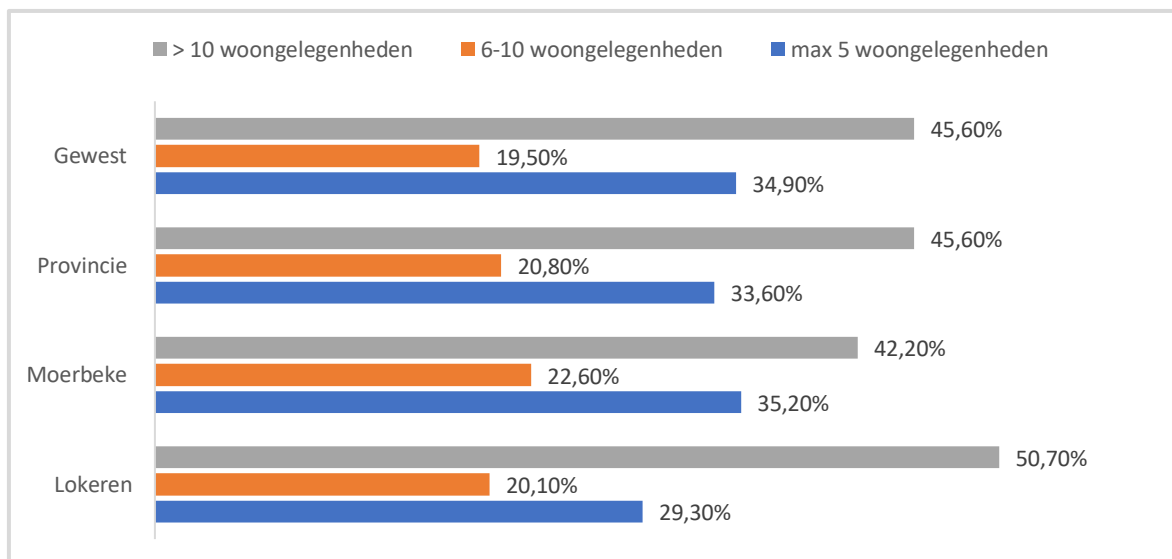
Bron Provincie in cijfers

Aandeel meergezinswoningen

Bron Gemeentemonitor Survey 2020

Meergezinswoningen op basis van het aantal woonegelegenheden

Bron Gemeentemonitor Survey 2020

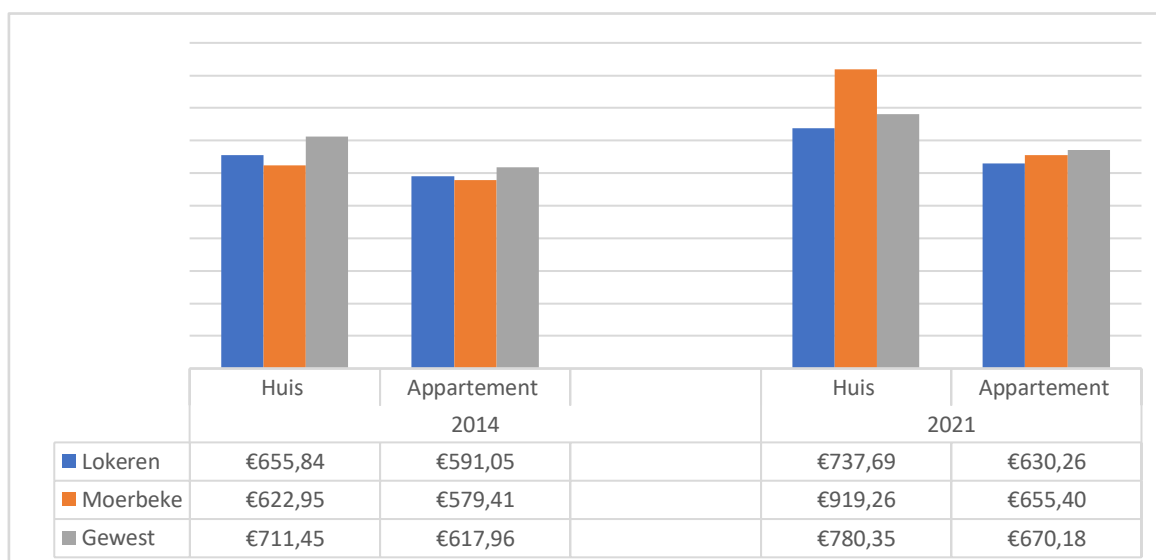
10 Huurprijzen

Definitie

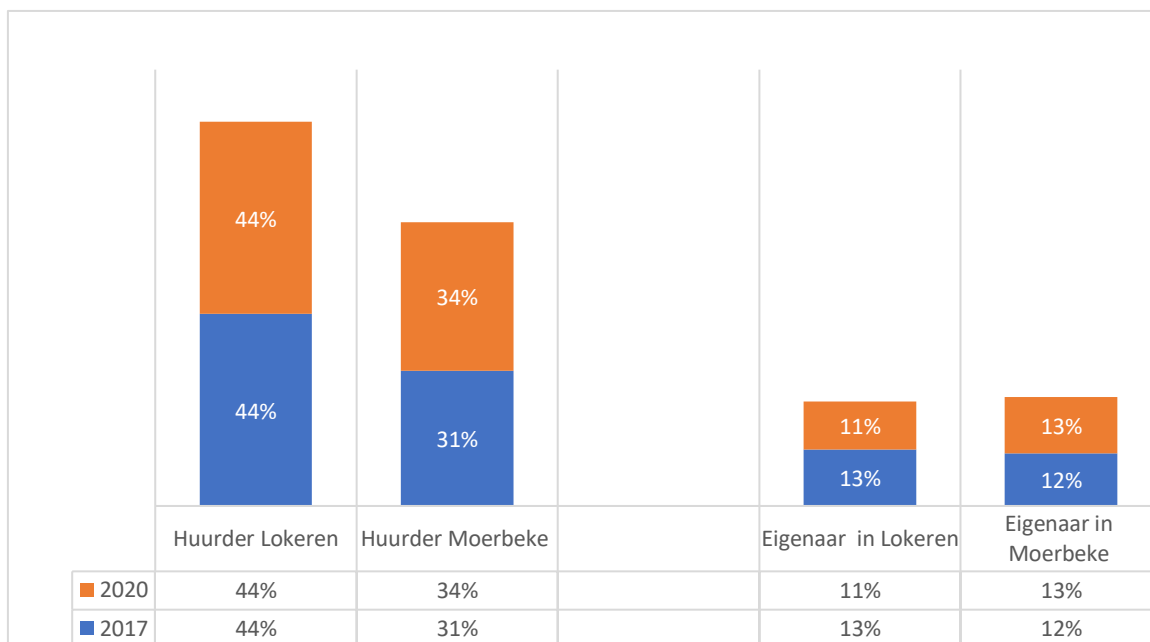
Gemiddelde huurprijs van woningen volgens type goed. De waarden worden aangegeven in euro. We maken het onderscheid tussen volgende types woningen: (1) appartement, (2) huis. Het onderscheid tussen de verschillende types woningen baseert zich op de aard van het goed, zoals aangegeven bij de registratie door de verhuurder (in de toepassing MyRent). De data worden geklasseerd per jaar, op basis van de datum van tekening van het huurcontract.

22

Gemiddelde huurprijs 2014 -2021

Inwoners met woonuitgave >30 % van het inkomen

11 Sociale huisvesting

Het werkingsgebied SHM Tuinwijk omvat vanaf 1/1/2023 Lokeren, Moerbeke, Waasmunster

23

Beschikbaar patrimonium sociale huur

SHM Tuinwijk	CVAB Moerbeke
663 eengezinswoningen	176 eengezinswoningen
735 appartementen	38 appartementen
	3 woningen van OCMW in beheer
Totaal patrimonium: 1398	Totaal eigen patrimonium: 214
SVK Waasland	SVK Waasland
34	2

Bron Jaarverslag 2021 SHM Tuinwijk; Jaarverslag 2021 CVAB Moerbeke

SHM Tuinwijk en CVAB Wonen beschikken vandaag samen over een patrimonium van 1648 woonegelegenheden.

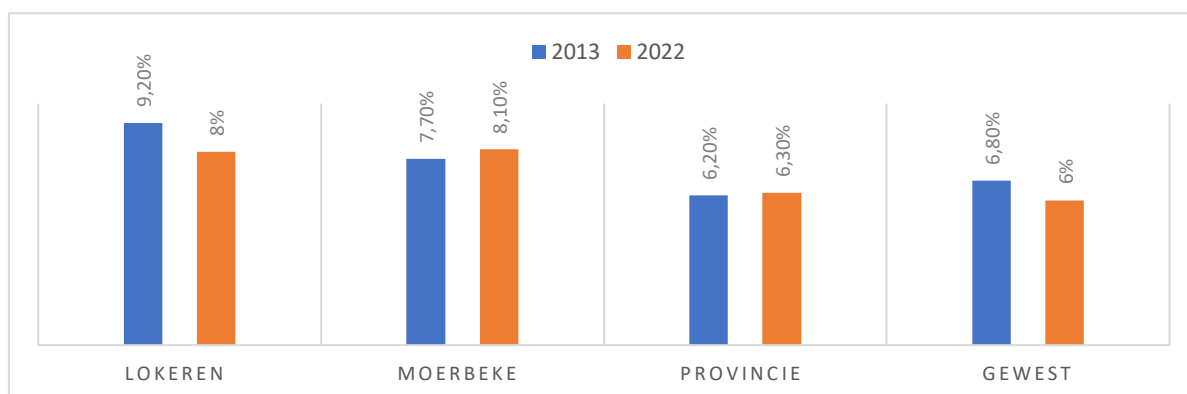
Evolutie van het beschikbaar patrimonium

(op 31/12/2011 en 31/12/2021)

	2011	2021
SHM		
Lokeren	1497	1398
Moerbeke	157	214
SVK		
Lokeren	0	34
Moerbeke	0	2

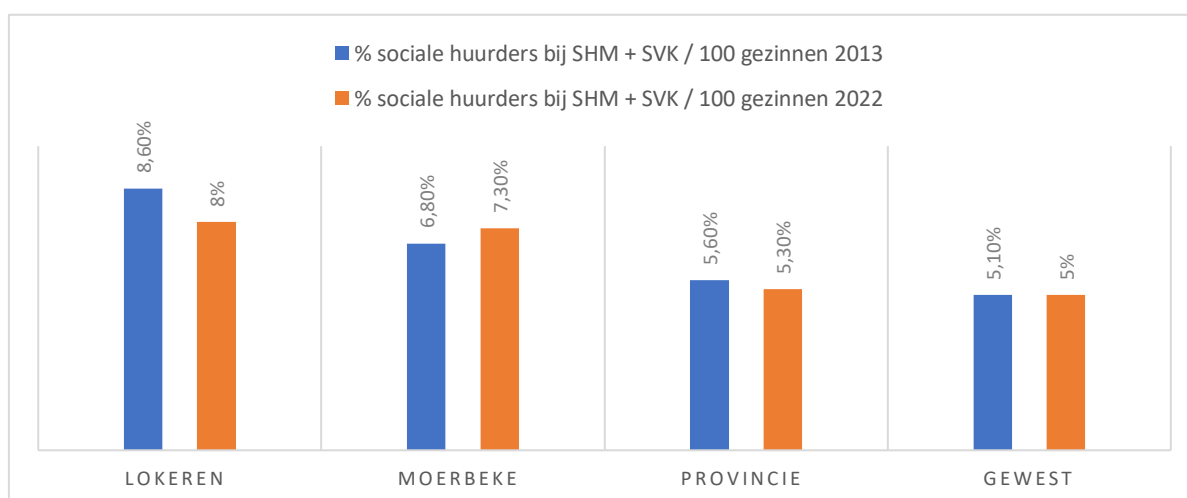
→ We kunnen moeilijk anders dan op 10 jaar tijd een daling met 99 woningen vast te stellen voor de sociale huisvestingsmaatschappij Tuinwijk.

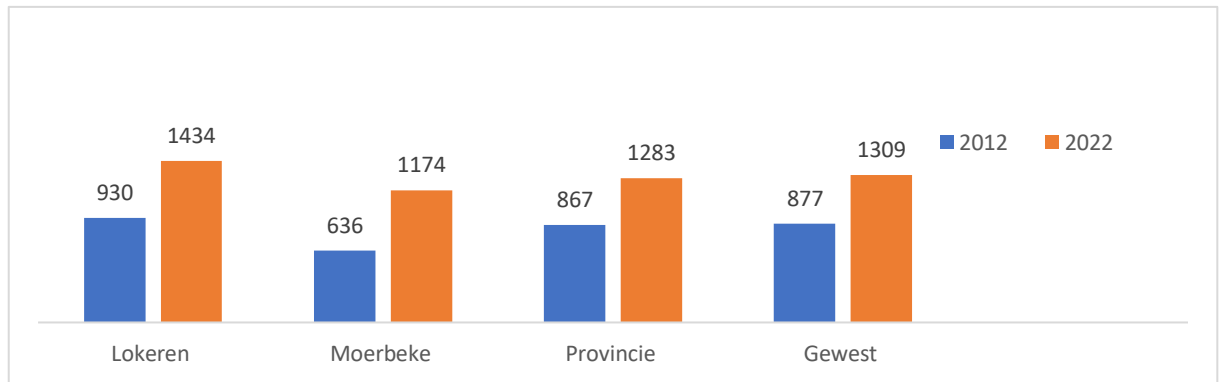
Evolutie beschikbare sociale woonegelegenheden / 100 gezinnen

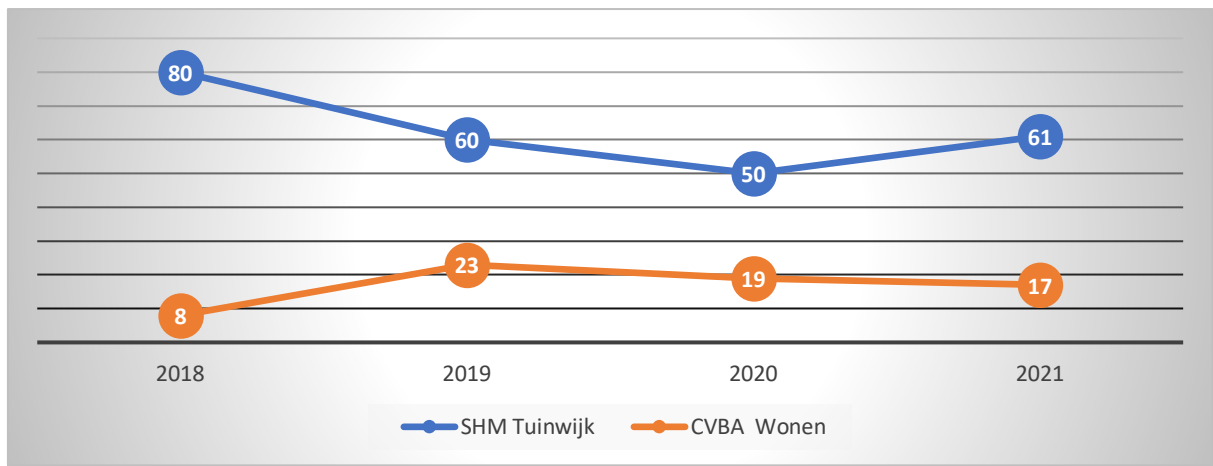
24

Aandeel sociale huurders / 100 gezinnen

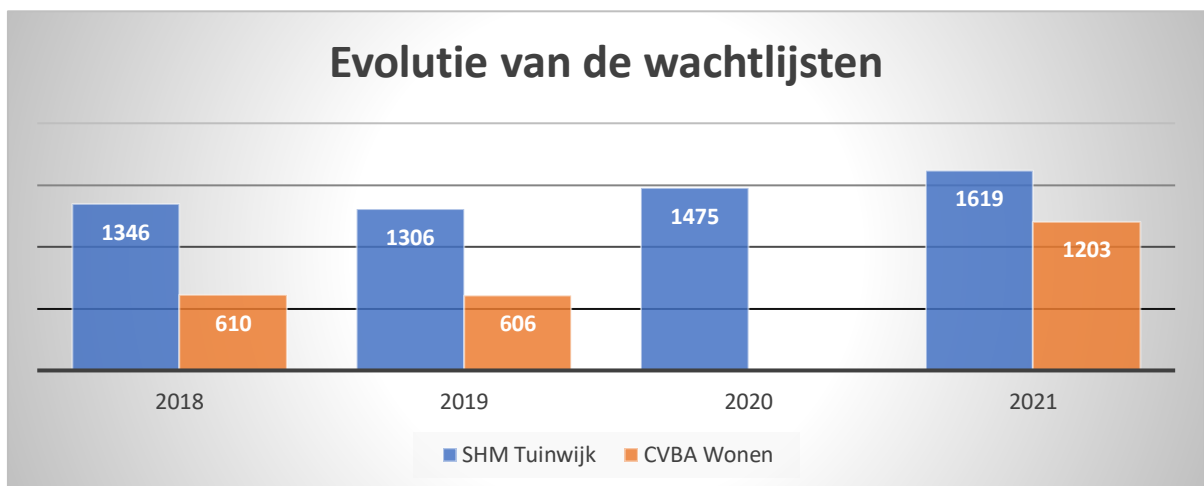
Evolutie van de toewijzen

Bron Jaarverslag 2018-2021 SHM Tuinwijk; Jaarverslag 2018-2021 CVAB Moerbeke

25

Kandidaat huurders voor een sociale woning

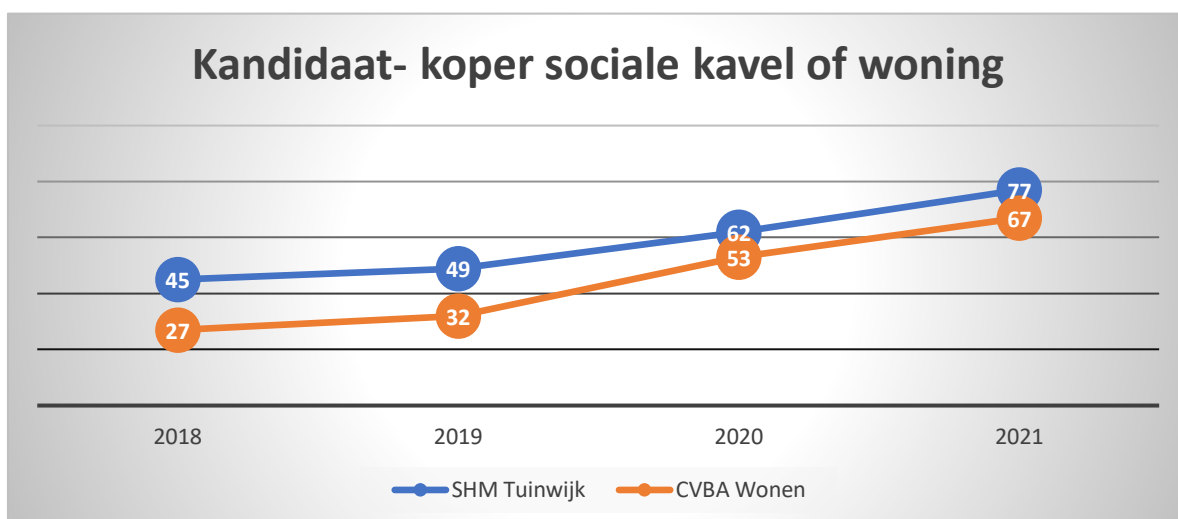

Bron Jaarverslag 2018-2021 SHM Tuinwijk; Jaarverslag 2018-2021 CVAB Moerbeke

Evolutie van de wachttijden in dagen

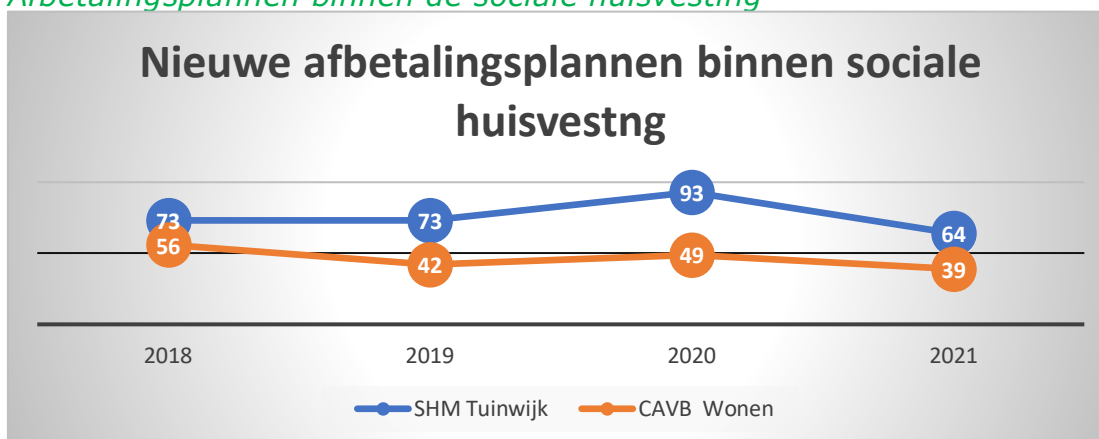
Bron Jaarverslag 2018-2021 SHM Tuinwijk; Jaarverslag 2018-2021 CVAB Moerbeke

Kandidaat kopers sociale kavels of sociale woning SHM Tuinwijk

Bron Jaarverslag 2018-2021 SHM Tuinwijk; Jaarverslag 2018-2021 CVAB Wonen Moerbeke

Afbetalingsplannen binnen de sociale huisvesting

Bron Jaarverslag 2018-2021 SHM Tuinwijk; Jaarverslag 2018-2021 CVAB Moerbeke

Profiel van de wachtenden sociale huisvesting

	SHM Tuinwijk	CVBA Wonen
Alleenstaande	46%	49%
Alleenstaande ouder	20%	--/
Leeftijd	65 plus = 8,9%	60 plus = 23%

Bron Jaarverslag 2021 SHM Tuinwijk; Jaarverslag 2021 CVAB Moerbeke

12 Survey gegevens huisvesting

Ik woon graag in mijn gemeente

	Ja	Neutraal	Neen
Lokeren	90%	7%	4%
Moerbeke	87%	7%	6%

Verhuisintenties binnen de vijf jaar

	Neen	Ja in de gemeente	Ja, buiten de gemeente
Lokeren	84%	11%	5%
Moerbeke	82%	4%	11%

Intentie om de woning binnen de 5 jaar te renoveren

	Ja	Neen	Weet niet
Lokeren	18%	59%	23%
Moerbeke	23%	58%	19%

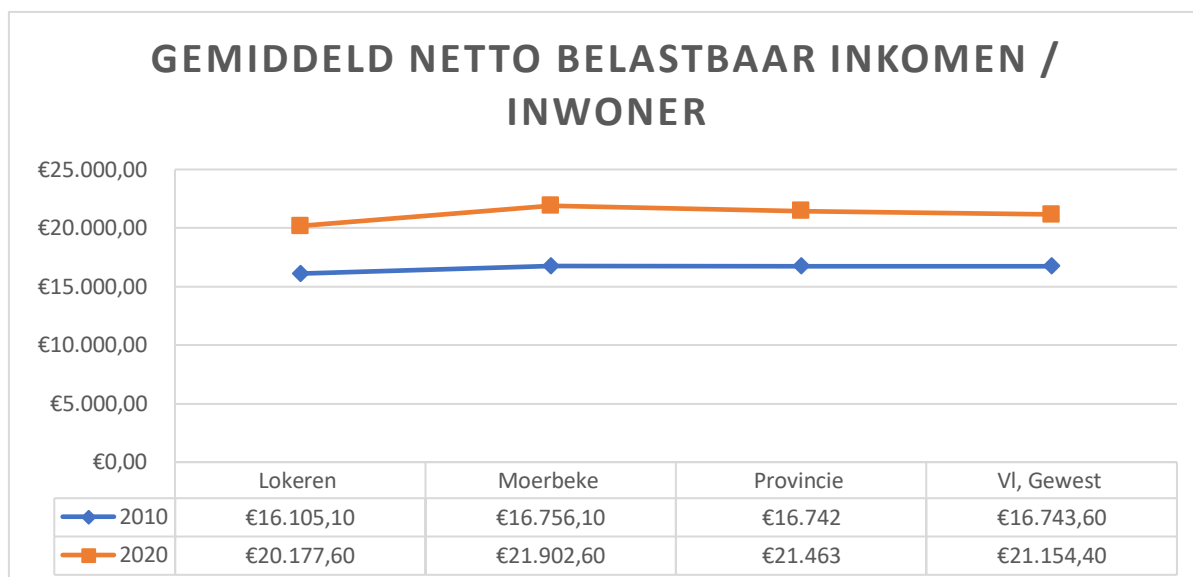
Tevredenheid over de buurt

	Tevreden	Neutraal	Ontevreden
Lokeren	79%	12%	9%
Moerbeke	75%	13%	12%

3 - Inkomen en armoede

13 Gemiddeld inkomen

Gemiddeld netto belastbaar inkomen uit arbeid per inwoner

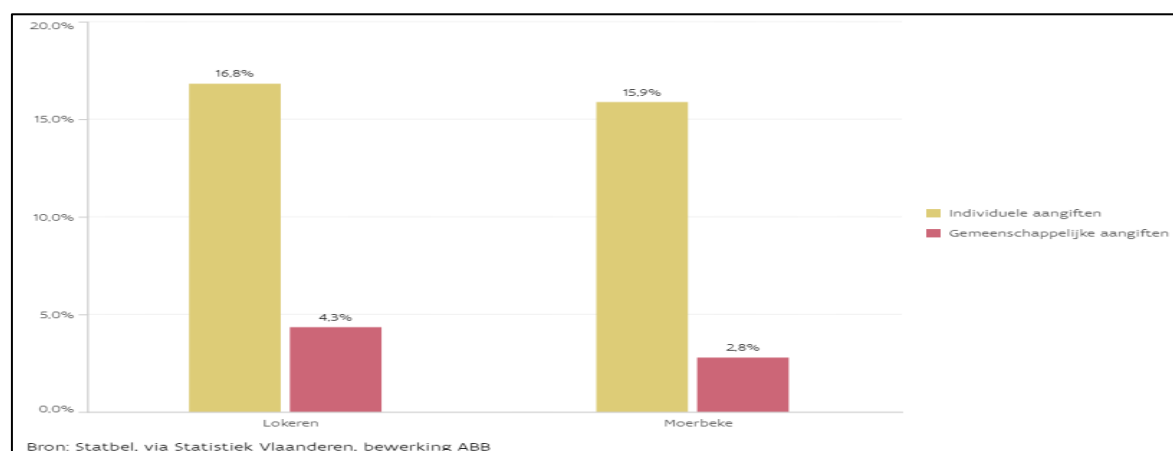
Bron Provincies in cijfers

28

Het gemiddeld inkomen is gestegen in de periode van 2010-2020. Ondanks de toename van nieuwe inwoners loopt Lokeren nog altijd achter op de Provincie en het Vlaams gewest

14 Fiscaal inkomen beneden kritische grens

Aandeel individuele resp. gemeenschappelijke aangiften met belastbaar inkomen <10.000 resp. 20.000 euro in %

15 Aangiften boven 50.000 €

Aandeel fiscale aangiften (zonder nulaangiften) met een netto belastbaar inkomen boven 50.000 euro.

Deze gegevens zijn gebaseerd op de aangiften in de personenbelasting die door de FOD Financiën aan Statbel worden aangeleverd. Het vermelde jaar is het inkomstenjaar, het jaar dus waarin de gegevens in de aangiften zijn "verdiend".

Aandeel aangiften met netto belastbaar inkomen >50.000 € in %

Gemeente	Measures	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Lokeren	Waarde	3.315	3.566	3.762	4.095	4.116	4.214	4.432	4.697	4.883
	Verhouding	15,0%	16,3%	17,1%	18,5%	18,5%	18,8%	19,5%	20,4%	21,0%
Moerbeke	Waarde	587	661	690	777	790	796	849	885	916
	Verhouding	17,2%	19,5%	20,3%	22,5%	22,7%	22,5%	23,8%	24,7%	25,1%

16 Personen met betalingsmoeilijkheden

Vraagstelling survey

Is het gedurende het afgelopen jaar voorgekomen dat jij of een andere persoon van het gezin één of meerdere rekeningen niet (op tijd) kon betalen om financiële redenen? Huishuur/afbetaling woning (terugbetaling lening). Rekening van elektriciteit/water/gas/stookolie. Internet/telefonie/televisie. Gezondheidsuitgaven. Terugbetaling van aankopen op afbetaling (uitgezonderd voor de woning). Schoolkosten. Kinderopvang. Andere kosten.

Antwoordmogelijkheden: 'Neen, dat is het voorbije jaar niet voorgekomen', 'Ja, het is al eens voorgekomen dat de rekening niet (op tijd) kon betaald worden', 'Weet niet/niet van toepassing'

Aantal inwoners dat behoort tot huishoudens die afgelopen jaar problemen hadden met het op tijd betalen van rekeningen

	2017	2020
Gemeente		
Lokeren	7%	8%
Moerbeke	8%	11%

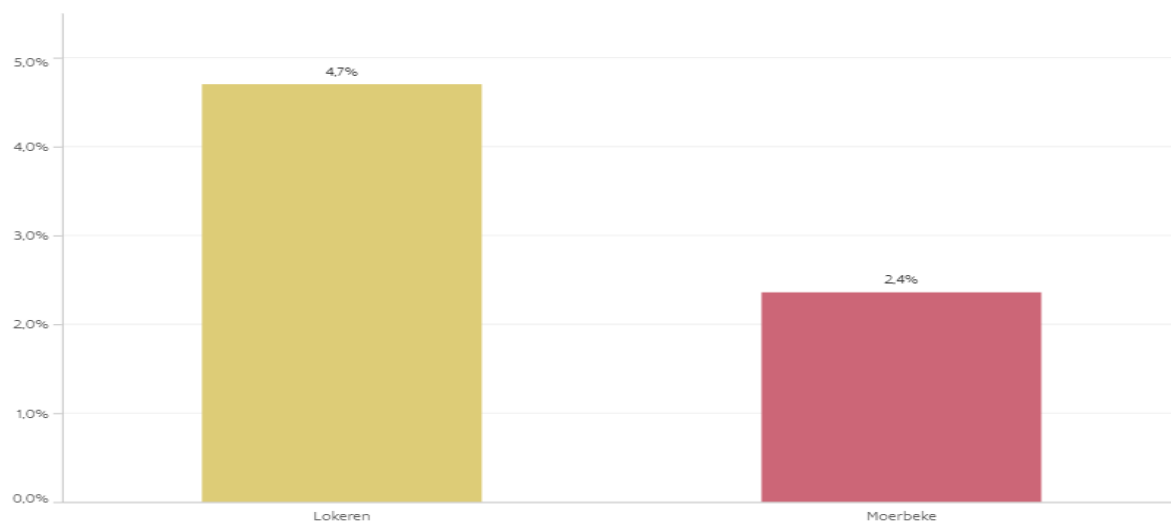
Bron Vlaamse statistieken Gemeentemonitor Survey 2020

17 Personen met inkomensgarantie voor ouderen

Aantal personen met een Inkomensgarantie voor Ouderen (IGO) of Gewaarborgd Inkomen voor Bejaarden (GIB) ten opzichte van de bevolking van 65 jaar en ouder, begin van het jaar.

Personen met Inkomensgarantie voor Ouderen (2022)

Aandeel personen met Inkomensgarantie voor Ouderen of Gewaarborgd Inkomen voor Bejaarden, in procenten

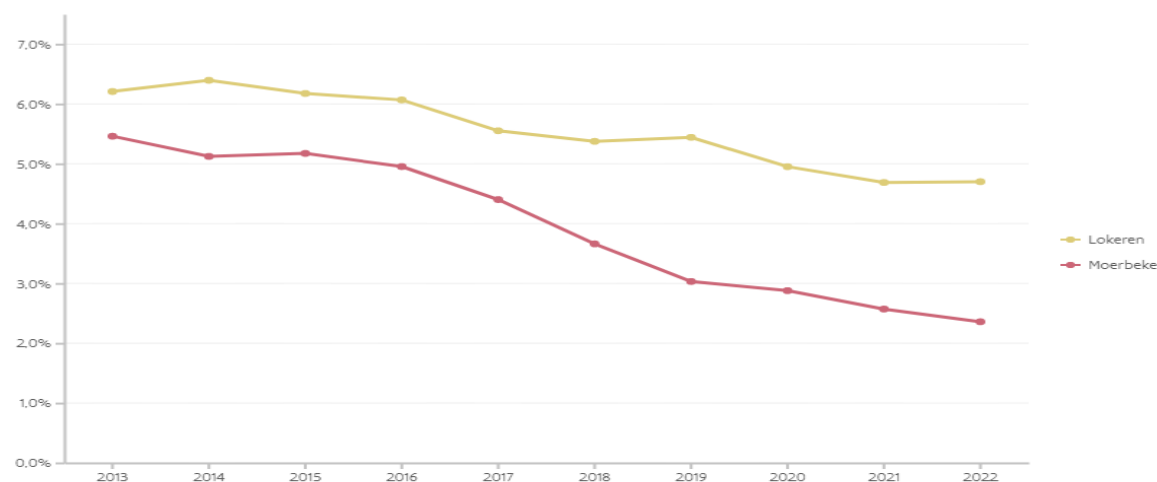
Bron: FOD Sociale Zekerheid, via Statistiek Vlaanderen, bewerking ABB

Evolutie:

30

Personen met Inkomensgarantie voor Ouderen

Aandeel personen met Inkomensgarantie voor Ouderen of Gewaarborgd Inkomen voor Bejaarden, in procenten

Bron: FOD Sociale Zekerheid, via Statistiek Vlaanderen, bewerking ABB

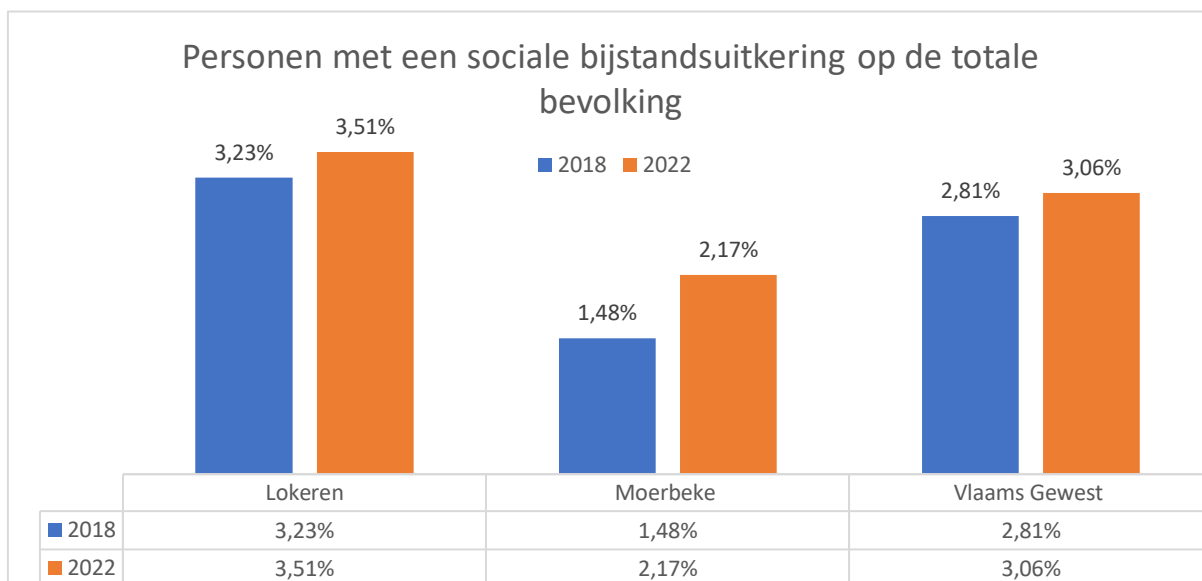
→ De dalende trend van het aantal dossiers is te verklaren door de aanpassingen aan de laagste pensioenen

18 Personen met sociale bijstandsuitkering

De federale overheid probeert via de sociale bijstandsuitkeringen de armoedesituatie van de minst geegoede inwoners te verbeteren. Het gaat om: (1) het leefloon en het equivalent leefloon, (2) de inkomensgarantie voor ouderen (IGO) die het vroegere gewaarborgd inkomen voor bejaarden (GIB) vervangt, (3) de inkomensvervangende tegemoetkoming voor personen met een handicap (IVT).

De cijfers over de bevolking met sociale bijstandsuitkering worden berekend door het totaal aantal personen met een (equivalent) leefloon, IGO, GIB, IVT en/of IT af te zetten ten opzichte van het totale aantal inwoners op 1 januari van het jaar.

Personen met sociale bijstandsuitkering 2018 -2022

Bron: statistiek Vlaanderen

31

19 Personen met verhoogde tegemoetkoming in ziekteverzekering

Aantal personen met een verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering ten opzichte van de totale bevolking, op 1 januari 2021

Lokeren: 14,7 %

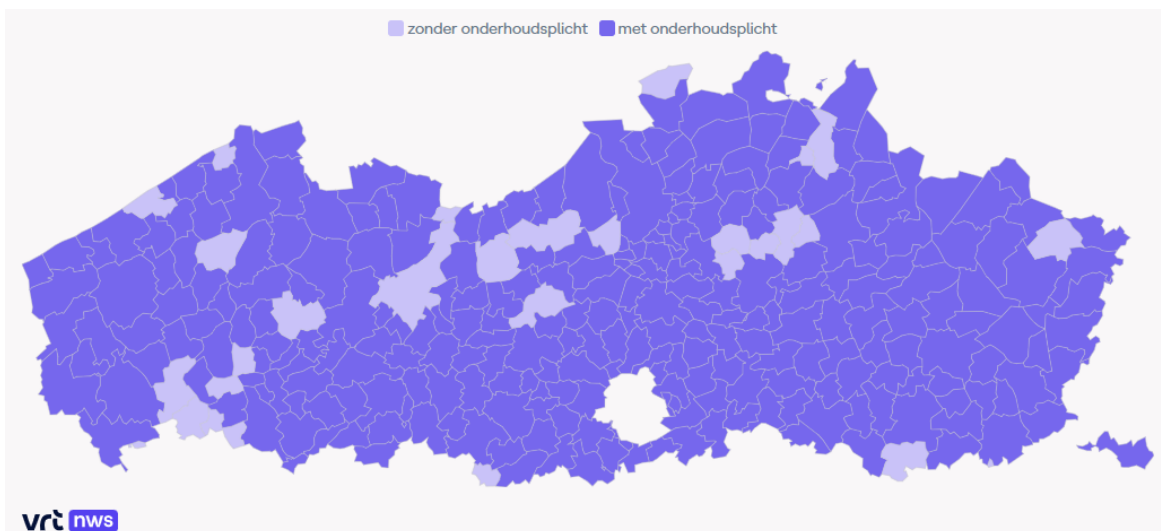
Moerbeke: 10,3 %

Bron: statistiek Vlaanderen, Gemeentemonitor

20 Onderhoudsplicht

Lokeren behoort tot de 28 op 300 gemeenten waar de onderhoudsplicht afgeschaft is, voor kinderen waarvan de ouders de factuur van het WZC niet kunnen betalen. In Moerbeke bestaat die onderhoudsplicht wél nog.

De gemiddelde factuur lag eind 2022 zo'n 830 euro boven het gemiddeld werknemerspensioen."

In 2022 werden er in 38 dossiers de verblijfskosten door het OCMW ten laste genomen en dit na verrekening van de eigen inkomsten.

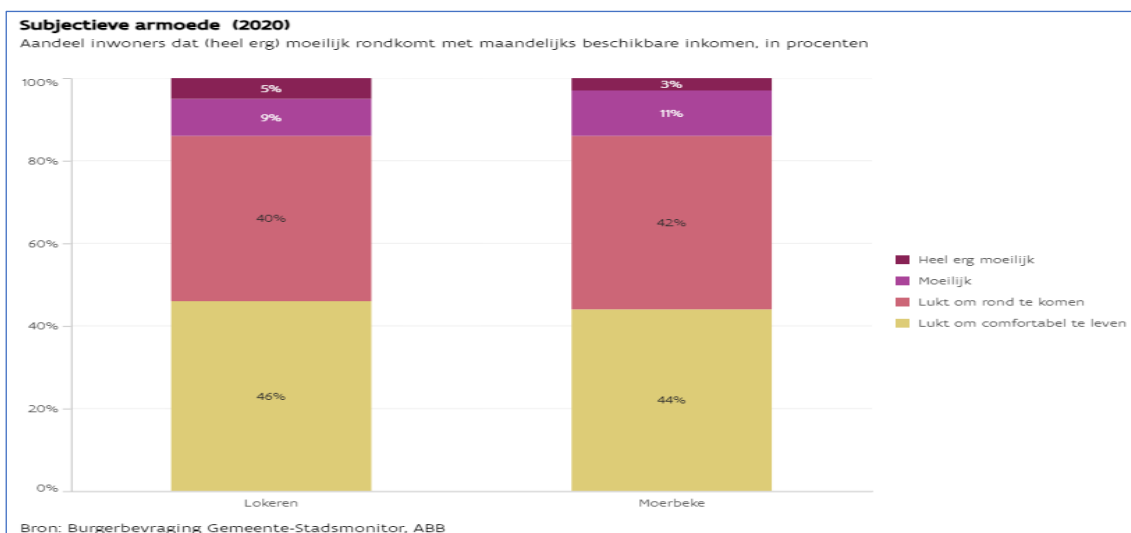
Bemerk: Borgstellingen OCMW gelden voor alle woonzorgcentra en niet enkel voor Sakura.

21 Subjectieve armoede

Vraagstelling survey

Kan je met het totale beschikbare inkomen van je gezin, zoals het nu is, maandelijks rondkomen? Het totale beschikbare inkomen van het gezin per maand bestaat uit: netto inkomens uit arbeid of bedrijfsinkomen; sociale uitkeringen (vervangings- inkomen, kinderbijslag, werkloosheidsuitkering, pensioenuitkering, tegemoetkoming personen met handicap) en bijkomende uitkeringen (maaltijdcheques, intresten, inkomsten uit mandaten,...).

32

4 - Digitale kennis en vaardigheden

22 Gebruik digitale kanalen van de stad

Rond de voorkeur om al dan niet digitaal te werken konden we enkele voorbeelden vinden inzake het inspelen op de projecten “Meest verdienstelijke Lokeraar” en de keuze van “Buurtbudgetten”.

Verkiezing Meest Verdienstelijke Lokeraar

	2020	2021	2022
digitaal	23%	34%	80%
papier	77%	66%	20%

Buurtbudget Maak Lokeren mee

Buurten	Digitaal	Papier
Lokeren Centrum- Stationswijk	34%	66%
Oudenbos- Nieuwpoort	93%	7%
Spoele- Naastveld- Everslaar	68%	32%
Daknam	94%	6%
Bospark – Rozen	94%	6%
Hilare – Heiende	29%	71%
Heirbrug – Puttene – Staakte – Lammeken	53%	47%
Bergendries – Kopwijk	58%	42%
Doorslaar	100%	0%
Eksaarde	64%	36%
Buurtoverschrijdend	51%	49%

33

23 Gegevens digimeter

In de regel menen we er te mogen van uitgaan dat cijfers voor Lokeren weinig of niet afwijken van de doorsnee cijfers in Vlaanderen. Aldus halen we volgende gegevens uit de recentste digimeter (UGent – prof. Dr. Lieven De Marez), welke van belang zijn inzake het plaatselijke welzijns- en ouderenbeleid:

<https://www.imec.be/nl/kennisuitwisseling/techmeters/digimeter/digimeter-2022>

- Vlak na de coronacrisis stelde de imec.digimeter een versnelde digitalisering en een verhoogd techno-optimisme vast bij de Vlaming: nooit werd er meer online geshopt,

getelewerkt en gebankierd. In 2022 bekoelt die relatie weer wat, onder impuls van een toegenomen bezorgdheid op het gebied van afhankelijkheid, fake news en privacy. De digitale kloof blijft bestaan, maar verschuift: voor meer en meer Vlamingen is het geen gebrek aan toegang meer, maar een zaak van digitale vaardigheden en attitudes. Ook bij de jongeren.

- Vlamingen met een lager gezinsinkomen beschikken nog dikwijls over te weinig schermen (23%), en ze ervaren financiële drempels om een snellere internetverbinding aan te schaffen (voor 1 op 3 Vlamingen weegt de kost voor betere connectiviteit (vast of mobiel) te zwaar op het budget). Toch lijkt de klassieke digitale kloof wat te verschuiven richting vaardigheden en attitudes.

- Meer dan 4 op de 10 Vlamingen hebben onvoldoende vertrouwen in zichzelf om basisproblemen met technologie op te lossen, en daar zit over de jaren heen geen beterschap in. Zorgwekkender nog: bij jongeren gaat dat vertrouwen in basisvaardigheden erop achteruit. Liefst 30% vindt termen gelinkt aan digitale toepassingen verwarrend.

- Belangrijk gegeven is het feit dat problemen rond digitale vaardigheden niet beperkt zijn tot de ouderen "die niet grootgebracht zijn met de computer". Anders gesteld: een groep die over één, hooguit twee decennia zal "verdwenen" zijn. De groep die kan meepraten over nieuwe technologieën zoals metaverse en blockchain is erg klein. En dat geldt ook voor jongeren: bijna één op drie geeft aan dat de digitale technologie voor hem of haar te snel gaat (+8 procentpunten sinds vorig jaar). De mythe van de jongere als een 'digital native' die automatisch mee is met de digitale samenleving, is doorprikt.

Toegangskloof

Om de digitale mogelijkheden te kunnen benutten, heb je degelijke toestellen en een goede verbinding nodig. 7% van de 65- tot 74-jarigen in Vlaanderen heeft thuis geen computer of een internetverbinding. Bij de 75-plussers gaat het om 6%. Hoewel de meeste Vlamingen thuis minstens één toestel ter beschikking hebben, is dat niet altijd voldoende. Zo geeft 1 op 10 Vlamingen aan een extra toestel nodig te hebben, maar zich dat niet te kunnen veroorloven.

Voor 1 op 3 Vlamingen wegen de kosten voor een betere verbinding te zwaar op het budget. Bij de 65- tot 74-jarigen en bij de 75-plussers geeft respectievelijk 35% en 42% aan dat het te duur is om voor een betere thuisverbinding of beter mobiel internet te opteren.

Smartphonebezit en -gebruik

Bij Vlamingen die maar één toestel in huis hebben, gaat dat in drie vierde van de gevallen om een smartphone. 95% van de Vlamingen beschikt over een smartphone, maar toegespitst op leeftijd blijkt dat dat bij ouderen toch om lagere percentages gaat. Zo bezit 89% van de 65- tot 74-jarigen en 76% van de 75-plussers een smartphone.

11% van de 65- tot 74-jarigen heeft nog nooit een smartphone gebruikt. Bij de 75-plussers loopt dat op tot 24%. Telkens wanneer er dus met QR-codes wordt gewerkt, vallen die ouderen uit de boot.

Niet evident om 'mee' te zijn

Een tweede basisvoorwaarde om digitaal actief te zijn, is dat je over de nodige mediawijsheid en vaardigheden beschikt. 57% van de Vlamingen vindt het makkelijk om met digitale technologieën om te gaan en hetzelfde percentage vertrouwt erop de meest

voorkomende problemen met digitale technologie te kunnen oplossen. Bij de ouderen vindt maar 18% van 75-jarigen het makkelijk om digitale toepassingen te gebruiken en 27% vertrouwt erop de meest voorkomende digitale problemen te kunnen oplossen.

- Bij de 65- tot 74-jarigen gaat het om respectievelijk 28% en 34%. 36% van de 65- tot 74-jarigen en 48% van de 75-plussers vermijdt zelfs digitale toepassingen omdat de groep er niet mee vertrouwd is. Blijven schaven aan die digitale vaardigheden is daarom belangrijk. Toch neemt het vertrouwen om digitale vaardigheden te leren bij alle leeftijdsgroepen af. Bij ouderen gelooft 73% van de 65- tot 74-jarigen en 59% van de 75-plussers digitale vaardigheden te kunnen (bij)leren.

Offline vs online gebruik dienstverlening

Er zijn duidelijke verschillen tussen diensten die eerder online of eerder fysiek worden benut. Zowel bij de 65- tot 74-jarigen als bij de 75-plussers doet 93% de boodschappen in de winkel zelf. Om burgerzaken te regelen gaat 41% van de 65- tot 74-jarigen naar een loket en regelt 37% zoveel mogelijk online. Bij de 75-plussers gaat 52% naar een loket en doet 27% van hen dat online.

- Uit de Digimeter blijkt dat veel ouderen al overgestapt zijn naar online bankieren. 62% van de 75-plussers en 69% van de 65- tot 74-jarigen regelt zijn bankzaken online. Voor de overheidscommunicatie opteert 52% van de 75-plussers ervoor alle overheidscommunicatie op papier te krijgen, tegenover 32% die alle communicatie online krijgt. Bij de 65- tot 74-jarigen is het beeld al anders, met nog 33% papieren overheidscommunicatie en 46% uitsluitend online.

5 - Mobiliteit

24 Lokeren en de trein

Wat betreft het treingebruik in Lokeren, nemen we de cijfers van 2019 en 2022. Dit omdat deze van 2020 en 2021 ernstig vertekend zijn door corona.

(Cijfers NMBS)

De daling op weekdays in 2022 is wellicht toe te schrijven aan het stijgend aantal dagen thuiswerk.

Hoe dan ook: van de 546 Belgische stations komt Lokeren op plaats 36 wat het aantal instappende reizigers op weekdays betreft.

In de veronderstelling dat al wie opstapt een aantal uren later ook terug afstapt, komen we tot een dagelijks gebruik van het station van om en bij de 10.000 mensen op weekdays.

Ook tijdens de weekends wordt de trein vanuit Lokeren intensief gebruikt. Het totaalplaatje ziet eruit als volgt:

Treingebruik station Lokeren

Aantal instappende reizigers		
	2019	2022
Weekdag (5 maal)	5249	4512
Zaterdag	2319	2314
Zondag	1381	2205
Wekelijks totaal	29.945	27079

36

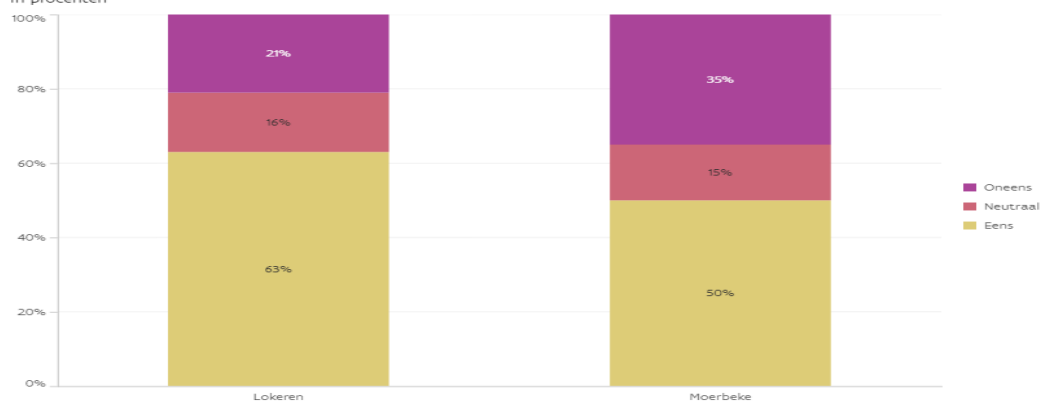
25 Voldoende openbaar vervoer

Vraagstelling survey:

Ben je het met onderstaande uitspraken over jouw buurt eens? Er rijdt voldoende openbaar vervoer (bus, tram, metro, ...) in mijn buurt.

Voldoende openbaar vervoer (2020)

Aandeel inwoners dat vindt dat er voldoende openbaar vervoer is in de buurt, in procenten

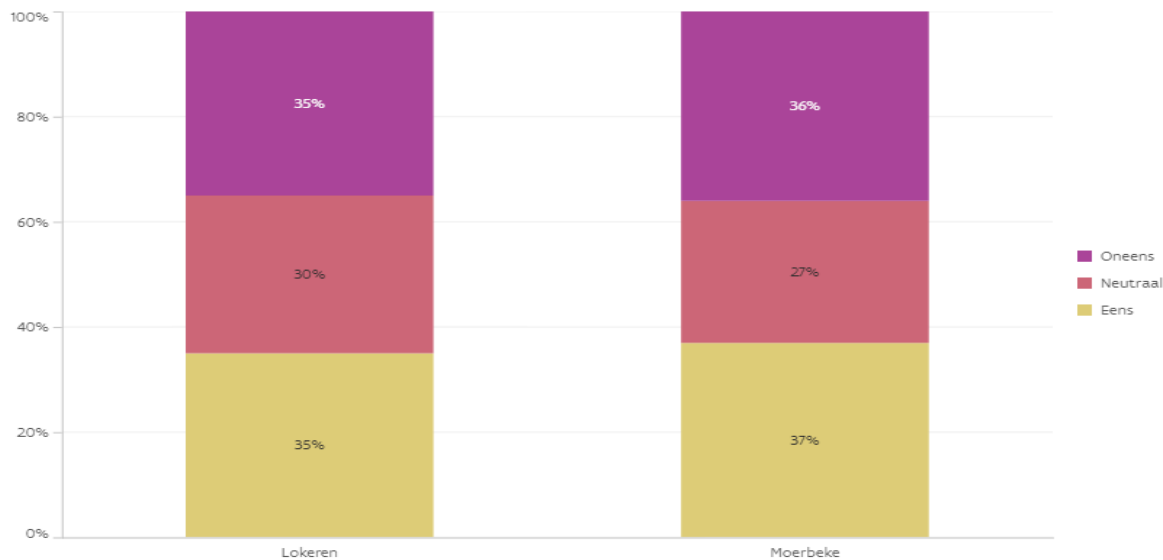

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, ABB

26 Fietsen

Vraagstelling survey inzake **veiligheid**

Ben je het met onderstaande uitspraken over jouw gemeente/buurt eens? Het is veilig om te fietsen in mijn gemeente/buurt.

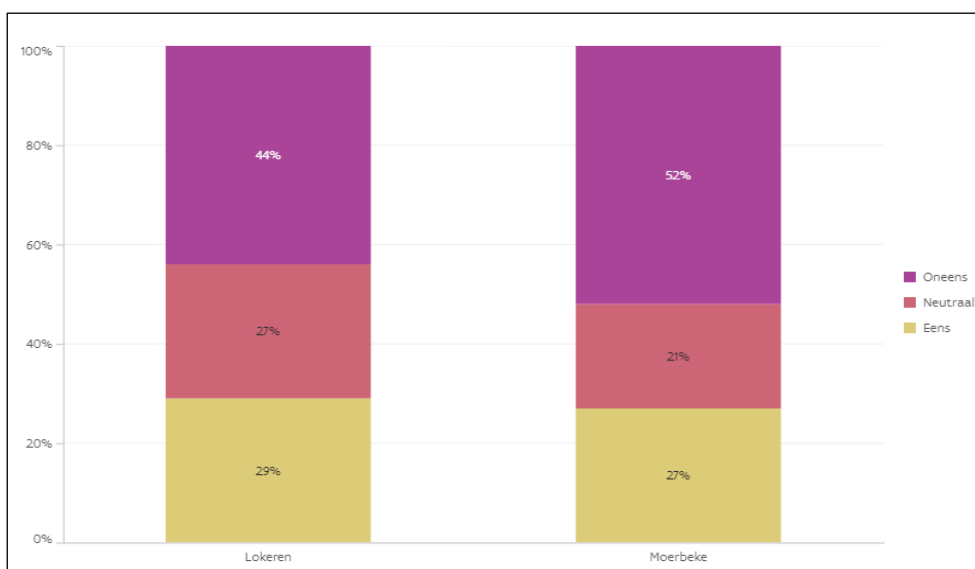

Bron: burgerbevraging 2020 stadsmonitor

37

Vraagstelling survey inzake **staat van de fietspaden**

Ben je het met onderstaande uitspraken over jouw gemeente/buurt eens? De fietspaden zijn in goede staat in mijn gemeente/buurt.

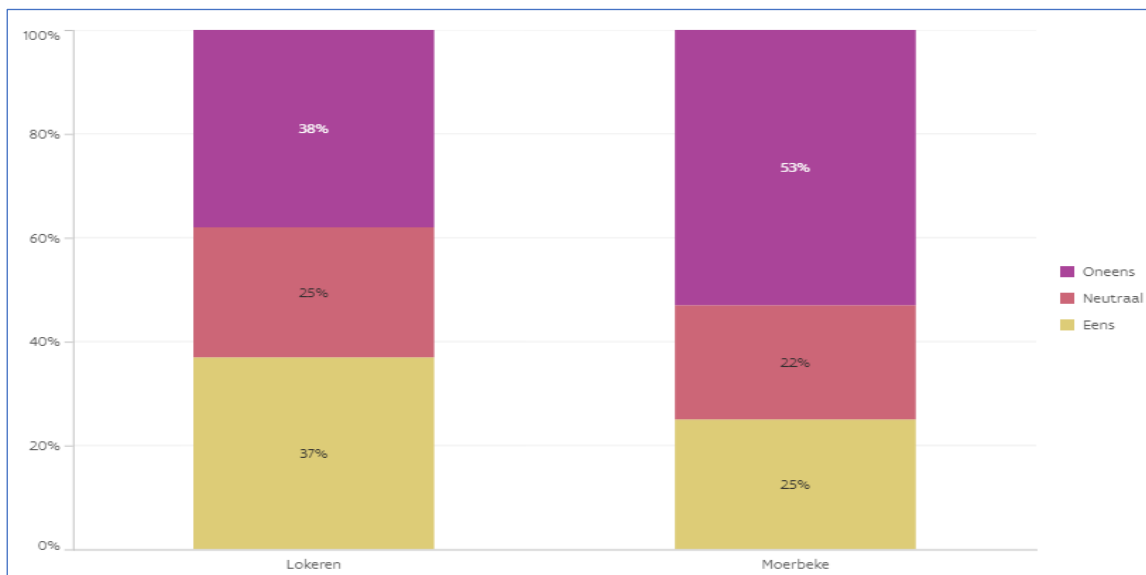

Bron: burgerbevraging 2020 stadsmonitor

27 Staat van de voetpaden

Vraagstelling survey

Ben je het met onderstaande uitspraken over jouw gemeente/buurt eens? De voetpaden zijn in goede staat in mijn gemeente/buurt.

Bron: burgerbevraging 2020 stadsmonitor

28 Bezit en gebruik van auto's

Autobezit Lokeren en Moerbeke

	Aantal huishoudens	Aantal geen auto	Aantal 1 auto	Aantal 2 auto's	Aantal 3 auto's	% geen auto	1 auto %	2 auto's %	3 auto's %
Lokeren	17.786	3895	9035	3913	942	21,9	50,8	22	5,3
Moerbeke	2.855	465	1408	765	220	16,3	49,3	26,8	7,7
TOTAAL	20.641	4360	10443	4678	1162	21,1	50,6	22,7	5,6

	Aantal alleenstaanden	Aantal geen auto	Aantal 1 auto	Aantal 2 auto's	Aantal 3 auto's	% geen auto	1 auto %	2 auto's %	3 auto's %
Lokeren	5.469	2417	2855	175	22	44,2	52,2	3,2	0,4
Moerbeke	819	300	485	30	4	36,6	59,2	3,7	0,5
TOTAAL	6.288	2717	3340	205	26	21,1	50,6	22,7	5,6

Het systeem van autodelen is opgestart. De bekendheid ermee is nog te gering om grote resultaten te kunnen voorleggen. Momenteel zijn er drie spelers op de markt:

Cambio: Zeven wagens, 64 gebruikers met gemiddeld elk 3,7 ritten per maand.

Autopartner share: 2 wagens

Deelsysteem Dégage: 1 wagen

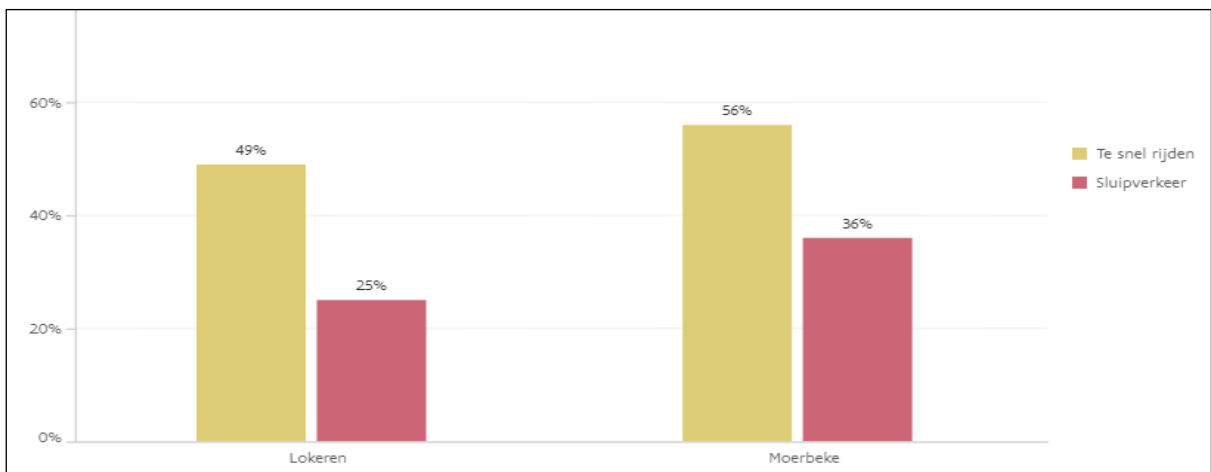
Dégage is een particulier leensysteem, waarbij inwoners zichzelf kunnen aanmelden op de website om hun wagen te delen met anderen. Dégage staat in voor de praktische ontzorging.

29 Buurtproblemen

Vraagstelling survey

Hoe vaak heb je de afgelopen maand hinder ondervonden van volgende problemen in je buurt? Auto's, vrachtwagens, moto's rijden te snel in mijn buurt. Er is veel sluipverkeer in mijn buurt. Burenlawaaï (ruzies, blaffende honden, muziek, ...). Antwoordmogelijkheden: 'Nooit', 'Zelden', 'Af en toe', 'Vaak', 'Altijd'.

De eerste twee worden het vaakst vernoemd:

Bron: burgerbevraging 2020 stadsmonitor

6 - Gezondheid en zorg

30 Globaal medisch dossier

Door een globaal medisch dossier te openen bij uw huisarts, maakt u een betere individuele begeleiding en een beter overleg tussen de artsen mogelijk. Bovendien geniet u van een **hogere terugbetaling** voor een raadpleging of bezoek bij uw huisarts.

Inwoners met een globaal medisch dossier

Lokeren: 82,6 %
Moerbeke: 84,8 %
Vlaams Gewest: 86 %

31 Aantal huisartsen in Lokeren-Moerbeke

In Lokeren-Moerbeke zijn momenteel (mei '23) 38 huisartsen actief voor 49.500 mensen. Dat betekent gemiddeld 7,6 artsen per 10.000 inwoners. **Bij minder dan 9 huisartsen per 10.000 inwoners spreekt het Riziv over een tekort.**

Inzake leeftijdsstructuur geeft dat het volgende:

Aantal huisartsen Lokeren-Moerbeke volgens leeftijd

leeftijd	aantal
-30	5
30-40	13
40-50	8
50-60	9
60+	8
Totaal	38

Bron: Huisartsvereniging Durmestreek

Ondertussen zijn ook nog 10 huisartsen in opleiding actief in Lokeren. In het najaar '23 komen er nog 4 bij. Dit betekent evenwel helemaal niet dat zij na hun opleiding in Lokeren blijven. **Aldus kunnen we stellen dat het totaal aantal huisartsen in Lokeren ook de komende jaren problematisch blijft.**

32 Vitaz

Gezien de fusie van AZ Lokeren en AZ Nikolaas tot Vitaz, verdween eind 2021 zowel de materniteit als de spoeddienst uit Lokeren.

Materniteit: jaarlijks telde AZ Lokeren **tussen de 600 en 700 bevallingen**. Dit is ruim boven de norm van 557 bevallingen per jaar. Toch verdween de materniteit. De argumentatie hierbij is dat een materniteit in de toekomst pas een erkenning krijgt als daar voldoende en kwalitatieve andere medische zorgen mee gecombineerd kunnen worden. Dit veronderstelt de aanwezigheid van voldoende pediaters, anesthesisten, intensivisten, ...

Spoed: Ook een 24/7 spoed verdween door de fusie, met toch **gemiddeld 30 prestaties per dag**. Als argumentatie wordt gesteld dat in het huidige landschap van de gezondheidszorg het behoud van meerdere 24/7 spoeddiensten in dezelfde regio niet langer houdbaar is, vanwege o.a. een schaarste aan hoogopgeleide spoedartsen.

33 Dokters- en tandartsbezoek

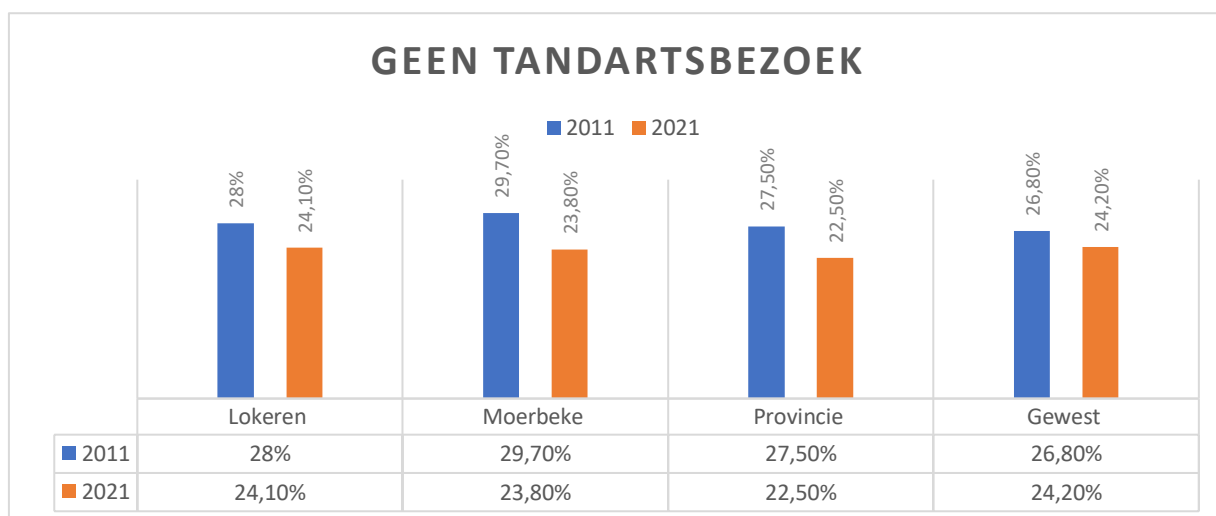
Minstens 1 doktersbezoek per jaar

	2010	2020
Lokeren	77%	82,00%
Moerbeke	81,00%	84,00%
Provincie		85,00%
Gewest		85,00%

Ondanks de financiële stimulansen om preventief tandartsbezoek te stimuleren, is het voor gezinnen met financiële problemen vaak niet mogelijk om een tandarts te betalen, waardoor een tandartsbezoek, en zeker een preventief tandartsbezoek, uitgesteld of afgelast wordt. De onderconsumptie van tandartsbezoeken wordt dan ook vaak als **graadmeter voor kansarmoede** gezien.

41

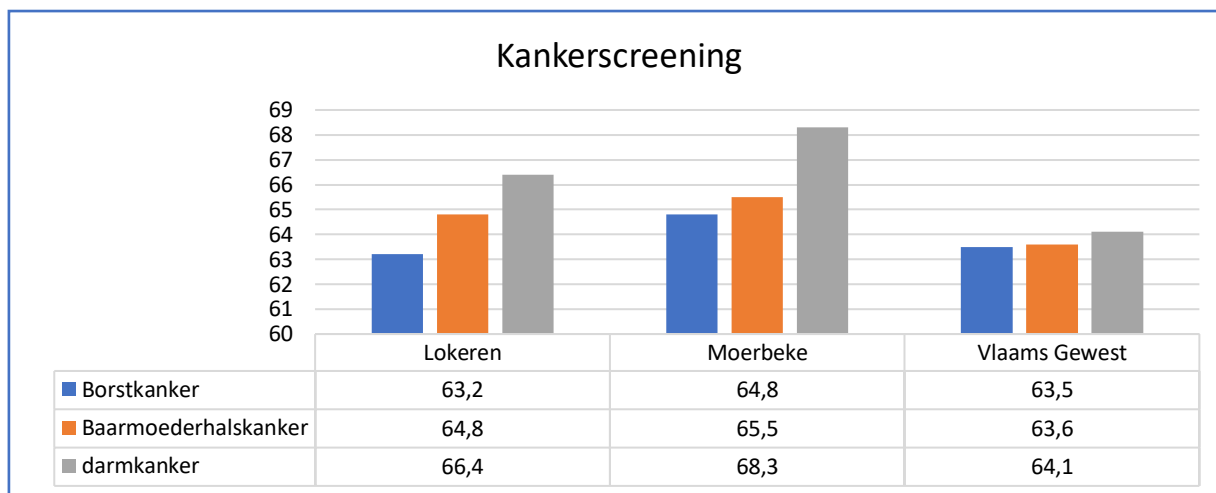
Geen tandartsbezoek tijdens de laatste drie jaar, % t.o.v. personen in de ziekteverzekering

34 Kankerscreening

Aandeel inwoners dat zich preventief laat onderzoeken voor borstkanker, baarmoederhalskanker en dikkedarmkanker.

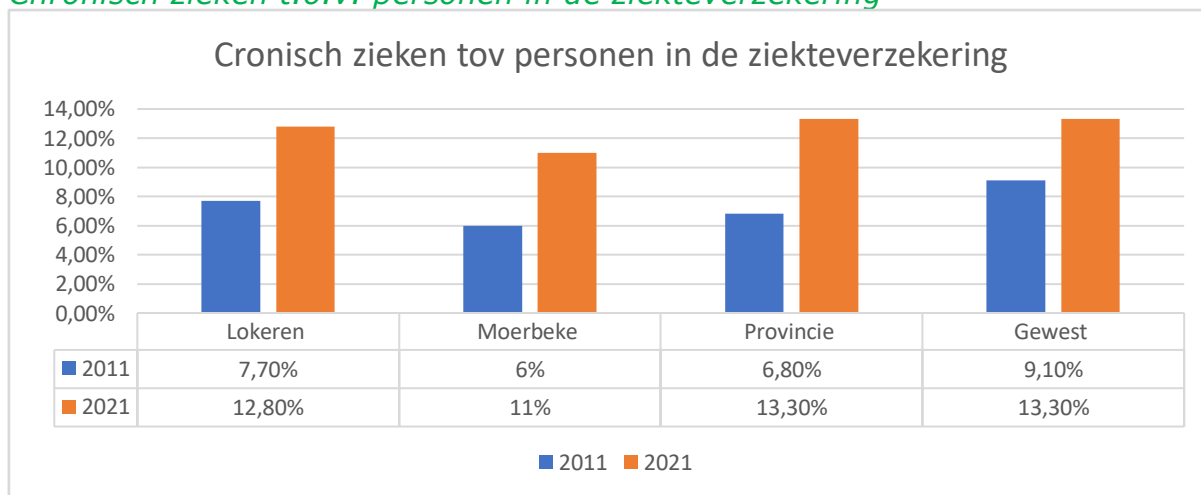
Aantal mensen dat deelneemt aan kankerscreening in %

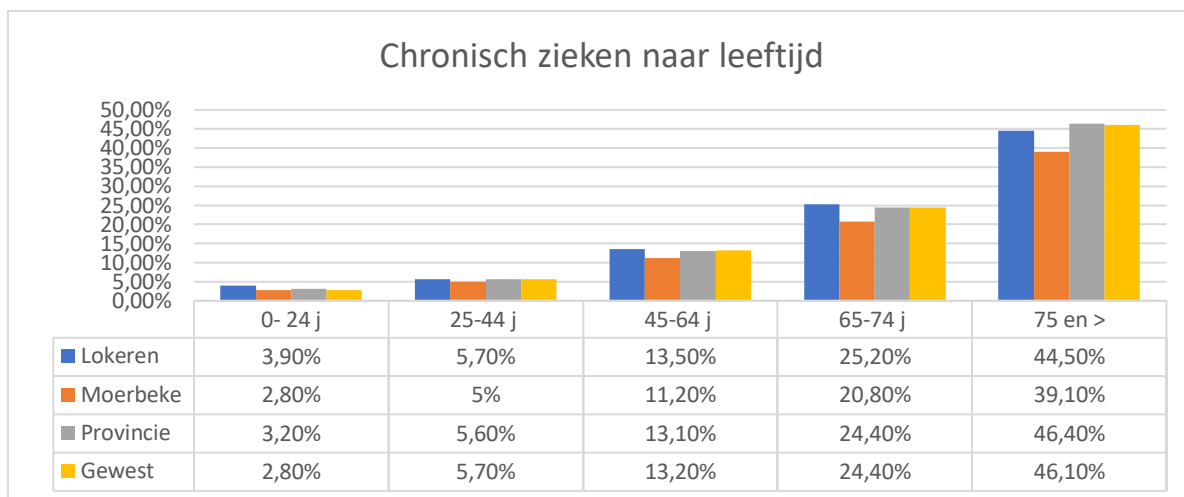
35 Chronische aandoening bij ouderen

Aandeel rechthebbenden van 65 tot en met 74 jaar en van 75 jaar en ouder met minstens één statuut chronische aandoening.

Chronisch zieken t.o.v. personen in de ziekteverzekering

Chronisch zieken naar leeftijd

36 Diabetes

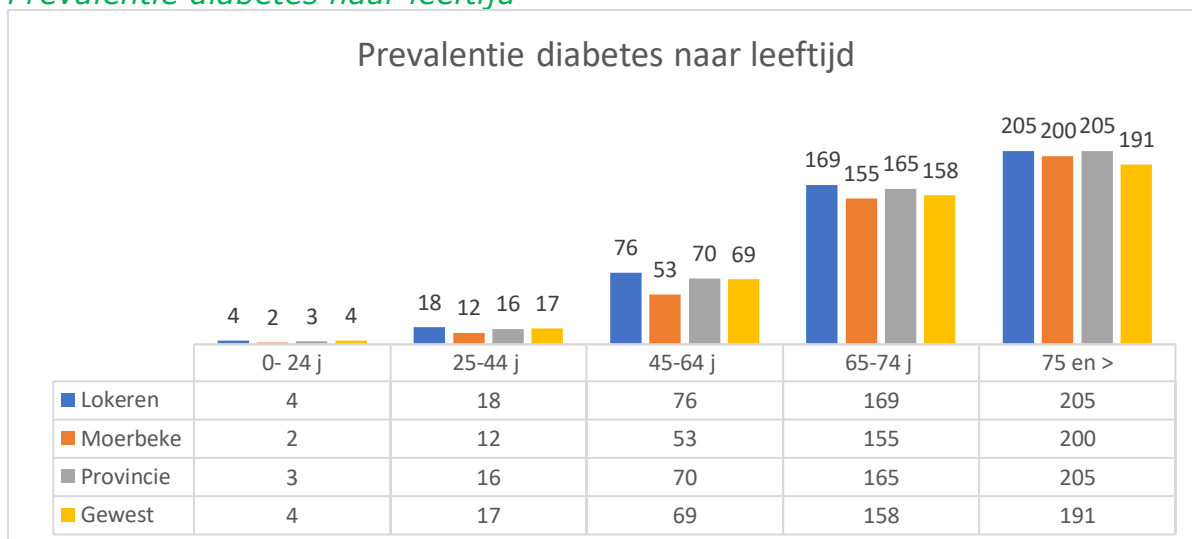
Aantal personen met diabetesbehandeling per 1000

Lokeren: 62

Moerbeke: 54

Vlaams gewest: 61

Prevalentie diabetes naar leeftijd

37 Dementie

Elke 4 seconden krijgt iemand ergens ter wereld dementie, de meest voorkomende vorm van dementie (70%) is de ziekte van Alzheimer. Voor heel België wordt het

aantal personen met dementie geschat op **202.402**. **Leeftijd** is de belangrijkste risico- factor voor dementie.

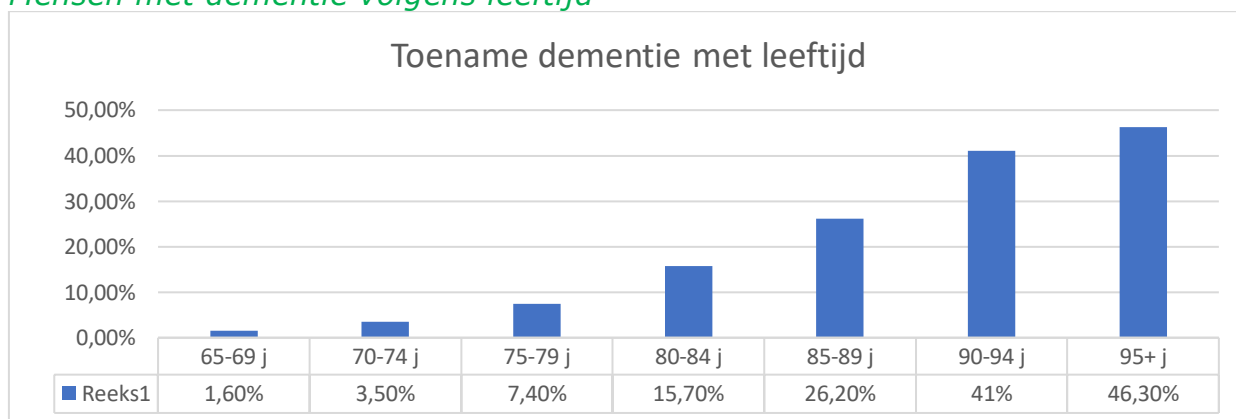
Het risico op de diagnose dementie neemt toe met de leeftijd. Ruim **10%** van de mensen **boven de 65 jaar**, Ruim **20%** van de mensen **boven de 80 jaar** heeft dementie. En ruim **40%** van de mensen **boven de 90 jaar** heeft dementie. Het aantal mensen met dementie op jonge leeftijd (-65 jaar) schatten we in Vlaanderen op 8.374, waarvan er maar zo'n 1.800 een formele diagnose kregen.

Personen met dementie vormen een groeiende groep die nood heeft aan uitgebreide en vaak gecompliceerde zorg De natuurlijke evolutie van deze ziekte strekt zich uit over een langere periode van 6 tot 8 jaar

Dementie raakt niet alleen de persoon maar ook zijn omgeving. 70 % van de personen met dementie wonen thuis en worden door 3 personen omringd (mantel- en professionele zorg).

Onderstaande tabel illustreert a.d.h.v. de prevalentie-indexcijfers uit een Europese meta-analyse (2009) hoe dementie toeneemt met hogere leeftijd.

Mensen met dementie volgens leeftijd

44

Aantal personen met dementie in Lokeren Moerbeke 2020

	Personen met dementie	Omkadering	Totaal
Lokeren	694	694 x 3	2767
Moerbeke	115	115 x 3	460

Aantal personen met dementie in Lokeren+ 2025 en 2030

	Personen met dementie	Omkadering	Totaal
Lokeren + 2025	927	927 x 3 = 2791	3708
Lokeren + 2030	1066	1066 x 3 = 3198	5264

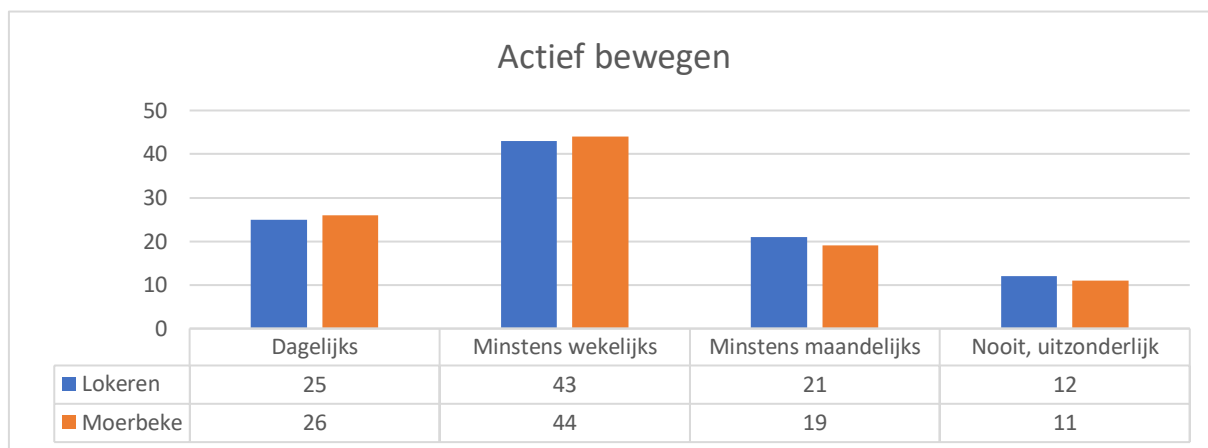
Tegen 2030 wordt 10,12 % van de bevolking in Lokeren+ geconfronteerd met dementie: als persoon met dementie of als persoon die zorgt voor iemand met dementie.

38 Actief bewegen

Vraagstelling survey

Geef aan hoe vaak je ... 30 minuten wandelt, stapt of fietst. Antwoordmogelijkheden: 'Nooit', 'Minder dan 1 keer per maand', 'Meerdere keren per maand', 'Elke week', 'Meerdere keren per week', 'Dagelijks'

Hoe frequent mensen actief bewegen

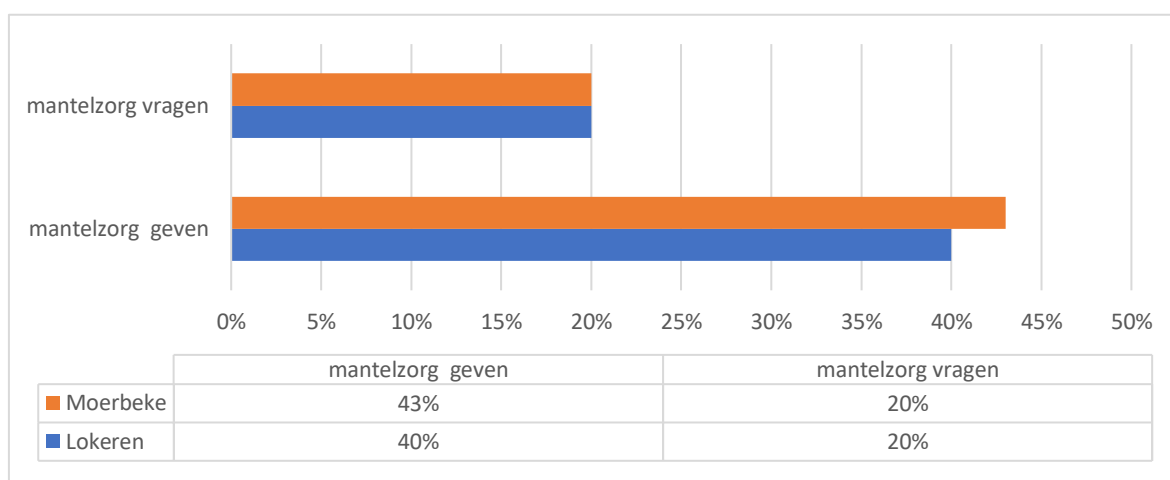
39 Mantelzorg geven en krijgen

Vraagstelling survey:

- Zorg jij minstens één keer per maand voor zieke, gehandicapte, bejaarde familieleden, buren, vrienden of voor de opvang van kinderen?

- Heb jij of iemand van het gezin de afgelopen maand zelf een beroep gedaan op familieleden, kennissen of buren bij ziekte of wanneer er zorg nodig was?

Mensen die mantelzorg geven/vragen in %

40 Zorgaanbod voor ouderen

Gezinszorg

Afbouw van de residentiële zorg heeft voor gevolg dat de vraag naar thuis- en gezinszorg zal toenemen. De bijna verdubbeling van de zorgbudgetten voor thuis- en mantelzorg bevestigen dat meer en meer (zwaar)zorgbehoevenden thuis verzorgd worden.

Aantal gepresteerde uren gezinszorg

2021	Lokeren	Moerbeke	Oost-Vlaanderen	Vlaams Gewest
Gepresteerde uren gezinszorg	90.214	15.885	3.647.777	16.063.999
Uren gezinszorg bij 65+ jaar	65.216	12.438	2.776.019	12.398.537
Uren gezinszorg bij 65+ jaar per inwoner	8,3	9,7	9	9

Dienstencheques

Het gebruik van dienstencheques kan een waardevolle aanvulling zijn bij de ondersteuning van thuiszorg. Het is daarom zinvol om het gebruik van dienstencheques bij ouderen mee in kaart te brengen.

Aantal gepresteerde uren dienstencheque bij 65+ en 80+

2020	Lokeren	Moerbeke
Gepresteerde uren dienstencheques bij 65+	88.537	11.088
Gepresteerde uren per inwoner 65+	11,5	8,6
Aantal gebruikers 65+	1084	151
Gepresteerde uren dienstencheques bij 80+	31.974	3679
Gepresteerde uren per inwoner 80+	15,1	10,6
Aantal gebruikers 80+	408	50

Lokale Dienstencentra

Lokale dienstencentra bestaan ondertussen 50 jaar. In Lokeren is het eerste thans in aanbouw. De Vlaamse programmatie voorziet 1 lokaal dienstencentrum per begonnen schijf van 15.000 inwoners. Lokeren heeft dus – met of zonder Moerbeke - recht op 3 dienstencentra.

In 2022 werd alvast gestart met activiteiten. Aldus werden 26 activiteiten georganiseerd die samen 220 deelnemers genereerden (gemiddeld 8,5).

Dagverzorgingscentra (DVC)

Zowel voor Lokeren als voor Moerbeke bedraagt de programmatie en de realisatie 1 dagverzorgingscentrum.

Centra voor kortverblijf (CVK)

Lokeren en Moerbeke tellen respectievelijk 15 en 3 woongelegenheden in een centrum voor kortverblijf.

Groepen van assistentiewoningen (AW)

In Moerbeke zijn er 46 erkende woongelegenheden in erkende groepen van assistentiewoningen. In Lokeren zijn er 163 erkende woongelegenheden in erkende groepen van assistentiewoningen.

Woonzorgcentra (WZC)

Aanbod woonzorgcentra in 2022

2022	Lokeren	Moerbeke	Oost-Vlaanderen	Vlaams Gewest
Huidige capaciteit WZC	342	67	19.468	82.999
Aanbodratio per 100 inwoners 65+	4,3	4,9	6,2	5,9

Tot einde 2025 worden er geen nieuwe voorafgaande vergunningen meer uitgereikt. De theoretische behoefte aan woongelegenheden in woonzorgcentra (programmatie) wordt berekend op basis van de prognose van de oudere bevolking binnen 5 jaar. Er gaan evenwel steeds meer stemmen op om de programmatieberekening te herdefiniëren op basis van de nieuwe visie waarbij ouderen zo lang mogelijk thuis of in de vertrouwde omgeving kunnen blijven wonen. Het is daarom zinvol om naast de programmatie ook rekening te houden met het huidige zorggebruik (aantal tenlastenemingen in de zorgverzekering) en de bevolkingsprognoses.

Details over de huidige bewoners van de WZC in Vlaanderen via

<https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/zorg/zorg-en-ondersteuning-voor-ouderen>

Details over de Lokerse WZC: Zie verder onder 3.3.5

Minder mobiele centrale

	Leden	Ritten	Chauffeurs	Km in 2022
Lokeren	456	3831	22	119.515
Moerbeke	87	408	14	17.926
TOTAAL	543	4239	36	137441

Maaltijdbedeling

Ouderen en personen met een beperking die niet in staat zijn zelf warme maaltijden te bereiden kunnen in Lokeren (niet in Moerbeke) beroep doen op de dienst warme maaltijden. Deze maaltijden bestaan uit soep, een hoofdgerecht en een dessert (optioneel) en kunnen 7 dagen op 7 geleverd worden. De firma Traiteur Ronny uit Affligem bezorgt de maaltijden aan huis. De klant betaalt momenteel 6,85 euro per maaltijd (met dessert 7,25 euro). Personen die de verhoogde tegemoetkoming hebben bij het ziekenfonds, betalen 5,95 euro (met dessert 6,35 euro). In 2022 werden 16.525 maaltijden bedeed waarvan 1.935 dieetmaaltijden.

Het aantal klanten bedraagt momenteel 131

Aantal maaltijden	2018	2019	2020	2021	2022
Gewone maaltijden	22.221	19.300	18.136	16.758	14.590
Dieetmaaltijden	2.358	1.158	1.056	2.661	1.935
TOTAAL	24.579	20.458	19.107	19.419	16.525

Mantelzorgpremie

De mantelzorgpremie bedraagt 125 €.

Lokeren: Daar waar er in 2016 nog 31 aanvragen voor een mantelzorgpremie waren, daalde dit jaarlijks geleidelijk tot nog 6 (zes) mensen in 2022.

Moerbeke: Geen (nul) aanvragen in 2022

Veel aanvragers komen niet in aanmerking: enerzijds omdat ze niet zorgbehoevend genoeg zijn, anderzijds... omdat sommigen al het zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden ontvangen. Ook deze personen komen niet in aanmerking

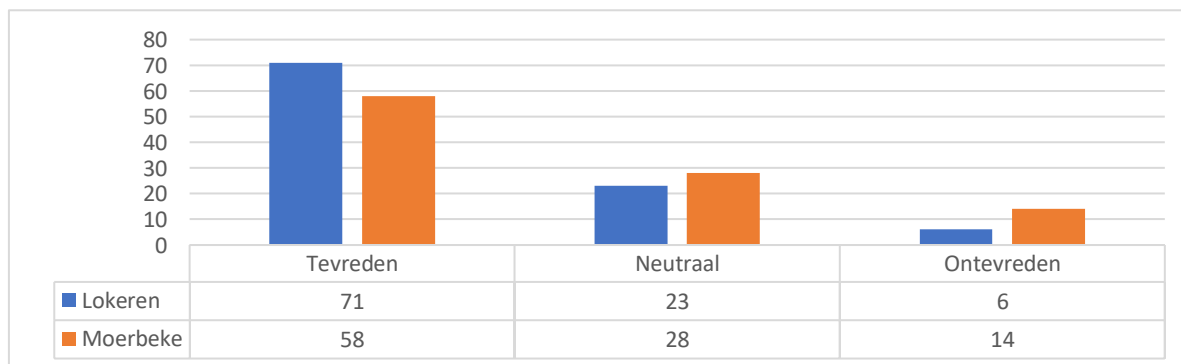
48

41 Tevredenheid over ouderenvoorzieningen

Vraagstelling survey:

Ben je tevreden over de ouderenvoorzieningen in jouw gemeente/stad? (ontmoetingscentrum, serviceflat, lokaal dienstencentrum,...).

Tevredenheid over de ouderenvoorzieningen (2020)

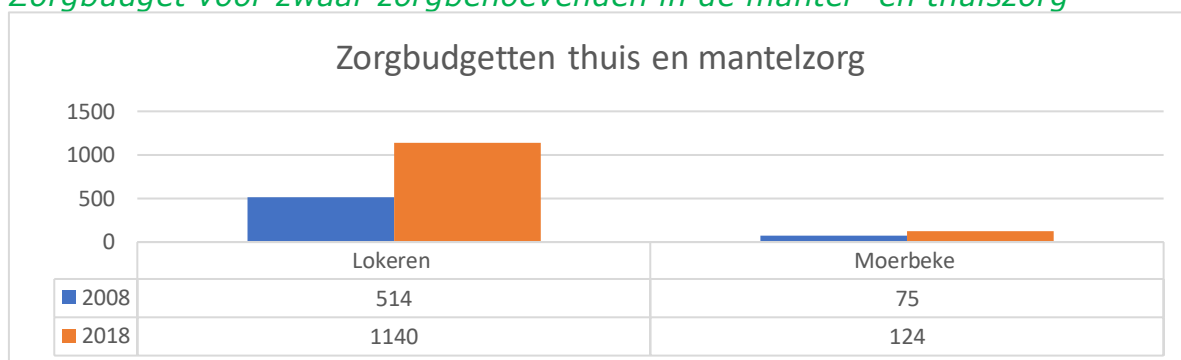

42 Ouderen met een zorgbudget

Ouderen met een zorgnood in 2022

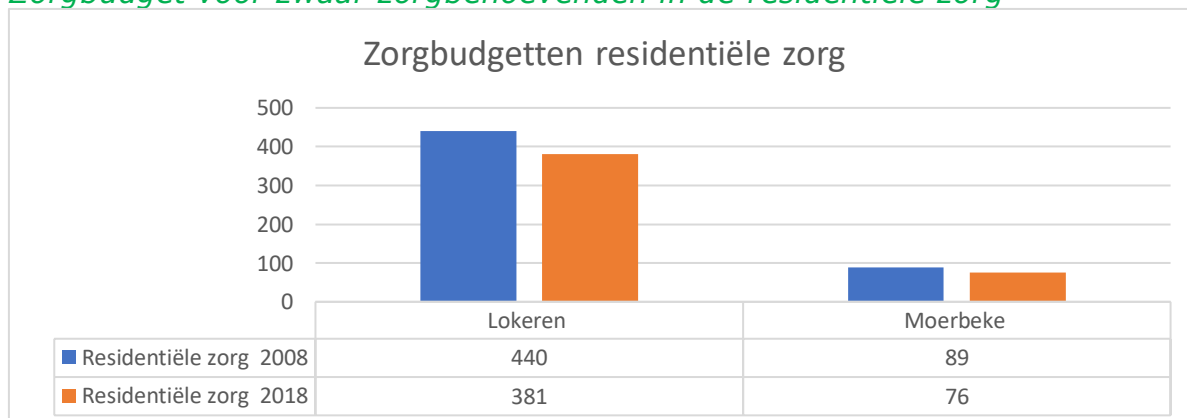
	Aantal	Procent
Lokeren	518	6,50%
Moerbeke	76	5,60%
Vlaams gewest		6,40%

Zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden in de mantel- en thuiszorg

49

Zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden in de residentiële zorg

43 Gezonde gemeente

Lokeren engageerde zich om werk te maken van een samenhangend gezondheidsbeleid. Dit betekent het volgende:

CHARTER VOOR EEN

GEZONDE GEMEENTE

2019 - 2024

[NAAM GEMEENTE/STAD]

[Naam Gemeente/Stad] vindt een goede gezondheid voor iedereen belangrijk.

Gemeente/Stad [naam gemeente/stad] engageert zich om tijdens deze legislatuur 2019 - 2024 verder werk te maken van een samenhangend gezondheidsbeleid. Dit beleid biedt iedereen, en de meest kwetsbaren in het bijzonder, kansen en stimuleert hen om gezond te leven in een gezonde omgeving. Het gaat over een gezonde publieke ruimte, toegankelijke zorg- en welzijnsvoorzieningen, gezonde wijken en woningen, een gezond klimaat en veiligheid. Ons streefdoel is dat in onze gemeente/stad de gezonde keuze de meest makkelijke keuze wordt.

Om dit te realiseren, streeft [naam gemeente/stad] volgende beleidsintenties na:

- Planmatig en onderbouwd - volgens de principes van Gezonde Gemeente - werken aan preventieve gezondheid.
- Gezondheid een duidelijke plaats geven in het lokaal meerjarenplan 2020 - 2025.
- Meer en betere samenwerking tussen de verschillende beleidsdomeinen onderling.
- De burgers, buurgemeenten en externe partners nauw betrekken bij het gezondheidsbeleid.
- Lokale gezondheidsacties en -projecten zo uitdenken dat ze een samenhangend en onderbouwd geheel vormen van zowel educatie, omgevingsinterventies, afspraken & regels en zorg & begeleiding.
- Een voorbeeldfunctie vervullen naar alle stakeholders.
- Communiceren naar alle stakeholders over de geleverde inspanningen en realisaties met het label Gezonde Gemeente.
- Voldoende personeel, budget en deskundigheid voorzien om bovenstaande intenties te realiseren.

[Naam gemeente/stad] geeft hiermee niet alleen uitvoering aan de eigen lokale ambities maar helpt tegelijk mee aan de realisatie van de Vlaamse gezondheidsdoelstellingen en de internationale duurzame ontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties.

[naam gemeente/stad] kan hiervoor in eerste instantie beroep doen op het Lokaal Gezondheidsoverleg (Logo) [naam zonder 'Logo'] en de inhoudelijke en communicatieve ondersteuningmaterialen van Gezonde Gemeente. Om deze samenwerking te concretiseren kunnen [naam gemeente / stad] en [naam Logo] een samenwerkingsovereenkomst afsluiten. De samenwerkingsovereenkomst kan worden uitgebreid met andere partners zoals het Centrum voor Geestelijke Gezondheidszorg (CGG).

Daarnaast kunnen het Logo, het CGG en [naam gemeente /stad] beroep doen op verschillende Vlaamse expertisecentra zoals het Vlaams Instituut Gezond Leven, het Vlaams expertisecentrum voor Alcohol en andere Drugs (VAD) en de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG).

GEZOND
LEVEN

logo
gezondheids
overleg

VAD
Vlaams Instituut
Gezond Leven

vvsg
Vereniging van
Vlaamse Steden
en Gemeenten

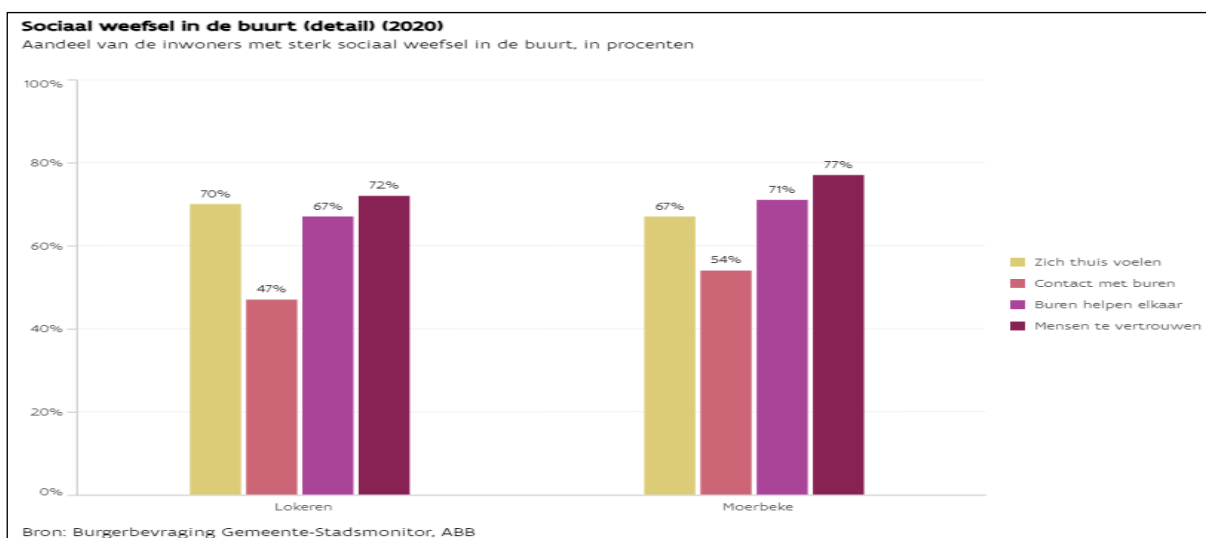
Vlaanderen
1989

7 - Samenleven

44 Sociaal weefsel in de buurt

Vraagstelling survey:

Ben je het met onderstaande uitspraken over jouw buurt eens? Mensen in mijn buurt zijn te vertrouwen. Ik voel mij thuis bij de mensen die in deze buurt wonen. Ik heb veel contact met de mensen in mijn buurt. Mensen in mijn buurt willen hun burenen helpen.

51

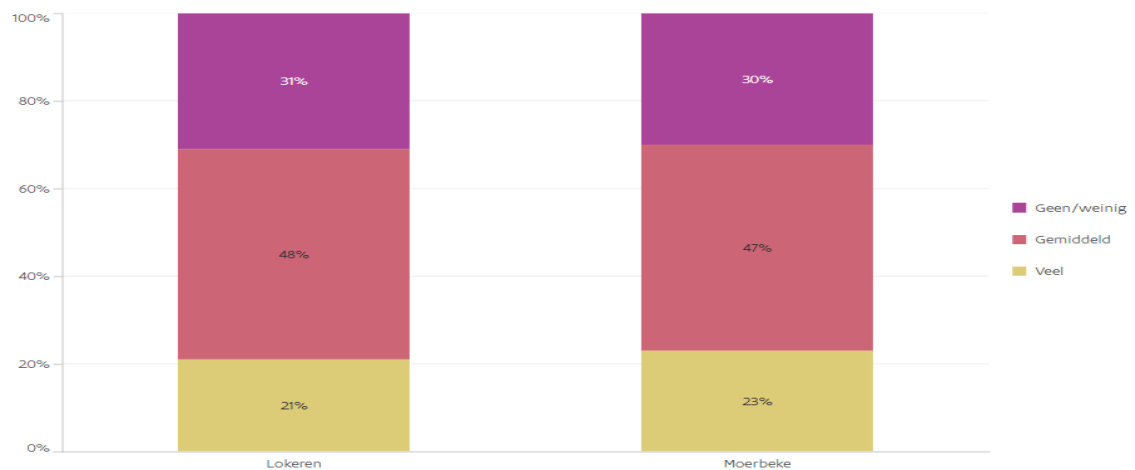
45 Buurthinder

Vraagstelling survey:

Hoe vaak heb je de afgelopen maand hinder ondervonden van volgende problemen in je buurt? Auto's, vrachtwagens, moto's rijden te snel in mijn buurt. Er is veel sluipverkeer in mijn buurt. Burenlawaai (ruzies, blaffende honden, muziek, ...). Andere vormen van lawaai (horeca, sportvelden, bedrijven, ...). Lastiggevallen worden op straat (schelden, fysieke aanraking, ...). Vandalisme (vernietiging bus- of tramhokjes, bekladde muren, ...). Zwerfvuil (blikjes, papier, ...). Hinder van dieren (ratten, uiven, meeuwen, ...). Hondenpoep. drugsdealing en -gebruik.

Buurthinder (2020)

Aandeel inwoners dat afgelopen maand hinder in de buurt heeft ondervonden, in procenten

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, ABB

46 Actieve betrokkenheid van de burger

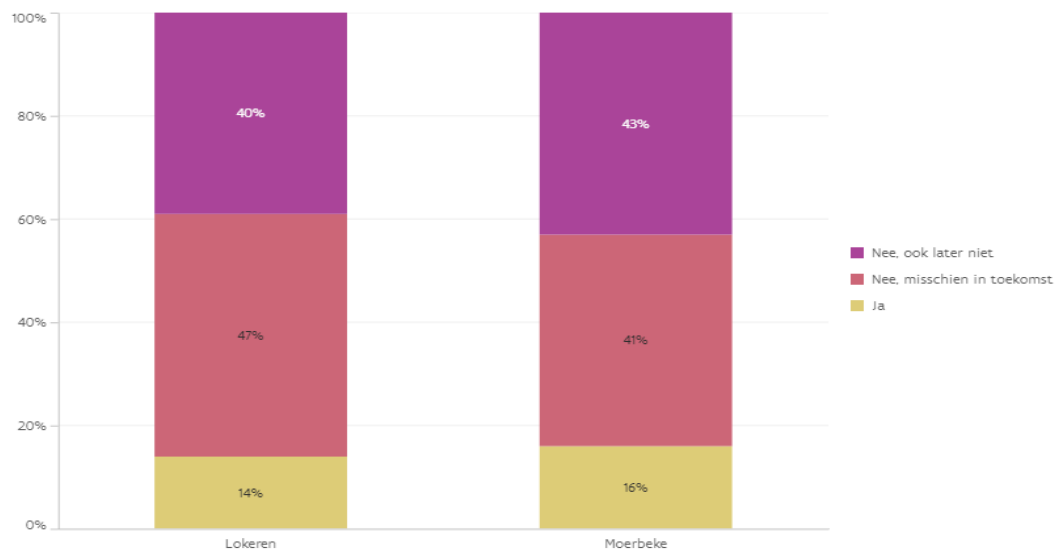
Vraagstelling survey

Heb je de voorbije 12 maanden actief meegewerkt aan een activiteit in jouw buurt of stad? Bijvoorbeeld organiseren van een straat-, buurt- of wijkfeest, schoonmaakactie, buurtbewoners aangesproken voor het verfraaien van de buurt of de straat, een protestactie. Antwoordmogelijkheden: 'Ja', 'Nee, maar misschien in de toekomst wel', 'Nee, en dat zal ik ook niet gaan doen'

52

Actieve betrokkenheid van de burger (2020)

Aandeel inwoners dat afgelopen jaar actief is geweest om iets in de buurt of gemeente/stad te verbeteren, in procenten

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, ABB

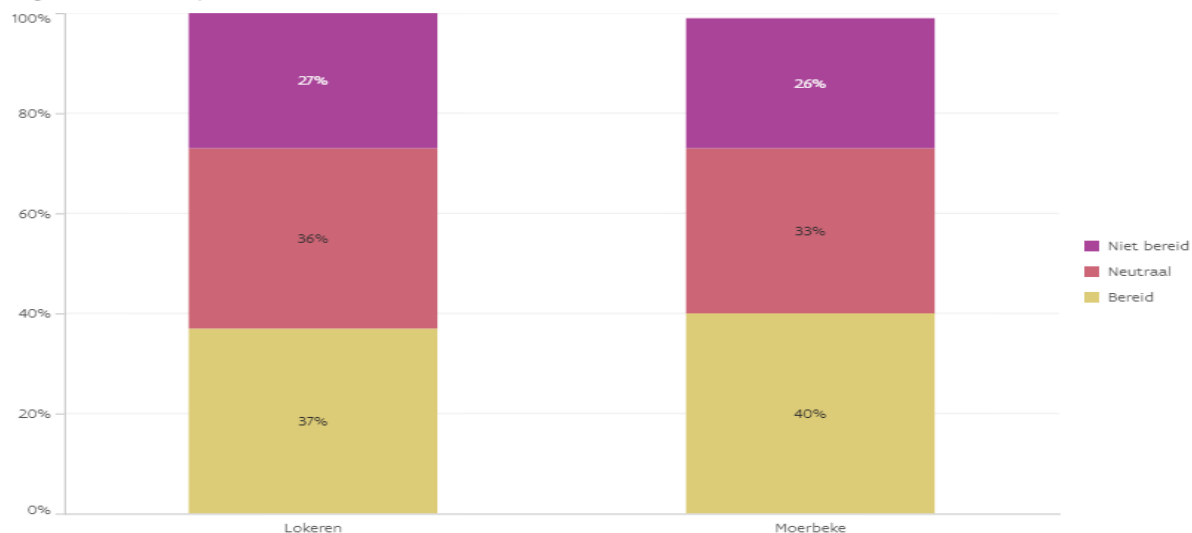
47 Bereidheid om mee te praten over de gemeente

Vraagstelling survey

Ben je bereid om mee te praten over wat er gebeurt in jouw gemeente/stad?

Bereidheid om mee te praten over de gemeente (2020)

Aandeel inwoners dat bereid is om mee te praten over wat er gebeurt in gemeente/stad, in procenten

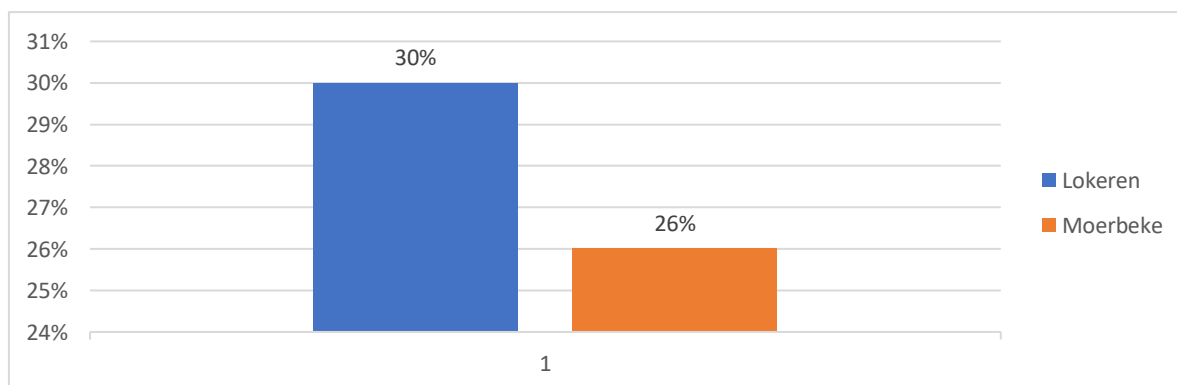
Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, ABB

53

48 Voldoende consultatie van de inwoners

Vraagstelling survey

Ben je het met onderstaande uitspraken eens? Het gemeente-/stadsbestuur doet voldoende inspanningen om bewoners bij veranderingen in hun buurt te betrekken. Ik ben tevreden over de wijze waarop het gemeente-/stadsbestuur met mijn vragen omspringt.

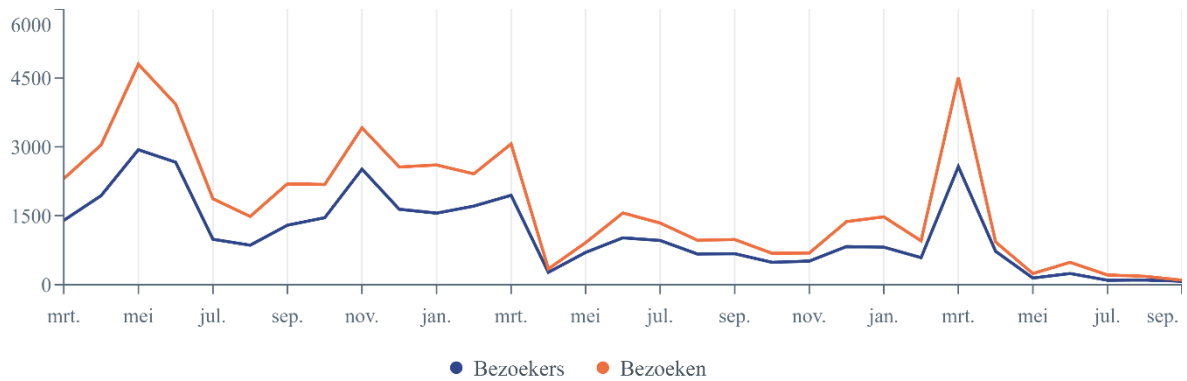
Bron: burgerbevraging gemeente-stadsmonitor ABB

49 Sociale media en Website “denkmee lokeren”

De facebookpagina van stad Lokeren wordt gevolgd door 12.000 inwoners

De instagrapagina wordt gevolgd door 4000 inwoners

Onderstaand het aantal bezoeken/bezoekers van de website denkmee.lokeren.be

We vroegen ook gegevens op bij Hoplr maar kregen geen antwoord.

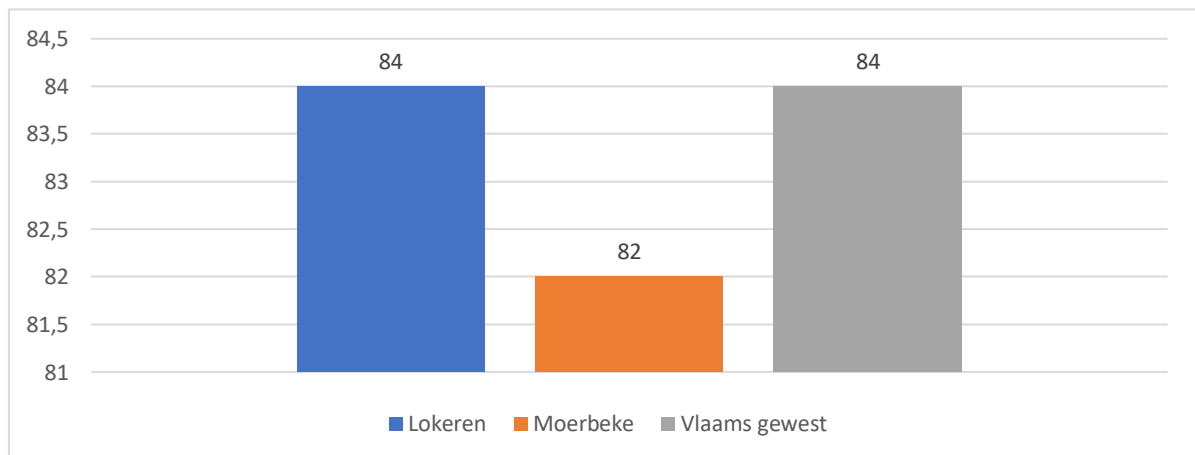
50 Geluksgevoel

Last but not least: zijn de mensen hier gelukkig?

Vraagstelling survey:

Alles bij elkaar genomen, hoe gelukkig zou je zeggen dat je bent? Je kan een score geven van 0 (heel ongelukkig) tot 10 (heel gelukkig). Antwoordmogelijkheden: '0-10'

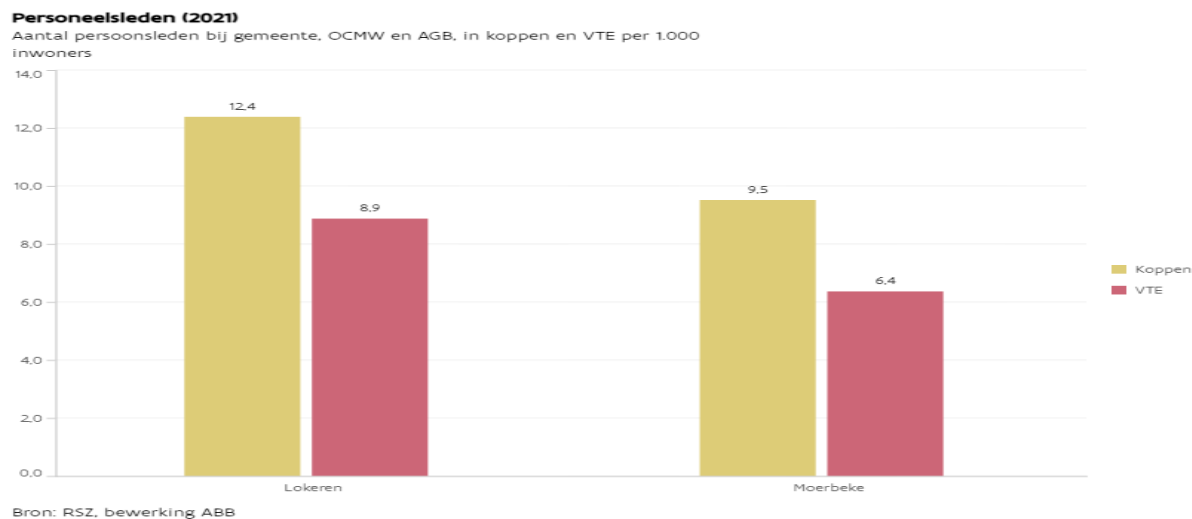
Iedereen die minimaal 7 heeft geantwoord, werd in de teller opgenomen.

8 - Lokaal bestuur

51 Personeelsleden

Aantal persoonsleden per 1000 inwoners bij gemeente, OCMW en AGB. De cijfers zijn een gemiddelde voor het tweede kwartaal van het jaar.

Gezien het belang van deze gegevens is het aangewezen ze iets grondiger te bekijken. Door te benchmarken kunnen we de cijfers beter objectiveren. Aldus hebben we deze cijfers vergeleken met een aantal concrete gemeenten die eenzelfde omvang hebben en een aantal concrete gemeenten uit dezelfde belfius-cluster. Ook met het cijfer voor alle gemeenten uit dezelfde cluster en alle gemeenten met een vergelijkbaar inwonersaantal, én de cijfers voor het Vlaams gewest.

55

Dit levert volgende gegevens op:

Benchmark personeel VTE in Lokeren en Moerbeke

Vergelijkbaar met Lokeren	personeel VTE per 1000 inwoners	Vergelijkbaar met Moerbeke	personeel VTE per 1000 inwoners
Dendermonde	18,1	Moerbeke	6,4
Beringen	9,7	Kaprijke	11,8
Turnhout	14,4	Bekkevoort	8,4
Deinze	10,7	Pittem	11,9
Lokeren	8,9	Sint Laureins	13,6
Sint-Truiden	10,4	Hoegaarden	12,8
Geel	14,4	Wachtebeke	13,4
Halle	11,9	Avelgem	12,9

Ninove	12,4	Herzele	14,1
Waregem	13,8	Vorselaar	8,5
Herentals	16,2	Berlare	14,7
Belfius-cluster	11,9	Belfius-cluster	9,7
Gelijkaardig inwonersaantal	11,5	Gelijkaardig inwonersaantal	10,3
Vlaams gewest	12,4	Vlaams gewest	12,4

Aansluitend dient gezegd dat een vergelijking meer detail en nuance vergt dan de globale personeelsaantallen. Zo hadden herstructureringen een belangrijke invloed op de cijfers: bv. overheveling personeel recyclagepark naar IDM, overheveling van vroeger OCMW-personeel ondersteunende diensten naar AZL en Sakura.

Anderzijds worden de cijfers ook beïnvloed door de mate waarin Stad en OCMW al dan niet zelf bepaalde taken hebben opgenomen: bv. een deel van het groenonderhoud in Lokeren wordt gedaan door externe maatwerkbedrijven, waardoor er minder personeel in de eigen groendienst is. Het al dan niet zelf inrichten van bepaalde interne of publieksdiensten door het bestuur heeft dus een grote invloed op het cijfer personeelsleden per 1000 inwoners in de Stadsmonitor: thuiszorgdiensten, woonzorgcentra, technische diensten, ... zijn van invloed op de berekening.

Wat welzijn betreft dient gezegd dat in de lopende legislatuur met eigen middelen van de stad bijkomend geïnvesteerd werd in personeel voor de werking van de brugfiguren (onderwijs) begeleiding (voor tewerkstelling), continuering begeleiding vluchteling (na stopzetting LOI), en via deels externe financiering en eigen middelen in de opstart van het lokaal dienstencentrum, het project voorschoolse brugfiguren, uitbreiding werking Huis van het Kind, corona-subsidies, ...

Inzake welzijn kan aldus gesteld worden dat stappen vooruit gezet werden. Bij het zorgbedrijf Sakura zien we ook dat de 15% personeel boven de norm welke de overheid subsidieert volledig opgenomen wordt.

Om het plaatje te vervolledigen moeten we wel verwijzen naar de inspiratienota van het managementteam (zie 5.1), waar de personeelsbezetting als problematisch ervaren wordt.

52 Exploitatie-uitgaven

Vanuit de stadsmonitor komen we tot volgende cijfers:

Exploitatie-uitgaven in € en % Lokeren en Moerbeke

Uitgaven per inwoner	in euro per persoon			procent		
	Lokeren	Moerbeke	Vlaanderen	Lokeren	Moerbeke	Vlaanderen
Algemeen bestuur	301	436	465	20,7	33,2	23,5
Algemene financiering	9	59	86	0,6	4,5	4,3
Cultuur en vrije tijd	129	76	206	8,9	5,8	10,4
Leren en onderwijs	221	240	182	15,2	18,3	9,2
Natuur en milieubeheer	156	135	121	10,7	10,3	6,1
Ondernemen en werken	22	1	35	1,5	0,1	1,7
Veiligheidszorg	158	135	227	10,8	10,3	11,5
Verplaatsen en mobiliteit	71	23	73	4,9	1,8	3,7
Wonen & ruimtel. ordening	96	60	98	6,6	4,6	5,0
Zorg en opvang	293	149	485	20,1	11,3	24,5
TOTAAL	1456	1315	1977	100	100	100

Gezien het belang van deze gegevens is het aangewezen ze iets grondiger te bekijken. Door te benchmarken kunnen we de cijfers beter objectiveren. Aldus hebben we deze cijfers vergeleken met een aantal concrete gemeenten die eenzelfde omvang hebben en een aantal concrete gemeenten uit dezelfde belfius-cluster. Ook met het cijfer voor alle gemeenten uit dezelfde cluster en alle gemeenten met een vergelijkbaar inwonersaantal, én de cijfers voor het Vlaams gewest.

Dit levert volgende gegevens op:

Benchmark exploitatie-uitgaven zorg en opvang in Lokeren en Moerbeke

Vergelijkbaar met Lokeren	uitgaven voor zorg en opvang in %	Vergelijkbaar met Moerbeke	uitgaven voor zorg en opvang in %
Dendermonde	38,2	Moerbeke	11,3
Beringen	27,1	Kaprijke	33,7
Turnhout	34	Bekkevoort	17,7
Deinze	28,3	Pittem	38,6
Lokeren	20,1	Sint Laureins	37,6

Sint-Truiden	22,9	Hoegaarden	35,3
Geel	22,2	Wachtebeke	49,8
Halle	29,4	Avelgem	39,7
Ninove	27,1	Herzele	28,7
Waregem	34,8	Vorselaar	19,9
Herentals	27,9	Berlare	43,5
Belfius-cluster	26,8	Belfius-cluster	24,8
Gelijkaardig inwonersaantal	26,1	Gelijkaardig inwonersaantal	24,5
Vlaams gewest	24,5	Vlaams gewest	24,5

Belangrijk in deze is dat de cijfers voor Sakura in de stadsmonitor niet meegerekend worden. Doen we dit wel, dan ziet het plaatje er totaal anders uit.

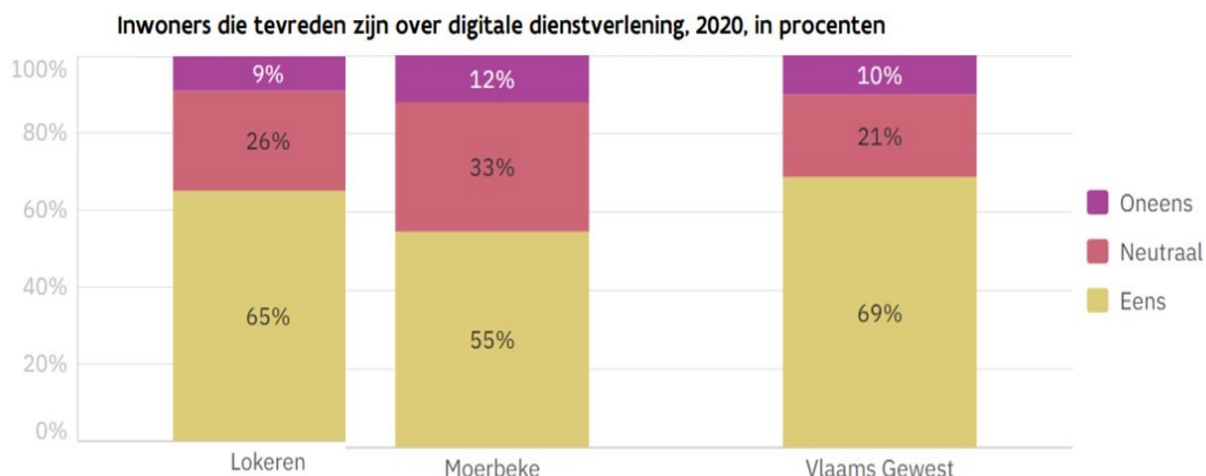
De exploitatieuitgaven van Sakura bedroegen volgens de goedgekeurde jaarrekening van 2022 20.929.467.54 €, zijnde 422,29 € per inwoner. Tel die uitgaven bij de gewone uitgaven van de stad en je komt aan 707,07 EUR per inwoner aan uitgaven voor zorg en opvang, ruim boven het Vlaams gemiddelde van 485 EUR per inwoner. Als we op die manier rekenen zitten we procentueel aan ruim 35% van de totale exploitatieuitgaven van Stad, OCMW en Sakura die naar zorg en opvang gaan, en dat is 10% meer dan het Vlaams gemiddelde ...

Aanvullend kunnen we nog opmerken dat de toelage van de Stad Lokeren aan Sakura 861.300 € bedraagt. De bijpassing voor de afschaffing van de onderhoudsplicht is nog een afzonderlijke uitgave door het OCMW.

53 Tevredenheid over digitale dienstverlening

Vraagstelling survey:

Ben je het met onderstaande uitspraken eens? Ik ben tevreden over de digitale dienstverlening in mijn gemeente/stad.

54 Tevredenheid over loketvoorzieningen

Vraagstelling survey:

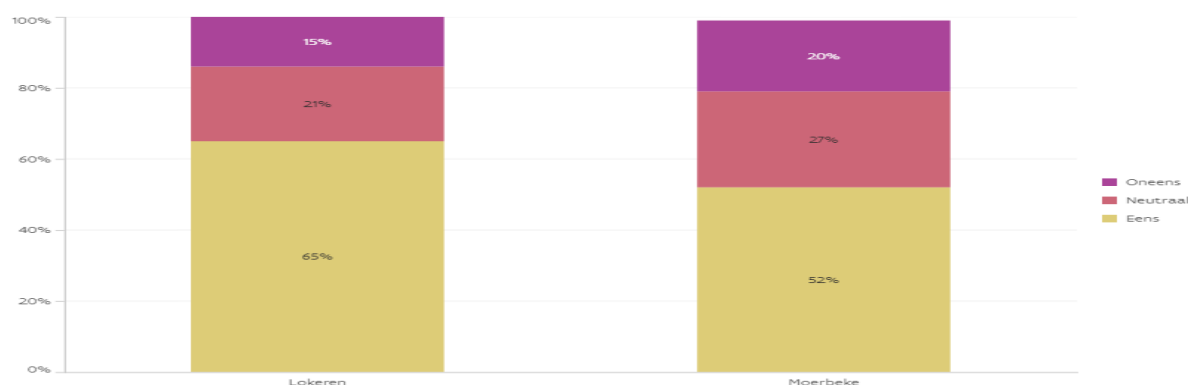
Ben je het met onderstaande uitspraken eens? Ik ben tevreden over de loketvoorzieningen in mijn gemeente/stad. Antwoordmogelijkheden: 'Helemaal oneens', 'Eerder oneens', 'Niet eens, niet oneens', 'Eerder eens', 'Helemaal eens', 'Geen mening / weet niet'

Teller: De tellers werden berekend op basis van 3 gegroepede antwoordcategorieën: 'Helemaal oneens/Eerder oneens', 'Niet eens, niet oneens' en 'Eerder eens/ Helemaal eens'.

Noemer: Iedereen die antwoordde op de vraag werd in de noemer opgenomen, uitgezonderd de respondenten in de categorie 'Geen mening/weet niet'. Indien dit om omvangrijke categorie gaat, wordt hun percentage meegegeven bij 'Opmerkingen bij de kwaliteit'.

Tevredenheid over loketvoorzieningen (2020)

Aandeel inwoners dat tevreden is over loketvoorzieningen van gemeente/stad, in procenten

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, ABB

9 - Ruimte en woonomgeving

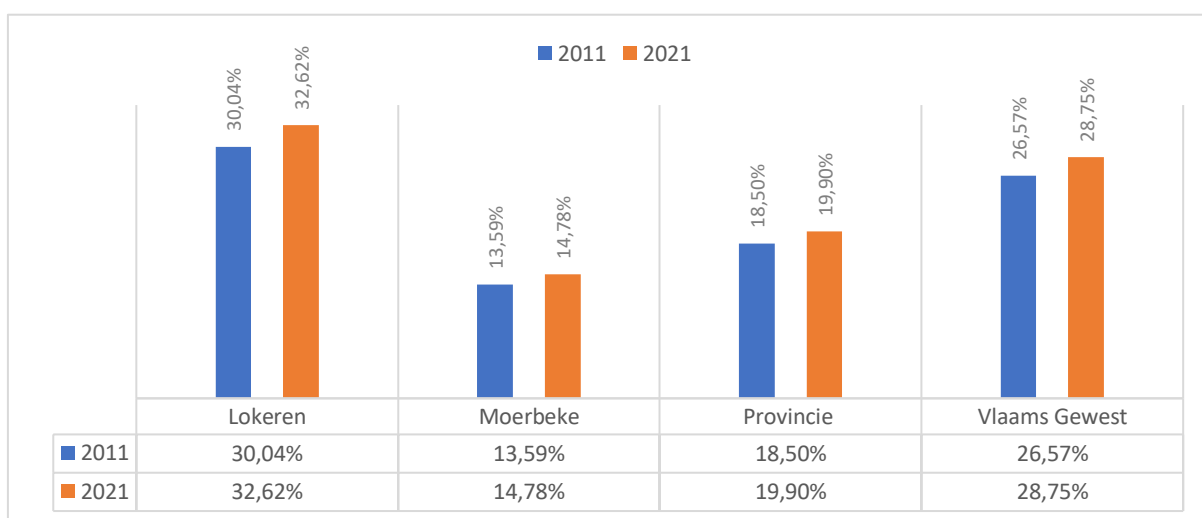
Totale oppervlakte

Lokeren	Moerbeke	Totaal
68,25 km2	37,93 km2	106,17 km2 / 10.617,01 ha

55 Bebouwing

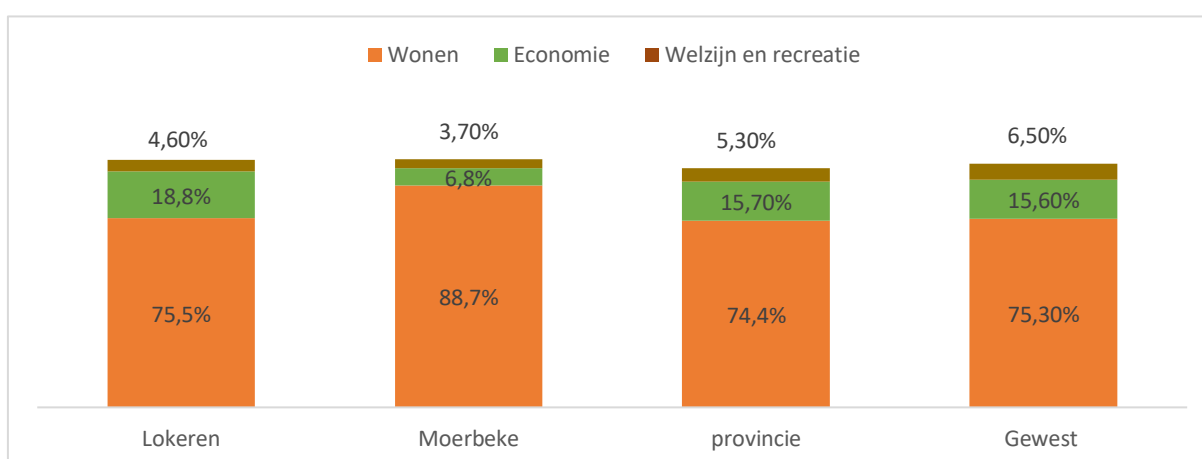
Bebouwingsgraad

Aandeel van de totale oppervlakte die bebouwd is in Lokeren en Moerbeke

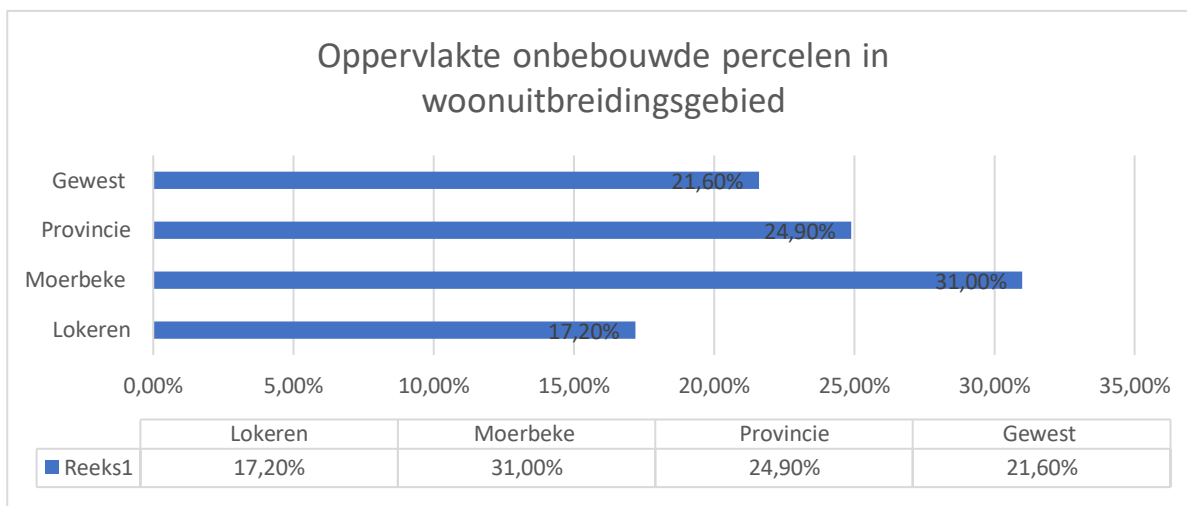

60

Bebouwde oppervlakte naar functie

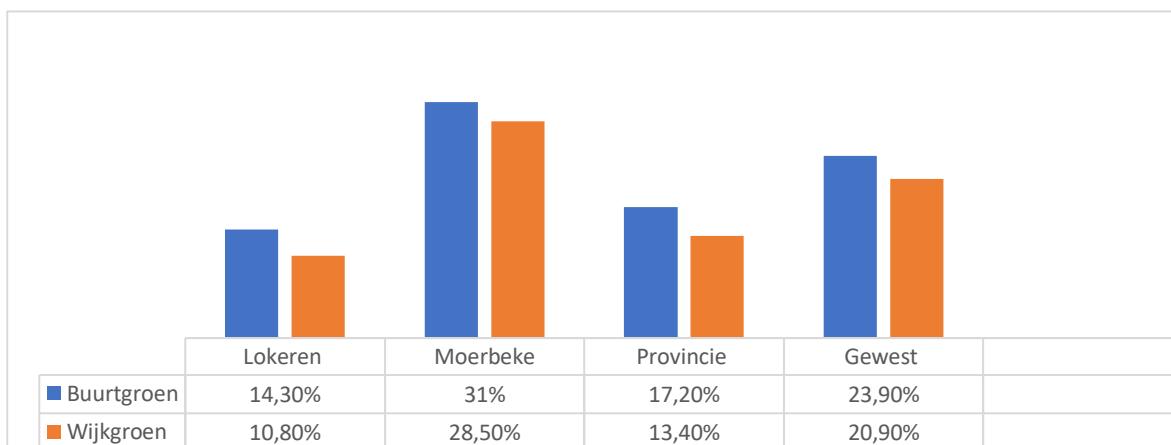

Oppervlakte onbebouwde percelen in woonuitbreidingsgebied

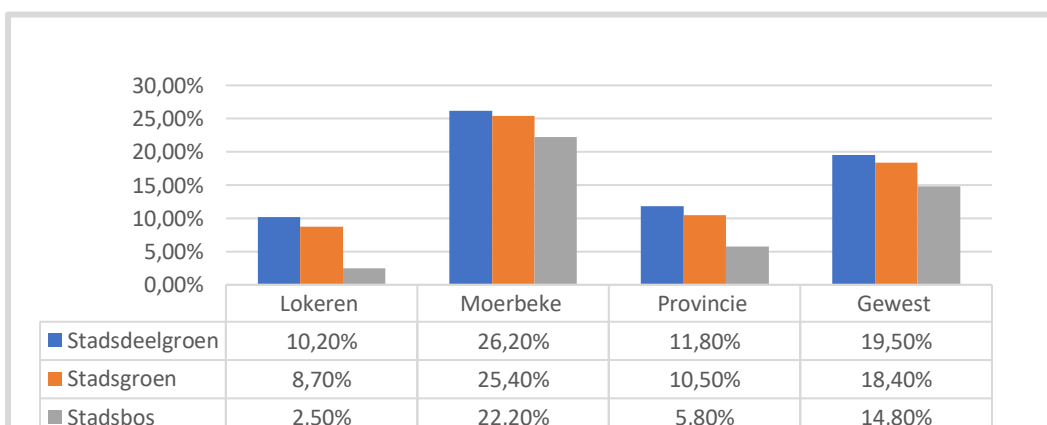
56 Ruimte voor groen in buurt en wijk

Groen in de buurt en in de wijk

61

Groen in de gemeente

57 Bosrapport Lokeren – Moerbeke

Aan de hand van parlementaire vragen, en cijfers verstrekt door de administratie van het Agentschap Natuur en Bos kunnen we de ontbossingen uitgevoerd tussen 2014 en 2020 in Lokeren en Moerbeke in kaart brengen.

In Lokeren werden in die periode 20 vergunningen voor ontbossing gegeven. Aldus verdween in die periode 36.962 m² bos. De stad staat daarmee op nummer 12 van de 60 gemeenten op de provinciale ontbossingscore. (= 11 doen het nóg minder goed).

Bosrapport Lokeren – Moerbeke periode 2014 – 2020

	Lokeren	Moerbeke
Inwoners	42.145	6.619
Oppervlakte ha	6824	3793
Procent bos	2 %	14 %
Ranking in Vlaanderen op 300 gemeenten	230	81
Ranking Oost-Vlaanderen op 60 gemeenten	49	4
Ontbossing in m ² periode 2014 - 2020	36.962	3.000
Ranking Oost-Vlaanderen ontbossende gemeenten	12	48
Aantal vergunningen ontbossing	20	3

62

Verharding (2018)

Lokeren	Moerbeke	Provincie	Gewest
18%	7,10%	16%	15,40%

58 Aanwezigheid van winkels

Aantal winkels per 1000 inwoners

	2012	2017	2022
Moerbeke	5,68	4,09	2,99
Lokeren	8,06	6,94	6,28
Oost-Vlaanderen	8,35	7,28	6,42
Vlaams Gewest	8,26	7,26	6,40

59 Gegevens survey ruimte

Wat denken de bewoners over

De netheid van straten en pleinen

	Ja	Neutraal	Neen
Lokeren	60%	12%	27%
Moerbeke	47%	37%	16%

Zijn de straten en pleinen mooi aangelegd?

	Ja	Neutraal	Neen
Lokeren	60%	12%	27%
Moerbeke	47%	37%	16%

Aanwezigheid natuur en groen

	Tevreden	Neutraal	Niet tevreden
Lokeren	81%	11%	8%
Moerbeke	85%	9%	6%

63

Er zijn voldoende rustplekken in de buurt

	Ja	Neutraal	Neen
Lokeren	79%	9%	10%
Moerbeke	80%	10%	12%

Er zijn voldoende ontmoetingsplaatsen in de buurt

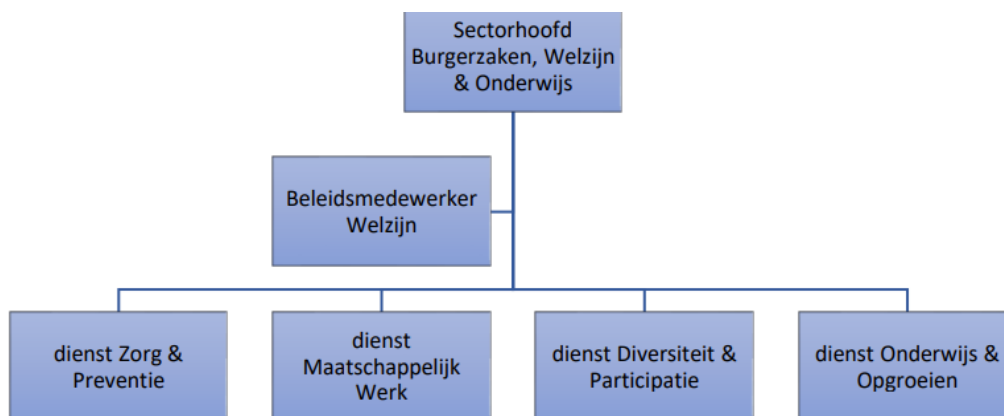
	Ja	Neutraal	Neen
Lokeren	61%	19%	12%
Moerbeke	45%	22%	33%

---oo0oo---

10 – Data van diensten

60 Sociaal huis

Het herwerkte organigram van de welzijnsdienst ziet er momenteel als volgt uit:

We kunnen de werking van het OCMW in een reeks tabellen en grafieken gieten, Maar op die manier – gezien de aard van het maatschappelijk werk – geven we maar een mager afkooksel van de realiteit. In het jaarverslag 2020 lezen wij dan ook heel terecht:

“Eén van de belangrijkste, maar meest onderschatte opdrachten (want geen neerslag in verslagen voor het Bijzonder Comité, geen registratie) van de maatschappelijk werker, is informatieverstrekking en psychosociale begeleiding.”

Mensen wegwijs maken in het welzijnsland, hen (administratief) ondersteunen om hun rechten te vrijwaren op kinderbijslag, studiebeurs, aangifte belastingen, werkloosheidsvergoeding, ziektevergoeding, inkomens vervangende tegemoetkoming, pensioen, is een belangrijke taak van het Sociaal Huis.

Psychosociale begeleiding is dat ook want niets raakt zozeer aan de belevingswereld van mensen dan financiële problemen. Voor deze psychosociale begeleiding is er echter niet echt de tijd waardoor de hulpverlening vaak beperkt blijft tot financiële hulpverlening en de maatschappelijk werkers vooral in crisissituaties en op korte termijn gaan optreden. Andere problemen dan louter financiële worden wel door de maatschappelijk werkers opgepakt, maar financiële problemen zijn nog altijd de reden om naar het Sociaal Huis te stappen. Er wordt gewerkt rond budgetproblemen, huurwaarborgen, inkomensverwerving, tewerkstelling. Zelden gaan mensen naar het OCMW stappen voor bijvoorbeeld problemen met hun kinderen. De hulpverlening zit ook wat gebonden aan inkomen en inkomensgrenzen. Als er geen recht meer is op een uitkering, stopt vaak ook de hulpverlening.”

Bemerk: twee jaar later – in het jaarverslag 2022 – wordt bovenstaande tekst (in gele fluo) gecopieerd. Er is dus op dat punt geen evolutie.

Positief was dat dankzij de extra middelen uit het Lokerse armoedeplan en extra projectmiddelen van de hogere overheid perspectief gegeven werd op een beter leven voor de meest kwetsbaren. Voorbeelden hiervan zijn :

- de eerste eigen aanpak om aan de grote woningnood te voldoen door het intekenen in het Wase project Housing First en het project leegstand waarbij een samenwerking met de Tuinwijk en het CAW leidde tot het in gebruik nemen van enkele tijdelijke noodwoningen
- de uitrol van het project zorgzame buurt waarbij buurtvervlochten, sociale cohesie en zorggeletterdheid voorop staan
- de zorg voor nieuwkomers waarbij het aanleren van de Nederlandse taal (met o.m. de praatgroep Babelonië, meerdere taal- en spelstages, de ondersteuning van OkANleerlingen en de taal oefenkansen voor volwassenen) en het mee begeleiden naar de arbeidsmarkt als prioriteit werden gesteld
- de nauwere samenwerking met het onderwijsveld met o.a. de oprichting van de werkgroep schoolkosten

61 Woonzorgcentra

Lokeren kent 4 woonzorgcentra. De belangrijkste gegevens zijn de volgende:

	Hof van Eksaarde	Ter Durme	Ter Moere	Hof ter Engelen
Uitbater	Zorgbedrijf Sakura	Zorgbedrijf Sakura	Zorgbedrijf Sakura	VZW
Capaciteit	89	157	67	96
Gemiddelde maandprijs (*)	2028	2031	1878	2076
Gemiddelde dagprijs	66,68	66,76	61,75	68,25
Zorggraad (**)	81,94	81,94	83,33	94,81
Bezettingsgraad (***)	93,73	93,73	97,89	97,74
Bewoner in RVB	Ja	Ja	ja	
VTE verpleging totaal	34,4	34,4	10,7	12,2
VTE verpleging norm	30,4	30,4	9,1	15,7
VTE verpleging over/tekort	4,1	4,1	1,6	-3,5
VTE zorgkundige totaal	52,8	52,8	19,0	24,4
VTE zorgkundige norm	38,1	38,1	10,9	18,6
VTE zorgkundige over/tekort	14,7	14,7	8,2	5,8
VTE reactivatieteam totaal	11,1	11,1	3,2	7,1
VTE reactivatieteam norm	9,7	9,7	2,7	4,5
VTE reactivatieteam over/tekort	1,4	1,4	0,5	2,6
Bovennorm personeel (****)	17,34%	17,34%	34,71%	10,16%

(*) Bovenop de dagprijs worden nog supplementen aangerekend. In elk woonzorgcentrum zijn die verschillend (ook binnen Sakura). Het betreft bvb. internet, kabeltv, kapper, pedicure,

(**) Op basis van de zorggraad wordt berekend welke minimumbezetting aan personeel er nodig is.

(***) De bezettingsgraad toont aan hoeveel % van de kamers gemiddeld bezet waren in het vorig werkjaar.

(****) Het bovennorm personeel geeft het % zorgpersoneel aan dat het woonzorgcentrum tewerkstelt boven op het verplichte minimum aantal. De eerste 15 % overschrijding van de norm wordt betaald door de overheid, de rest moet het woonzorgcentrum zelf financieren. Hoe meer bovennormpersoneel, hoe beter de omkadering. Ter aanvulling dient gezegd dat de normen de voorbije 40 jaar niet aangepast werden, maar dat de gemiddelde zorgzwaarte wel zeer gevoelig toenam. De VZW die met een zorggraad van 94,81 % de gesubsidieerde 15 % niet benut ... stemt tot nadenken.

Bovenstaande cijfers geven een indicatie maar vertellen niet alles. Veel personeel boven norm is bvb. een troef, maar veel hangt af van wat men met die troeven doet: wordt er zorgzaam met de bewoners omgesprongen? Is er een goede sfeer? Is het personeel behulpzaam? Is er veel inspraak en respect voor de bewoners? Stuk voor stuk bepalende factoren die niet in deze cijfers zitten.

11 – Ideeën van betrokken burgers

De sociale kaart van Lokeren + Moerbeke levert 300 mailadressen op van personen en instanties die met welzijns- en ouderenmateries betrokken zijn. Allen werden aangeschreven met de vraag om mee te denken over het toekomstig welzijns- en ouderenbeleid van de fusiestad. Ook de Lokerse ouderenraad nodigde alle ouderen-die-mee-willen-denken uit op een open algemene vergadering, rond dezelfde vraagstelling. Het leverde tal van ideeën op die we onderstaand ongcensureerd weergeven.

Een extra reden om onderstaande ideeën aandachtig te lezen: niet al deze ideeën raakten verwerkt in onze aanbevelingen, maar ze zijn daarom niet minder boeiend of belangrijk:

62 Inzake participatie en inspraak

Prioriteiten

- de adviesraden van meet af aan betrekken bij de opstart van belangrijke projecten i.p.v. mededelen van reeds genomen beslissingen waaraan nog weinig kan veranderd worden.
- Geen 1 maar 3 Lokale Dienstencentra vanaf 2025. Met sociaal restaurant.
- Attitude om adviesraden te betrekken bij de opvolging van de BBC met minstens jaarlijks een vooruitgangrapport b.v. bij de jaarlijks/halfjaarlijkse bijeenkomsten van alle adviesraden.
- Roadshows van het College moeten inspraakmomenten zijn i.p.v. enkel “goed nieuws shows”. Het is jammer dat de plenaire discussies en open debat afgeleden zijn naar een individueel contact met de bevoegde Schepen(en). Verdeel en heers principe.
- De website van de stad en van de adviesraden moet toegankelijker zijn voor de burger. Er ontbreekt veel nuttige informatie zowel voor de geïnteresseerde burger als voor de lokale politici (adviezen, verslagen van vergaderingen,...). Er wordt alweer aan een nieuwe website vernemen wij waardoor dit proces weer stilvalt.
- Vrijwilligerswerk moet meer bekend worden en gestimuleerd worden: b.v. een overzicht geven van de mogelijkheden bij de jaarlijkse verwelcoming van de nieuwe Lokeraars.
- Het organiseren van een jaarlijkse vrijwilligersbeurs b.v. bij de jaarlijkse voorstelling van het vrijetijdsaanbod is wenselijk.
- Meer interactie tussen jeugd en ouderen. Vele grootouders staan dicht bij hun kleinkinderen dan sommige ouders bij hun kinderen...
- (Her)Evalueer de vrijetijdspas. Beantwoordt hij aan de doelstelling?

Digitalisering

- De digitalisering is niet te stoppen en zij die niet mee zijn dreigen te worden uitgesloten bij de dienst-verlening en van het maatschappelijk leven. Mensen die niet mee zijn gaan nooit bijbenen, maar zij hebben nood aan opleiding door ouderen op hun eigen tempo en in een één op één situatie.
- Er is nood aan een centrale helpdesk/digipunten bemand door ervaren ouderen/vrijwilligers, eventueel in een ruilsysteem als tegenprestatie. Dit zou één van de activiteiten van het lokale dienstencentrum kunnen/moeten zijn.

- In het kader van het armoedeplan: aan minderbegoede ouderen PC/laptop/tablet of smartphone ter beschikking stellen naar analogie van wat voor studenten van het middelbaar onderwijs gedaan is ten tijde van corona en lockdowns (mits betaling van een waarborgsom die terugbetaalbaar is op het einde van de overeengekomen termijn en het toestel in goede staat wordt teruggegeven).

Communicatie / informatie

- Onderschat in deze digitale wereld het belang van de infokrant en andere papieren infodragers niet voor ouderen.

- Plaats de NOODNUMMERS in de infokrant meer vooraan op een goed zichtbare plaats en met voldoende grote cijfers en lettertypes.

- Het nieuws op TV Oost wordt druk bekeken door de bevolking en vooral door ouderen. De lokale overheid moet er voor zorgen dat belangrijke mededelingen/nieuws daar een plaats vinden

- Het ideaal zou een TV zender voor ouderen zijn, zoals dit voor de landbouw al bestaat. Hoeveel jongerenkanalen zijn er niet die 24/24 uitzenden? Waar blijven de ouderen?

- Het organiseren van belondes via sociaal huis of vrijwilligers voor belangrijke communicatie naar ouderen toe (b.v. 80+ers).

- Na corona zit er voor vele ouderen de schrik nog in om deel te nemen aan grotere bijeenkomsten. Wij zien wel dat ouderen die elkaar meer bezoeken meer en beter informatie inwinnen en uitwisselen. Dit zou moeten gestimuleerd worden. Hier is alweer een grote rol weggelegd voor het lokale dienstencentrum dat nog steeds niet in de definitieve vorm is maar nog steeds in opstart is.

69

63 Inzake zorg en wonen

Vooraf

- LUISTER naar de oudere burgers → aandacht voor ouderen in het beleid vanuit hun behoeften.

- Durf uit verstarde systemen te komen om meer eigentijdse kwaliteit te waarborgen.

- Vermits Lokeren beslist heeft te fusioneren met Moerbeke is het aangewezen dat er 1 memorandum wordt gemaakt door de beide ouderenraden samen.

- De lokale politici dienen de punten die aan bod komen, maar niet binnen de gemeentelijke bevoegdheid liggen, ernstig aan te kaarten bij de betreffende mensen op het juiste echelon.

De toppers

Lokaal dienstencentrum

- De basis van een lokaal dienstencentrum is ONTMOETING. Daartoe wordt doorgaans eerst een restaurant geopend. Dat heeft Lokeren ook nodig omdat het door z'n voordelen een heleboel opbouwt: mensen wassen zich en kleden zich aan, komen in de buitenlucht, zijn in beweging naar het centrum, hebben een gezonde maaltijd aan een betaalbare prijs, komen in contact met andere aanwezigen en met personeel, ...

- Vervoer van en naar het LDC dient voorzien te worden.

- De ouderen vinden er een eigen informatiepunt, gespecialiseerd naar ouderen toe (dus niet aan de balie van het welzijnshuis). Als ter plekke niet de juiste informatie of hulp beschikbaar is, wordt een valabele doorverwijzing gegeven.
- Binnen het LDC wordt zo aan een vertrouwensband gewerkt waardoor de ouderen zich veiliger voelen, met hun vragen en problemen afkomen.
- Meer personeel vanuit Lokeren inzetten, te beginnen met een voltijdse centrumleider.
- De 60-plussers zijn en blijven de belangrijkste inzet van een LDC.

Gebrek aan nabije zorg en nood aan directe hulp:

- 's Avonds en in de weekends ligt de apotheek van dienst vaak te ver weg
- De wachtpost van VITAZ ligt te veraf
- Er is een vervoerdienst nodig naar de wachtpost, naar de apotheek van wacht en naar de ziekenhuizen, zowel in de werkweek als 's avonds en op weekends en feestdagen!
- De ambulante zorg in VITAZ Lokeren is onvoldoende - er is nood aan een spoedige en nabije opvang bij ernstige ziekte toestanden
- Wat met tandartsen? Ik lees dat 50 % van de Belgen (dus waarschijnlijk ook voor Lokeraars) niet naar de tandarts gaat. Omdat het te ingewikkeld is om een afspraak te maken (computer) en te lange wachttijden zijn (te ver plannen in de tijd)...
- Er zijn ook lange wachttijden om bij een oogarts te gaan. Bijna iedere Lokeraar loopt naar oogarts Goegebuer, waardoor die een wachtlijst heeft van meer dan een jaar. Vooral oudere mensen zijn hun bezoek aan de oogarts (voor bijvoorbeeld staar) aan het uit- en afstellen en kopen dan maar een goedkope bril bij de kruidenier.

Sakura

- Het is nodig te werken aan een zorgcontinuüm tussen thuis en de 3 woonzorgcentra. Een vlotte doorstroming zal het 'thuiskomen' van de ouderen sterk bevorderen en versnellen.
- De woonzorgcentra dienen actiever met de bewoners om te gaan wat zowel hun psychologisch welbevinden als hun fysieke capaciteiten zal behouden en bevorderen. Nu leven en werken de mensen teveel naast elkaar. Het onderlinge contact dient beter te worden.
- Een variatie in goed opgeleid personeel en meer personeel inschakelen.

Thuiszorg

- Er is meer poetshulp nodig zodat iedereen voldoende kan geholpen worden. Ook het urenpakket van de gezinszorg dient uitbreiding te krijgen.
- Heel wat anderstaligen zijn poetshulp maar zijn de taal niet machtig of slechts beperkt. Soms moeten ze hun job opgeven of kunnen ze niet starten omdat ze naar de Nederlandse cursus moeten of de inburgeringscursus. Hoe lossen we dat op?
- Werkelijk in contact gaan met de mensen is zeer opbouwend. Dit kan gedurende de bezigheden. Over problemen moet kunnen gepraat worden ondertussen. Zo worden de oudere burgers niet in de steek gelaten als mens.

Wonen

- Er zijn meer betaalbare huurwoningen nodig, ook sociale huurwoningen. Allicht is het goed om rond het systeem van sociaal verhuurkantoor campagne te voeren zodat eigenaars de voordelen leren kennen en zo het zichzelf comfortabel maken en meer mensen een degelijke woning aan een haalbare prijs kunnen huren.
 - We stellen vast dat bouwpromotoren altijd veel meer vragen dan wenselijk. Zo zien we in de ontwerp-convenant van promotor Santerra (site Vijgenstraat) dat hij denkt aan minimaal 60 woningen per hectare. Maar liever ziet hij er 80. En als de stad voor appartementen opteert "kan hij zich vinden" in 120 tot 140 stuks per hectare.
 - We moeten toch eens stilstaan bij het vervangen van huizen voor mensen met een beperkt budget door huizen voor beter begoeden. Neem als voorbeeld de Roggemansdreef: huizen die onbewoonbaar verklaard worden, worden vervangen door nieuwbouw die 300.000 € kost.
 - Vooral oudere huizen in het centrum dienen opgeknapt en verhuurd te worden. Ze zijn een goeie uitvalsbasis voor 60-plussers.
 - Bestaande woningen kunnen herschikt worden naar kleine en betaalbare vormen van cohousing (samen en apart in een groot huis). Mogelijkheden: ouderen alleen - ouderen en jongere generaties.
 - Stimuleer Kangoeroewonen: zowel voor familie als andere
 - De twee onderwerpen ivm wonen die het meest aan bod komen in de Moazoort zijn de lange wachttijden bij de sociale verhuurkantoren en daarnaast de hoge huurprijzen op de privémarkt. Maar wanneer men iets betaalbaars vindt is de kwaliteit ondermaats.
 - Men lijkt te vergeten dat mensen die op de privémarkt moeten huren bij gebrek aan een woning via de sociale verhuur vaak terecht komen in een woning of appartement met energielabel E (of Z). Ze vinden dan een zogezegd betaalbare woning maar krijgen maandelijks torenhoge facturen voorgeschoteld ivm verbruik.
 - Privéverhuurders kunnen de rekening ook zelf maken: mensen met een lager inkomen zouden beter af zijn in nieuwbouwwoningen of recente woningen omdat ze dan iets meer huur betalen maar de energiefactuur wel laag blijft.
- Voorbeeld: 650 euro huur en 550 euro energiefactuur = 1200 euro per maand. En 800 euro huur en 300 euro energiefactuur = 1100 euro per maand. Dat is maandelijks 100 euro extra budget voor andere zaken. En op jaarbasis dus 1200 euro verschil.
- Er bestaat nog altijd discriminatie op basis van huidskleur en geloofsovertuiging. Een aantal verhuurkantoren verhuurt duidelijk niet aan migranten. Dat ondervonden we zelf toen onze poetsvrouw op zoek ging naar een andere woning. Als zij of haar dochter (met Marokkaanse roots) een mailtje stuurde bij interesse voor een woning kwam er geen reactie. Als ik een mailtje stuurde wel.....
 - De stad moet meer het beschermde stadsgezicht respecteren (in de tijd door vader Liebaut aangevraagd). We zien flagrante inbreuken in het stadscentrum.
 - Men moet bij de groendienst ook meer overschakelen naar wildere planten in plaats van de kunst-matige waar de insecten niets aan hebben (Verenigde Naties – biodiversiteitscrisis)...

Ander aangebrachte punten

- Inkanteling van het OCMW in de gemeentediensten: Het doel ervan is dat er in alle beleid/in alle diensten constant een sociale reflex komt, m.a.w. alle beleidsdomeinen mét welzijn. Vraag:

- is dat meetbaar? - Wat zijn de effecten op de andere beleidsdomeinen? - Beginnen de ambtenaren anders te kijken? (= weg van de vakidiotie, ruimer kijken dan de eigen tunnel)
- Enkel zwaar zorgbehoevende personen in de WZC is negatief voor het toekomstbeeld van de bewoners en hun leven. Het is bovendien zwaar voor het personeel. Oplossingen zijn er door personeels-uitbreiding, variatie in personeelskrachten en daginvulling te voorzien. Ook wie 'niet uit de voeten kan' zou recht op een plaats in het WZC moeten krijgen!
- Sakura benoemt zichzelf tot bedrijf. 'Zorg' en 'bedrijf' botst met elkaar. Is er daardoor winst op gebied van kwaliteit voor de bewoner? Of is er winst voor Sakura?
- Ook in de thuiszorg is meer personeel nodig.
Kan een seniorencoach die aan huis gaat een deel van de oplossing zijn (cfr. Nederland)? Ze werken vb. rond omgaan met verdriet, een rollator aanvragen, ... De vraag is wel of dit niet door andere functies bij ons wordt opgevangen/kan worden opgevangen. Ook hierin zitten de functies van een LDC, zowel in het centrum als outreachend.
- De digitale wereld is in de zorg een probleem voor vele ouderen en mensen van jongere generaties (cfr. Studie van de Koning Boudewijnstichting).
- Toegankelijke leeftijdsvriendelijke (voor zowel kinderen als ouderen) publieke plaatsen.
- Het is een functie van het LDC om ouderen en andere gebruikers te informeren, vb.: woonloket bij Interwaas, energie, ...
- Wat we zeker nog vergeten zijn: preventie
- Veel jonge chronisch zieken staan in de kou. Er is een groot aanbod voor ouderen, maar die jonge chronisch zieken met een grote zorgvraag vinden daar geen aansluiting. Misschien een aanbod dat binnen het dienstencentrum verder kan uitgewerkt worden?
- Een jaarlijkse informatiebeurs waar zorgverleners en patiënten elkaar kunnen ontmoeten zou geen slecht idee zijn. Mensen weten vaak niet goed welke hulpverleners in hun buurt zijn. Een beurs waar ze deze kunnen ontmoeten maakt de drempel lagere.

64 Inzake algemeen beleid

Heeft de stad Lokeren een beleid gericht op ouderen?

Vaststellingen:

- 1/5 bevolking Lokeren (zonder Moerbeke) is ouder dan 60
- Lokeren kent vele deelgemeenten of wijken: Centrum Lokeren, Eksaarde, Daknam, Doorslaar, Spoele, Heiende, Kopkapel, Everslaar, ... Bijkomend door fusie – Moerbeke.
- Lokeren telt vele bossen en parken, maar bengelt onderaan in O-VI wat betreft natuurbeheer en staat hoog genoteerd wat betreft beton of bebouwing
- Wat sport betreft voor ouderen is er een tekort aan binnen-accommodatie, vooral in de winter
- Wat cultuur betreft is er een groot centrum en te weinig ontmoetingsplaatsen

Besluit: Stad Lokeren heeft GEEN beleid ten aanzien van ouderen. Sociaal gezien is dit een licht verwaarloosde groep.

Wat betekent dit?

- De stad Lokeren houdt geen rekening met de noden van de ouderen ondanks het aantal ouderen in de Stad. Belangrijk: niet het aantal primeert maar de kwaliteit van de noden.

Er is bij voorbeeld:

- onvoldoende aandacht voor natuur (ontbossing en kappen van bomen moet plaats maken voor woningen, bouwprojecten en industrie)
- onvoldoende onderhoud wandelpaden en fietspaden
- zwerfvuil, onkruid verdelgen langs fietspaden, wandelpaden, in parken en straten
- onvoldoende culturele evenementen overdag
- Ouderen worden gezien als 'kleuters' en niet als volwassen mensen. Natuur, sport en cultuur zijn economische producten. De Stad werkt mee aan de commercialisering van de mens.

Hoe kunnen wij dit tegen gaan?

- Een sociaal dienstencentrum kan hierin hulp bieden, maar dit is onvoldoende. Er moet degelijk gedacht worden aan een sociaal centraal dienstencentrum voorzien van een aantal kleine centra in de deelgemeenten of wijken.
- Er is onvoldoende wijkwerking of werking in de deelgemeenten. Centrum eist alle aandacht op.
- In de deelgemeenten en wijken moet een ernstige dienstverlening opgericht worden: 'burgerpunten', digi-punten en ontmoetingsruimten. Onder 'burgerpunten' verstaat de groep een punt waar mensen naar toe kunnen met hun problemen en eventueel met klachten en inlichtingen kunnen krijgen.
- Persoonlijke communicatie tussen de overheid en de ouderen als meest kwetsbaren zijn essentieel. Hiervoor kunnen ontmoetingsruimten de noden invullen.
- Digi-punten kunnen de digitale ontwikkeling afremmen door ouderen te ondersteunen. Vele ouderen zijn niets met de digitalisering. Digi-punten moeten ouderen helpen de digi-kloof te overbruggen. Niet alleen ouderen worden slachtoffer van de digitalisering, maar door een digitale uitsluiting ten gevolge van de snelheid en ondoordacht invoeren van de digitalisering wankelen de mensenrechten en kinderrechten van 50% van de bevolking.
- De stad moet openbare ruimten meer benutten. De stad heeft vele ongebruikte ruimten die overdag kunnen benut worden, bijvoorbeeld schoolruimten (mits goede afspraken tussen gebruikers en school kunnen ruimten benut worden), leegstaande gebouwen of panden.
- Door evenementen te voorzien in de namiddag kunnen ouderen meer deelnemen aan activiteiten. Dag-evenementen zijn onvoldoende. De stad moet doorlopende activiteiten van organisaties aanwakkeren en de middelen voorzien opdat ouderen kunnen deelnemen aan deze activiteiten. Er moet een integratieplan zijn tussen ouderen en de rest van de bevolking, vooral jongeren. Gebruik maken van de relatie tussen grootouders en jongeren. Deze band is veel sterker dan de overheid denkt.

Personeelstekort

- Om aan de noden te voldoen is dringend personeel nodig. Stoppen van betonneren, maar voeren van menselijk beleid. Personeel dat in het verleden werd afgevoerd door besparingen (afdanking, niet vervangen van personeel dat op rust gesteld werd) terug op punt brengen. Niet alleen intelligentsia, maar ook handen zijn nodig in de stad.
- Om het natuurbeheer te beheersen is er meer personeel nodig in de groendienst.

- Om tegemoet te komen aan de digitalisering en de informatieve-communicatieve noden zijn helpende handen nodig.
- De stad moet bij zijn vacatures het niveau van diploma verlagen (A-B-C-D). Er worden te hoge kwalificaties gevraagd voor wat de inhoud van de job maar is. Zodoende kunnen er meer Lokeraars aan de slag bij hun eigen gemeente.
- Er zijn stimulantia nodig binnen de sport- en cultuurevenementen.

Tewerkstelling

- Heel veel alleenstaande mama's en papa's willen graag aan de slag maar zitten met een opvangprobleem. Ze kunnen bij wijze van spreken enkel een job aanvaarden tussen half 9 en 15u, tijdens de schooluren dus. Daarnaast zijn er geregeld pedagogische studiedagen en een 15-tal weken schoolvakantie.
- Ze kunnen het zich financieel niet veroorloven om alle kinderen de volledige schoolvakantie op kamp te sturen, dus ook daar zitten ze vast. Heel wat alleenstaande ouders hebben een beperkt netwerk, weinig of geen familie of vrienden waar ze kunnen op rekenen om de opvang te doen voor of na school.
- Als je 3 kinderen hebt, is er in de winter wel altijd eentje die eens een paar dagen niet naar school kan. Weinig werkgevers zullen er mee om kunnen dat je telkens thuis blijft. Ook hier is een beperkt netwerk het probleem. Bestaan er diensten aan huis die zieke kinderen oppassen voor een laag tarief?
- Kinderopvang is ook soms nodig als beide ouders (of éénouder) niet werken en dit in het belang van het kind. Wat heb je liever: dat het kind een dag in de opvang gedegen verzorging krijgt of dat het meegaat op café?

74

65 Inzake mobiliteit en veiligheid

We zien volgende aandachtspunten

Bereikbaarheid

- actief beleid voeren voor het behoud en/of inplanten van basiswinkels (zoals bv. bakker, kruidenier enz.) en dienstverlenende instanties in alle deelgemeenten en grote wijken.
- De inplanting van de grootwarenhuizen en groothandelszaken aan de invalswegen vormt een probleem voor de minder-mobiele medeburger.
- idem voor wat banken (minimaal een bankautomaat), post (al dan niet postpunt)
- de dienstverlening van VITAZ is dramatisch : basisdiensten zijn verdwenen en/of zijn in het weekend niet meer of moeilijk beschikbaar (o.a. spoed). Niet elke Lokereraar beschikt over een auto.
- Moet de stad overal bereikbaar blijven voor alle vervoermiddelen? Ook de auto? Parking kan ook buiten het centrum.

Toegankelijkheid

- fysieke contactmogelijkheden behouden zoals loketfunctie stadhuis, station, post, Bankkantoren, ziekenfondsen enz.). Bijna 40 % van de bevolking is digitaal kwetsbaar en daarenboven is de digitale dienstverlening vaak onpersoonlijk.

- de beschikbaarheid van de ' zogenaamde ' openbare toiletmogelijkheden is beperkt tot de openingsuren van de desbetreffende openbare gebouwen . Voor een stad die zijn toerismetroeven promoot zijn ' echte ' openbare toiletten een must en extra troef.

- station : treinperrons zijn totaal niet aangepast en een druk station als Lokeren onwaardig. Waarom kunnen in Lokeren de perrons niet aangepast worden terwijl er kleinere gemeenten zijn (met veel minder passagiers en treinen) er wel in geslaagd zijn om aangepaste perrons gerealiseerd te krijgen (bv. Zwijndrecht, Deinze) Ook de trappen zijn in niet al te beste staat. De liften werden gelukkig reeds vernieuwd .

Infrastructuur

- als je je woning verlaat is het voetpad de eerste kennismaking met de buitenwereld. Door de slechte staat van veel voetpaden valt die kennismaking nogal tegen.

- in het centrum zijn nogal wat voetpaden te smal en zelfs de naam ' voetpad ' niet waardig (bv. eerste deel Oude Bruglaan , Lindestraat ...)

- fietspaden zijn een belangrijke verbindingsweg voor de deelgemeenten en wijken van en naar het centrum (waar de belangrijkste dienstverlenende instanties gevestigd zijn). Veel van die fietspaden - als ze er al zijn - zijn vaak te smal en in minder goede staat.

- Fietsstraten moeten echt fietsstraten zijn waarbij dat het duidelijk is voor andere bestuurders dat zij achter de fietsers moeten blijven. Nu is bv de Hovenierstraat een fietsstraat maar dat is voor geen enkele automobilist duidelijk.

- Er is nood aan deelfietsen, beschikbaar gesteld door stad lokeren (duofiets of driewieler). Ik merk de nood bij de cliënten die ik begeleid om deze gratis (of tegen een schappelijk tarief) te kunnen ontlenen. Deze hulpmiddelen kosten veel geld en via de bestaande terugbetaling zijn de drempels erg hoog om een terugbetaling te kunnen krijgen. Heel vaak krijgen mensen een weigering, de regels zijn erg streng.

- aanpak gevaarlijke en drukke kruispunten (o.a. Bautschoot – Dam – Eksaarde-dorp waar op de hoek een gebouw vrijkomt)

Openbaar vervoer

- de teloorgang De Lijn als middel voor openbaar vervoer, baart ons grote zorgen temeer omdat het vooral de minder-mobiele en kwetsbare medeburger is die van deze vorm van openbaar vervoer gebruik maakt.

- alle deelgemeenten en wijken moeten bediend worden

- de implementatie van de vervoerregio , met o.a. de schrapping van heel wat haltes, roept vele vragen en onzekerheden op

- We stellen vast dat verschillende kleine stationnekes wel aangepaste perrons hebben maar Lokeren nog altijd niet. Maar niet alleen de perrons: heel het gebouw is aan vernieuwing toe.

- Nu pas beginnen nogal wat besturen te zien dat er ook heel wat minpunten zijn aan het vervoersplan van de vervoerregio. Vele politici - vaak niet-gebruikers van het openbaar vervoer - hebben onvoldoende de impact van dit vervoersplan gesnapt.

- Momenteel (tot 2 november 23) loopt rond het openbaar vervoer een openbaar onderzoek : elke burger kan zijn (digitaal of op papier) zegje doen. Maar de hindernissen om dit te doen zijn groot. Via een website van de overheid kom je terecht bij uitgebreide en zeer technische documenten. Er was ook een flyer maar die moest je bij toeval vinden. Zelfs de stakeholders

uit het middenveld werden van dit onderzoek niet op de hoogte gebracht. Bij velen valt dan ook het woord: "schijnparticipatie".

Ruimtelijke ordening

- Bij het vergunnen van (te) grote bouwprojecten wordt te weinig rekening gehouden met de impact op de mobiliteitsproblematiek op de buurt (o.a. oude slachthuissite).

Actief betrekken van de bevolking bij mobiliteitsproblematiek

- bij ingrepen aan weginfrastructuur, inplanten van bouwprojecten en dergelijke de burgers actief betrekken en dit vanaf het begin. Het participatietraject rond de N-47 is een stap in de goede richting

Wat betreft veiligheid

- snelheid wordt te weinig gecontroleerd

- signalisatie van de fietsstraten is blijkbaar niet overal conform de wetgeving

- zwerfvuil blijft een hardnekkig probleem evenals de begroeiing van onkruiden op voetpaden. Lokeren geeft geen al te propere aanblik wat een veiligheidsgevoel niet ten goede komt.

- het probleem van pedelecs (hoge snelheden) : de meeste fietspaden zijn hier niet op voorzien

- het in beide richtingen toegelaten fietsen in de smalle straten met eenrichtingsverkeer wordt als onveilig ervaren.

- Het zware vrachtverkeer moet geweerd worden uit het stadscentrum. Zeker bij het begin en einde van de schooluren.

- Ik merk op dat veel verkeer blindelings hun GPS volgen en niet de logische verkeersassen volgen....

- Ga voor lverbod voor steps in centrum

- Kies voor algemene snelheidsbeperking in centrum Lokeren

Verzeker toegankelijkheid van openbare gebouwen voor alle mensen met beperking.

12 – Waar stonden we in 2018?

In de aanloop naar de verkiezingen van 2018 stelden zowel de Welzijns- als de ouderenraad een memorandum op. Tevens waren ze initiatiefnemer van een gezamenlijk memorandum dat door 8 adviesraden ondertekend werd.

Anderzijds was er het managementteam van de stad Lokeren dat aan de hand van een inspiratienota wensen en noden kenbaar maakte die vanuit de stadsdiensten naar voor kwamen.

Wat vroegen ze precies, wat werd overgenomen in de beleidsnota en wat werd ondertussen gerealiseerd ?

66 De inspiratie van het managementteam

De inspiratienota bedroeg 226 blz. We beperken ons hierbij tot de belangrijkste ideeën die van belang zijn voor de domeinen welzijn en ouderenzorg.

Rode draad in de nota is de vraag om versterking op de diensten. Meer en meer ervaren diensthouders een onevenwicht tussen de taakbelasting en de bezetting van hun dienst. In sommige gevallen leidt dit tot spanningen en ziekteverzuim, wat de problematiek uiteraard enkel verzwaart.

Als we de SWOT-analyse van de dienst welzijn bekijken, dan halen we er volgende elementen uit die van belang zijn voor het memorandum:

Sterktes

- Steeds sterkere samenwerking binnen afdeling Welzijn en goede samenwerking tussen diensten Stad/OCMW.
- Cliënten worden resultaatgericht op professionele manier geholpen, zonder van kastje naar muur te worden gestuurd, eventueel met doorverwijzing naar juiste dienst.
- Sterke inzet op art. 60 § 7 werking.
- Maximaal streven naar éénloketfunctie en integrale benadering, met rechtenver- kenning, vb. TAS: onvolledig betalenden sterk gedaald door rechtenverkenning.
- Engagement personeel.
- Specifieke budgetten voorzien voor samenwerking met derden.

Zwaktes

- Tewerkstelling blijft te veel beperkt tot art. 60 §7, andere mogelijkheden (opleiding, screening, samenwerking VDAB) is momenteel onvoldoende.
- Krap personeelsbestand (op sommige vlakken beperkt tot subsidiëring of omdat subsidiëring niet altijd aangewend wordt, voor de door de subsidiërende overheid beoogde doeleinden), met o.a. éénmansposten als gevolg en gebrek aan continuïteit, onvoldoende inwerkingsmogelijkheid voor nieuwe collega's. Daardoor worden mogelijkheden voor externe subsidiëring soms onvoldoende uitgeput (Vlaams participatiefonds, voedselbedeling, ...). Daardoor ook beperkte deelname aan extern overleg/vormingen.

- Contactpunten welzijnsdiensten niet op één plaats: Welzijnshuis.
- Eenmansposten geven aantal nadelen: bij afwezigheid, werkdruk, know-how
- Bureaucratische structuur, met als gevolg o.a. te veel ambtelijke taal niet aangepast aan doelgroepen
- Beperkt steunreglement veroorzaakt een minimale hulpverlening in vergelijking met omringende gemeenten en laat bepaalde noden bestaan, waardoor soms langer hulpverlening noodzakelijk is.
- Algemene formele beleidsvisie op Welzijn ontbreekt.
- Onvoldoende inspelen op woonproblematiek (geen eigen woonpatrimonium, te hoge huurprijzen, staat van woningen, woonbegeleiding, ...).
- Geen antennes in wijken of outreachend werken.
- Herstructurering diensten worden zonder inspraak en voldoende overleg doorgevoerd, met negatieve gevolgen op de werking.
- Huisbezoeken bij alle 80-jarigen geeft ingangspoort voor vroegtijdige detectie problematiek en bekendmaking diensten, maar doorverwijzing moeilijk door gebrek aan opvolgingsmogelijkheid.

Kansen

- Adviesraden zijn vragende partij voor sterkere ambtelijke medewerking. Ook externe organisaties zijn vragende partij om samen te werken (samenwerkingsverbanden, VDAB, SVK, CAW, 't Knoopje, ...)
- Ontwikkeling eerstelijnszones, ziekenhuisnetwerken en Geïntegreerd breed onthaal, andere samenwerkingsverbanden tussen steden/gemeenten.
- "Gezonde gemeente" geeft kansen om dit structureel in te bedden in alle beleidsdomeinen.
- Privébedrijven bieden kansen voor alternatieve tewerkstelling.
- Ontwikkelingen in ouderenzorg omwille van vergrijzing, geeft kansen om geïntegreerd en integraal te werken (thuiszorg, preventie, ...).

Bedreigingen

- Er blijft een restgroep inwoners die omwille van te zwakke capaciteiten steeds hulpvragend blijven, en de hulpverlening blijvend belasten.
- Door het feit dat wij ons beperken tot de strikt wettelijke taken, worden een aantal taken door andere organisaties opgenomen, waardoor de betrokkenheid en/of regierol en/of visie van het openbaar bestuur gedeeltelijk verloren gaat.
- Stijging van en complexere hulpvragen door individuen en organisaties.
- Verandering demografie (vergrijzing, migratie, toename bevolking, ...)
- Gebrek aan ambulante/residentiële opvang voor verschillende doelgroepen (gebrek aan of lange wachtlijsten) en nood aan nieuwe zorgconcepten, met als gevolg druk op ambulante begeleidingen van openbare diensten (laatste vangnet).
- Negatieve visie op hulpverlening: stigma, 'OCMW' stempel.
- Steeds meer vraag naar vrijwilligers en steeds minder kandidaten.

- Te weinig nazorgmogelijkheden na beëindiging hulpverlening.
- Hoge cijfers kinderarmoede en ongekwalificeerde uitstroom onderwijs.
- Stijgende financiële problematiek ouderen.

67 De memoranda van 2018

Uit de memoranda van Welzijnsraad, Ouderenraad en het gezamenlijk memorandum van 8 adviesraden, onthouden wij volgende aanbevelingen:

- 1 - Ook na de inkanteling blijft het OCMW een werking die zijn eigen bedrijfscultuur kan behouden.
- 2 - Het OCMW blijft een aanbieder van diensten en privatiseert deze niet.
- 3 - Zet prioritair in op de realisatie van minimaal één volwaardig uitgebouwd lokaal dienstencentrum.
- 4 - Wie zorg / mantelzorg nodig heeft kan in het dienstencentrum beroep doen op medewerkers die helpen bij het vinden van geschikte hulp
- 5 - Het is (...) aangewezen dat Lokeren niet alleen zijn regierol ten volle speelt, maar dat de stad ook als sociale actor op het terrein aanwezig is en blijft. Een gegarandeerd, betaalbaar, toegankelijk en kwalitatief zorgcontinuüm van thuis tot residentiële zorg vereist een sterke publieke sector.
- 6 - Het lokaal dienstencentrum is een belangrijke motor van de zorgzame buurten die elke Lokeraar wil.
- 7 - Er moet meer worden ingezet op het gebruik van het e-loket en vooral ouderen moeten worden gestimuleerd om er gebruik van te maken. Ook hier is de behoefte aan opleiding en informatie groot.
- 8 - Het betrekken van allochtone ouderen (eerste en tweede generatie) vormt een bijzonder probleem (...) Ook hier kan een dienstencentrum een belangrijke rol spelen.
- 9 - Het organiseren van een (jaarlijkse) seniorenbeurs en een tuinfeest voor 85-jarigen van de stad Lokeren in de Woonzorgcentra zijn ideale middelen om ouderen gericht te informeren.
- 10 - De overheid en organisaties moeten blijven inzetten op een combinatie van digitale communicatie, papieren informatie, telefonie, een loket in de buurt, lokale pers, lokale radio en televisie.
- 11 - De zorgverstrekkers en dienstverleners die regelmatig aan huis komen bij geïsoleerde ouderen zijn dikwijls vrijwel de enigen waarmee de ouderen regelmatig contact onderhouden. Zij hebben een belangrijke signaalfunctie.
- 12 - De ouderen hebben nood aan aanpak op maat. Het tempo van veel ICT-cursussen ligt te hoog. Ouderen geven de voorkeur aan laagdrempelige cursussen die door oudere lesgevers gegeven worden die zich gemakkelijker kunnen inleven en het lestempo kunnen aanpassen aan hun publiek.
- 13 - Er zijn ouderen die volledig mee zijn en op facebook of twitter zitten, online internetbankieren of via WhatsApp allerlei zaken met de familie of met vrienden delen. Maar er is ook een grote groep voor wie dit alles niet hoeft of kan. De instapdrempel ligt te hoog, het evolueert te snel of ze weten niet waar te beginnen. De groep die niet mee is mag niet onderschat worden.

- 14 – Nodig adviesraden uit op hoorzittingen die de stad in de wijken organiseert, zodat zij eveneens voeling hebben met wat er leeft.
- 15 - De adviezen van de adviesraden op een ernstige manier behandelen, van ontvangstmelding tot eventueel gemotiveerde afwijzing. Hierbij de vaardigheid ontwikkelen om actief te luisteren om tot een invoelen te komen van wat er werkelijk leeft aan verzuchtingen en hier passend op in te spelen.
- 16 - Het stadsbestuur garandeert de doorlopende aandacht voor inspraak en participatie door de aanduiding van een schepen die dit expliciet als deel van zijn bevoegdheden heeft.
- 17 - De attitude om spontaan advies te vragen en de adviesraden bijgevolg niet over het hoofd te zien (zoals nu b.v. bij de herinrichting van de stationswijk).
- 18 – Stel voor elke adviesraad een ambtenaar aan die de raad inhoudelijk met kennis van zaken kan ondersteunen en op een professionele wijze instaat voor administratieve en logistieke begeleiding.
- 19 - Het informeren en betrekken van de adviesraden bij de BBC met een jaarlijks voortgangsrapport waarbij de gerealiseerde acties en de plannen voor het volgende jaar (jaren) verduidelijkt en toegelicht worden. Ook met inbegrip van queries die het mogelijk maken om de realisaties per beleidsdomein te kunnen weergeven.
- 20 - Het organiseren van scholing/vorming van adviesraden zodat ze met kennis van zaken kunnen meedenken en adviseren.
- 21 - De attitude om adviesraden van meet af aan te betrekken bij de ontwikkeling van nieuwe plannen, dus niet vanaf het moment dat de masterplannen uitgetekend zijn.
- 22 - Plaats geven op de website van de stad waardoor de bevolking de nodige informatie heeft over de samenstelling, de werking en de realisaties van de adviesraden, en de mogelijkheden om er actief op in te spelen.
- 23 - Realiseren van meer veilige ruimtes voor zwakke weggebruikers zoals voldoende brede voetpaden, rustbanken, pleintjes enz. ...
- 24 - Blijvende opvolging voor de aandachtspunten die de seniorenraad de laatste jaren heeft aangebracht via adviezen, dossiers enz. zoals het onderzoek toegankelijkheid openbare gebouwen, de reeds uitgevoerde (en nog uit te voeren) knelpuntwandelingen.
- 25 - Meer veilige fietspaden aanleggen zowel in het centrum (o.a. H.Hartlaan, Hovenierstraat), aanleggen van een fietspad in de Verloren Boslaan (zone 70), als het realiseren van een netwerk van veilige fietsverbindingen tussen deelgemeenten en verder afgelegen wijken van en naar het stadscentrum.
- 26 - Promoten van primaire handelszaken door te werken aan en het versterken van multifunctionele leef- en woonkernen. Dit kan mede door niet alle voedingswinkels naar de stadsrand en invalswegen te laten verhuizen. Bereikbaarheid van die primaire handelszaken garanderen. Niet iedereen bezit een auto en/of kan zich vlot naar die winkelcentra begeven. Geen food deserts in de hand werken.
- 27 - Uitbreiden van zone 30 in het centrum. Veel straten zijn te smal voor veilig verkeer aan 50km/u. We denken hierbij o.a. aan Zand, Zelestraat, Brugstraat, ... Wij verwijzen hierbij ook naar de recente resultaten van het "airbezenproject" waaruit blijkt dat de gemeten waarden voor fijn stof niet gunstig uitvallen voor onze stad.
- 28 - Realiseren van een multimodale aanpak van de stationsbuurt met voldoende aandacht voor de verschillende vervoersvormen en vormen van openbaar vervoer met oog voor vlotte overstapmogelijkheden. Renovatie van de stationsbuurt zonder ook het station aan te pakken heeft geen zin.. Ook de toegankelijkheid van het station, inclusief perrons, moet

verbeterd worden, toiletten voor iedereen, behoud loketfunctie, voldoende fietsstallingen, parkeergelegenheid voor auto's (veel treingebruikers komen van buiten de stadskern en zelfs Lokeren).

29 - Meer aandacht voor de problematiek van de vervoersarmoede, vooral bij mensen die minder mobiel zijn/worden, niet over een auto beschikken. Je geraakt niet overal in Lokeren zonder auto. Desnoods het realiseren van een stadsbus.

30 - We vragen hier meer aandacht voor openbaar vervoer o.a. halte De Lijn aan A.Z. Lokeren.

31 - Voldoende aandacht voor de zwakke weggebruiker bij heraanleg van straten en pleinen. o.a. voldoende brede en veilige voetpaden.

32 - De ontwikkelingen op vlak van de mobiliteitsproblematiek zullen er ons meer en meer toe dwingen om gedurfde beslissingen te nemen. Stadsontwikkeling, ruimtelijke ordening en mobiliteit moeten beter op elkaar afgestemd worden, bij voorkeur één bevoegdheid. Een meer verantwoord autogebruik zonder de auto te verketteren.

33 - Aandacht voor nieuwe vervoersvormen (cambio, laadpunten voor elektrische fietsen en auto's) en voldoende informatie ter zake.

34 - Diensten moeten ook bereikbaar zijn voor mensen die niet over (auto)vervoer beschikken en aangewezen zijn op derden om zich naar noodzakelijke diensten zoals bv. stadhuis, ziekenhuis, station te begeven. Het elektronische loket is voor velen niet de oplossing omdat ze daar niet mee vertrouwd zijn. Openbaar vervoer naar o.a. die diensten is een noodzakelijkheid..

35 - Multimodale knooppunten realiseren: hierbij denken we aan het creëren van een netwerk tussen de stadskern, deelgemeenten en verder afgelegen wijken zoals bv. Oudenbos, Doorslaar. Het zijn ook inwoners van onze stad.

36 - In de stadskern, deelgemeenten en wijken moet er voldoende oog zijn voor de verschillende functies zoals wonen, winkels , diensten, school. Veel (voedings)winkels (zoals bv. bakkers) zijn verdwenen en/of vervangen door warenhuizen aan de invalswegen.

37 - Waardeer en ondersteun het verenigingsleven. Bied hen de mogelijkheden zodat zij deze rol voluit kunnen spelen. Zorg daarbij ook voor een goede afstemming en samenwerking met een lokaal dienstencentrum.

38 - Een leeftijdsvriendelijke gemeente zorgt ervoor dat elke oudere binnen de eigen mogelijkheden actief ouder kan worden en maatschappelijk kan blijven participeren.

39 - Maak vrijwilligerswerk laagdrempelig en toegankelijk. Het vrijwilligerspunt in het Sociaal Huis speelt hier een cruciale rol.

40 - Stimuleer de uitwisseling van sociaal contact.

41 - Creëer mogelijkheden om levenslang en levensbreed te blijven leren.

42 - Zet de oudere aan tot sport en beweging. Schakel naast sportverenigingen ook de sociaal-culturele verenigingen en het lokaal dienstencentrum in. En zet in op projecten en methodieken die beweging integreren in het dagelijks leven en sociale contacten al doende in stand houden.

43 - Follow-up van de resultaten van Leg je Ei. Inzetten op domeinen waar slecht gescoord werd of waar weet ik niet op is geantwoord.

44 - Het aanbod van de culturele diensten en vormingsinstellingen mag zich niet alleen richten naar de groep van de vertrouwde gebruikers. Ze zouden hun aanbod ook moeten richten naar de niet vertrouwde gebruiker en een meer gericht doelgroepenbeleid voeren.

Het mag zich ook niet beperken tot het centrum, ook de deelgemeenten moeten aan bod kunnen komen.

45 - De cultuurdienst en vormingsinstellingen moeten erover waken dat ze niet teveel in concurrentie treden met verenigingen. Overleg en samenwerking zijn aangewezen.

46 - Ook parkeren vormt een probleem bij voorstellingen overdag in het CCL. De parking op de Sportlaan is meestal vol en in de directe omgeving van het CCL is het betalend parkeren en beperkt tot maximum 1,5 uur! Midden een voorstelling de parkeermeter gaan bijvullen is geen oplossing ...

47 - Gezien senioren, vooral als ze niet in het centrum wonen, 's avonds minder gemakkelijk naar activiteiten afzakken is een programmatie overdag aangewezen. Vervoer is vaak een probleem.

48 - Verenigingen ondervinden in groeiende mate problemen met het vinden van betaalbare en voldoende uitgeruste zalen en lokalen om hun activiteiten te ontplooiën. In verschillende wijken en deelgemeenten werden lokalen zoals parochiezalen en dergelijke gesloten of dreigen gesloten te worden. De stad zou hier een samenwerkingsverband kunnen opstarten met de beheerinstanties van die zalen.

49 - Zorg voor een rijk vrijetijdsaanbod zowel 's avonds als overdag .

50 - Het strenger aanpakken van overdreven snelheid en onaangepast rijgedrag. Dit blijft een groot probleem dat nog veel meer aandacht verdient. Het creëert levensgevaarlijke situaties, verhoogt het onveiligheidsgevoel.

51 - Er is ook meer controle nodig op de verkeersregels. Zo wordt in straten met eenrichtingsverkeer - waar ook fietsen in de tegenovergestelde richting verboden is - dit nogal eens genegeerd.

52 - Zwerfvuil, sluikstorten, vandalisme ... blijven een oud zeer. Fontein en zien er vaak meer uit als een openbaar stort. Het geeft de stad een onverzorgde aanblik. Elk jaar ruimen propere pioniers, IDM en anderen tonnen zwerfvuil en sluikstorten op. Ook het welig tieren van onkruid op voetpaden, pleinen is geen aangenaam zicht. Burgers moeten op hun verantwoordelijkheid gewezen worden om hun onmiddellijke woonomgeving proper te houden. Denken we hierbij ook aan het sneeuw ruimen in de winter. Een preventiecampagne kan een aanzet zijn maar als dit niet helpt is een meer repressief optreden aangewezen.

53 - Sportfietsers en snelle e-bikes vormen soms een probleem: te snel en gevaarlijk op fietspaden. Ook op de dijken vormt dit soms een probleem voor de recreatieve fietser en wandelaar.

54 - Een beleid dat het zo lang mogelijk zelfstandig wonen ondersteunt, besteedt ruim aandacht aan de toegankelijkheid van de bestaande woningen en de omgeving

55 - Bij de mogelijke oplossingen willen wij vooral pleiten voor alternatieve woonvormen, die anticiperen op veranderingen op psychisch, sociaal en fysiek vlak en op wijzigende gezinssituaties.

56 - Er is nood aan een eenloketsysteem onder de vorm van een woonwinkel. Functies van de woonwinkel zijn informeren, adviseren, assisteren en sensibiliseren.

57 - Maak informatie-events en hoorzittingen aantrekkelijk. Deze moeten meer zijn dan het toelichten van reeds genomen beslissingen gekoppeld aan een koffiekransje of een receptie.

58 - Betere en veiligere verbindingen van deelgemeenten en verder afgelegen wijken met het centrum waar zich de meeste diensten zoals stadhuis, OCMW, ziekenhuis, banken enz. bevinden.

68 De beleidsnota's

Beleidsnota Lokeren

1 - Het Zorgbedrijf Sakura verzekert te allen tijde een kwalitatief hoogstaande zorg voor ouderen. Sakura geeft verder prioriteit zware zorgbehoevenden en tracht indien mogelijk bijkomende rvt-plaatsen binnen te halen. Sakura streeft naar een breder belang en uitbreiding in de regio. Door de schaalvergroting worden nog betere exploitatieresultaten nagestreefd, zonder daarbij in te boeten aan de kwaliteit van de zorg.

2 - De dienstverlening van de stad groeit mee met de stad. Scholen, seniorenvoorzieningen en kinderopvang moeten meegroeien. Sociologisch onderzoek moet toekomstige noden in kaart brengen. We besteden bij onze dienstverlening en projecten aandacht aan non-discriminatie, gelijkheid en diversiteit.

3 - Er komt, in samenwerking en overleg met Sakura, een lokaal dienstencentrum voor senioren. We onderzoeken daarbij op welke wijze we in onze bestaande infrastructuur functies van een lokaal buurt- en ontmoetingscentrum kunnen implementeren.

4 - AZL moet verder evolueren naar een modern ziekenhuis in een breder netwerk met andere ziekenhuizen met behoud van een zo breed mogelijk medisch aanbod.

5 - De mantelzorgpremie wordt behouden

6 - Het Zorgbedrijf Sakura verzekert te allen tijde een kwalitatief hoogstaande zorg voor ouderen. Sakura geeft verder prioriteit zware zorgbehoevenden en tracht indien mogelijk bijkomende rvt-plaatsen binnen te halen. Sakura streeft naar een breder belang en uitbreiding in de regio. Door de schaalvergroting worden nog betere exploitatieresultaten nagestreefd, zonder daarbij in te boeten aan de kwaliteit van de zorg.

7 - We maken werk van een doorgedreven digitale en transparante communicatie (informatieplatformen voor buurten burgerparticipatie, vrijetijdsleven, verenigingen, informatieborden,...). Infokrant, website, nieuwsbrieven, ... worden verder uitgebouwd en gemoderniseerd.

8 - Bij het hele digitaliseringsproces hebben we ook aandacht en respect voor iedereen die niet zo vlot mee is met nieuwe technologie.

9 - Lokeren staat ten dienste van de burger

Een doorgedreven digitalisatie (e-loket, website, werken op afspraak, afstemmen van openingsuren .

10 - Eigen stadsdiensten nemen het voortouw op het vlak van online dienstverlening

11 - Smart city: Lokeren wordt een digitale slimme stad

12 - De bib wordt een echt digipunt met workshops en tal van activiteiten rond mediawijsheid

13 - We ondersteunen verder onze adviesraden. Vanuit de stadsadministratie wordt administratieve ondersteuning voorzien. Vanuit de politieke fracties worden waarnemers afgevaardigd. We trachten de onafhankelijke adviesorganen maximaal te waarderen in hun adviesfunctie en stimuleren hen om ook nieuwe mensen en zienswijzen aan te trekken.

14 - bijkomende fietsstraten in het centrum te voorzien;

- 15 - we investeren in degelijke, diefstalveilige fietsenstallingen
- 16 - We voeren een coherente zone 30 in, in het centrum.
- 17 - We werken verder aan een vernieuwde stationsomgeving met aandacht voor vergroening, verbeterde oplossingen voor auto- en fietsparkeren, betere openbaarvervoerverbindingen en mobiliteit.
- 18 - Indien de NBMS niet (tijdig) de nodige financiële middelen zou vrijmaken, onderzoeken we alvast de mogelijkheid om met eigen middelen een “stationsomgeving-light” uit te bouwen.
- 19 - Via de nieuwe vervoerregioraad trachten we het openbaar vervoer te optimaliseren. We blijven aandringen bij De Lijn voor betere busbediening van onze industrieparken, van Lokeren-Zuid en van AZL.
- 20 - Het budget voor de renovatie van voetpaden wordt gevoelig opgedreven, zodat we de verouderde voetpaden in bepaalde wijken volledig kunnen saneren.
- 21 - Lokeren ordent de omgeving, investeert in “stadsvernieuwing” en koestert de open ruimte
- 22 - De uitdagingen inzake stadsontwikkeling komen duidelijk naar voren in een nieuw ruimtelijk beleidsplan voor Lokeren.
- 23 - De volledige stad moet bereikbaar blijven met alle vervoersmiddelen, ook met de auto. We willen wél de kaart trekken van autodelen, zeker voor de tweede gezinswagens. Het autodelen willen we verder bevorderen en uitbreiden over het hele grondgebied samen met autodelen.net.
- 24 - Er wordt werk gemaakt van de afbakening van kernwinkelgebied(en) die het voorwerp kunnen zijn van extra ondersteunende maatregelen.
- 25 - “Mee-doen” – Creatie van een digitaal platform
- 26 - Burgerinitiatieven moeten ernstig worden genomen
- 27 – We starten met wijkbudgetten
- 28 - Vanzelfsprekend genieten de vrijwilligers, als motor van het verenigingsleven, onze verdere ondersteuning.
- 29 - Een sterk verenigingsleven is een geweldige troef voor de stad. De stad zal de vele verenigingen en organisaties dan ook verder ondersteunen bij de realisatie van hun activiteiten.
- 30 - We stimuleren scholen, verenigingen, ... om hun infrastructuur bijkomend in te zetten voor multifunctioneel vrijetijdsgebruik (jeugd, sport, recreatie, tentoonstellingen, theater, ...).
- 31 - We streamen onze voorstellingen zo maximaal mogelijk richting woonzorgcentra, zodat ook deze minder mobiele doelgroep van het cultureel aanbod kan genieten.
- 32 - We pakken onaangepast rijgedrag op een kordate manier aan door:
- de inzet van preventieve snelheidsborden en digitaal informatiebord;
 - gerichte politieacties rond overdreven snelheid, tonnageverboden, toezicht in de schoolomgevingen
 - creëren van poorteffecten
- 33 - De uitdagingen inzake stadsontwikkeling komen duidelijk naar voren in een nieuw ruimtelijk beleidsplan voor Lokeren.

34 - We stimuleren en sensibiliseren rond nieuwe woonvormen (kangoeroewonen, cohousing, hospita-wonen, ...)

35 - Er komt één stedelijk aanspreekpunt, het Woonloket, voor alles wat woonkwaliteit en duurzaamheid betreft. Eén centraal contactpunt dus waar alle Lokeraars terecht kunnen voor alles wat wonen, bouwen en energiemaatregelen betreft. We schakelen ons mee in in het toekomstig Energiehuis van Interwaas dat als uniek loket zal optreden voor alle informatie rond energie en wonen. Interwaas zal ook 0%-energieleningen aanbieden aan kwetsbare doelgroepen

Beleidsnota Moerbeke

1 - Een eenzame, een autochtone Moerbekenaar of een nieuwe inwoner: iedereen moet zich thuis voelen in Moerbeke. Het lokaal sociaal beleid creëert voor deze inwoners **ontmoetingen**. Op die manier ontstaat er een gevoel van verbondenheid en samenhang met de rest van de gemeenschap. Het gemeentebestuur wil meehelpen om deze mensen uit hun isolement te halen. Dit doen we door hen ondersteuning te bieden of door actie te ondernemen aan de hand van enkele initiatieven. Wij willen middelen aanreiken en kansen bieden om het samenleven te optimaliseren.

2 - We streven ernaar de **dienstverlening** voor elke Moerbekenaar zo groot mogelijk te maken, zodat we alle beoogde doelgroepen op een vlotte manier kunnen bereiken. Het gemeentebestuur wil in dit kader de goede werking van het Sociaal Huis benadrukken. Hun opdracht gaat verder dan enkel de armoedeproblematiek, daarom willen we deze ook blijven ondersteunen.

3 - We willen een gemeente zijn waar **gezondheid** voorop staat. Om die reden moedigen we keuzes voor een gezonde levensstijl in een gezonde omgeving aan. We doen dit samen met alle diensten, inwoners en organisaties in onze gemeente.

4 - Nog meer dan in de vorige legislatuur willen wij inzetten op **participatie**. Als inwoner heb je het mee voor het zeggen in het beleid. En daar gaan we dan ook volledig voor: elk jaar zorgen we voor een budget waarover je als burger volledig zelf kunt beschikken. Op die manier kan je zelf voorstellen doen voor projecten. Op voorwaarde dat de andere inwoners ermee instemmen, wordt jouw idee dan gerealiseerd dankzij de gemeente. Een speeltuintje aanleggen bij jou in de buurt? Een zithoek inrichten op het wijkplein? Een petanque-baan maken in het buurtpark? Als er genoeg mede-inwoners achter jouw idee staan, wordt het realiteit.

5 - Er worden ambitieuze participatietrajecten uitgewerkt waarbij ook een **burgerbudget** wordt voorzien. Hiervoor doen we beroep op experts. Burgers, verenigingen, vrijwilligers, ondernemers, middenveld worden gewaardeerd. Ze zijn ervaren partners met expertise die we graag betrekken bij het uitwerken van het beleid. We zoeken naar een formule waarbij Moerbekenaars en verenigingen actief hun stem kunnen laten horen.

6 - Intergemeentelijke samenwerking gaat voor ons boven een fusie met een andere gemeente. Deze vrijwillige samenwerking garandeert de **beleidsautonomie** van de gemeente, omdat de gemeente zelf de partners kiest die voor een specifiek domein het meest geschikt zijn. Dit is in tegenstelling tot een fusie, waar er geen keuzemogelijkheid is voor de gemeente en deze het beleid van de fusiegemeente moet ondergaan in alle domeinen.

69 Realisatie van het beleidsplan

Een gedetailleerde opsomming zou ons te ver leiden. We beperken ons tot de zaken die het meest opvallen:

- 1 - Het geplande dienstencentrum is niet volwaardig wegens het ontbreken van een sociaal restaurant. De voorziene ruimte zal – zodra de werking op kruissnelheid komt – ook ruim onvoldoende blijken.
- 2 - De fusie waarbij AZ Lokeren zou opgenomen worden in een groter geheel met o.a. de ziekenhuizen van Sint-Niklaas, was niet in beeld bij de Lokerse adviesraden bij de aanmaak van het memorandum. In Lokeren heerst zeer veel onvrede met - en kritiek op - de concrete uitwerking van deze fusie.
3. Het project "sociale kruidenier" is opgestart. Zelfs het bedienen van Moerbeke zit al in de pijplijn.
- 4 - Met het project "buurtzorg 9160" worden de eerste stappen gezet bij de uitbouw van zorgzame buurten.
- 5 - De Mozaort organiseert wekelijks met eindejaarsstudenten ICT een digipunt.
- 6 - Bij bezoek aan de buurten door het College van B&S Lokeren, is er door het afschaffen van een mogelijke plenaire vraagstelling geen publiek debat meer.
- 7 - Er is niet - of onvoldoende aandacht voor :
 - verschraling van het aanbod van winkels (vooral primaire handelszaken)
 - de verschraling en het verdwijnen van belangrijke dienstverlenende instanties zoals belangrijke afdelingen van het ziekenhuis (spoedafdeling, materniteit ...), diensten van het ministerie van financiën enz.
- 8 - Station : toegankelijkheid perrons laat nog steeds te wensen over en verslechtert nog.
- 9 - De vervoerregio schrapt bepaalde buslijnen zodat bepaalde woonkernen niet meer of nog amper zullen bediend worden en ook wat de multimodale knooppunten betreft is het nog windstil.
De teloorgang van het openbaar vervoer (vooral wat de Lijn betreft) gaat verder. Lokeren moet meer op zijn strepen staan, geen verschraling van het aanbod, ook een echt vervoer op maat uitwerken (nu dreigt het vervoer op maat eerder een maat voor niets te worden).
- 10 - Bij een aantal recente werkzaamheden aan straten werd meer aandacht gegeven aan voetpaden (Brugstraat, Bleekmeersstraat). Ook de aanleg van een buurtparking in de Brugstraat wordt als positief ervaren.
Maar ook: veel voetpaden laten nog steeds te wensen over. Zelfs bij recent heraangelegde straten
(o.a. Zelestraat).
- 11 - Er stellen zich vragen rond impact van geplande grote bouwprojecten (o.a. oude slachthuisite).
Er is te weinig oog voor ontharding , Lokeren wordt nog lustig verder volgebouwd. Veel inwoners herkennen hun vertrouwde stad niet meer.
- 12 - Het racen blijft een hardnekkige ziekte waar te laks mee omgegaan wordt.
- 13 - Het (toegelaten) fietsen in tegenovergestelde richting in de te smalle straten met eenrichtingsverkeer (voor gemotoriseerd verkeer) wordt als onveilig ervaren. Er zijn nog altijd autobestuurders die fietsers voorbijsteken in fietsstraten, zelfs door op het voetpad te rijden.

14 - Zwerfvuil ... blijft een oud zeer. Geeft een verloederende indruk en bevordert het onveiligheidsgevoel.

15 - Ondanks de recente wetswijzigingen wat steps betreft, wordt er door nogal wat gebruikers onaangepast gereden. Sommige pedelecgebruikers denken dat ze overal voorrang hebben en passen hun snelheid niet aan bij het kruisen van trage(re) weggebruikers

16 - Een vorm van samenwonen voor mensen met een beperking is door Tuinwijk gepland naast het Heirbrugpark. Inzake stimuleren en sensibiliseren rond samenwonen zijn ons geen initiatieven bekend.

Deel 2 – Beleidsuitdagingen en aanbevelingen

1 – Vertrek vanuit een langetermijnvisie

Uit de omgevingsanalyse blijkt dat inzake ouderenbeleid – precies zoals bij welzijnsbeleid – bij de betrokken burgers het idee leeft dat er geen langetermijnvisie bestaat, maar een visie van verkiezing tot verkiezing. Twaalf jaar geleden: “Inzake ouderen gaan we de komende zes jaar assistentiewoningen bouwen”. Zes jaar geleden: “Inzake ouderen realiseren we in de nieuwe legislatuur een dienstencentrum”.

Het feit evenwel dat voor een dienstencentrum zonder sociaal restaurant geopteerd werd, toont aan dat hier geen visie achter zit over waar we tegen 2040 of 2050 met ons ouderenbeleid naartoe werken. Proberen we met Lokeren een leeftijdsvriendelijke stad uit te bouwen? Gaan we voor een zorgcontinuüm tussen thuis en woonzorgcentrum? Kiezen we voor basisbereikbaarheid via 15-minutenbuurten? En welke concrete stappen zetten we in de komende beleidsperiode om naar die doelstellingen toe te werken?

Ouderenbeleid is in de hoofden van beleidsmakers ook nogal gemakkelijk congruent met het begrip ouderenzorg. Om daar eens en voorgoed komaf mee te maken is de uitwerking van een langetermijnvisie op het Lokerse ouderenbeleid noodzakelijk. Het is goed om daarbij even vanzelfsprekendheden onder de aandacht te brengen:

1 – Dé oudere bestaat niet: Ouderen vormen meerdere generaties. De oudste ouderen groeiden op toen hun ouders de charleston nog dansten, de jongste ouderen werden geboren tijdens de gloriejaren van de Beatles. Er is ook de pensioenkloof waarbij de ene van een comfortabel inkomen geniet en de andere zich weinig of niets kan permitteren. Voor de ene oudere is “zorg” een ver van mijn bed show. Anderen moeten rekenen op professionele hulp en mantelzorgers. De ene oudere trekt op wereldreis en de andere is gekluisterd aan de 16 vierkante meter van zijn kamer in het WZC. Sommigen zijn volledig mee in de digitale wereld en anderen hebben die trein totaal gemist.

2 – Dé oudere bestaat wél: Gemeenschappelijk is dat ouderen specifieke drempels ervaren bij de toegang tot mensenrechten. En dat ze worden geconfronteerd met agisme. Dat is niet beperkt tot stigmatisering door de samenleving, maar leidt ook tot verinnerlijking van dat etiket. Wie als oud wordt behandeld, voelt zich oud en gaat zich hulpeloos gedragen. Het veel gesignaleerde gebruik van verkleinwoorden en andere soorten betutteling. De ergernis omdat sommige ouderen minder snel zijn wanneer ze aanschuiven voor een loket of omdat ze traag op- en afstappen. Maar ‘Elk nadeel heeft zijn voordeel’. Ouderen hebben al het een en ander meegemaakt; sluiten wijsheden en ervaringen in die anderen nog niet kennen en delen die vaak ook graag met hen. Het is een doelgroep die haar plaats in de samenleving niet enkel verdient maar diezelfde samenleving ook vaak nog op heel wat manieren dient!

3 – Drempels dragen bij tot marginalisering: Drempels zijn er in allerlei soorten: wettelijke, reglementaire, informatieve, dispositionele, situationele en institutionele drempels: de fysieke ontoegankelijkheid van gebouwen, de onaangepastheid van de publieke ruimte en van het openbaar vervoer, smalle en slecht onderhouden voetpaden, steile hellingen en trappen, drempels bij de communicatie en interactie (verkleinwoordjes, betutteling, leesbaarheid, digitalisering), financiële en administratieve drempels die de toegang tot voorzieningen bemoeilijken, uitsluiting van bepaalde voordelen in de gezondheidszorg,

4 - Domeinen zijn met elkaar verbonden: Maatschappelijke domeinen – de arbeidsmarkt, de woningmarkt, het onderwijs, de gezondheidszorg, het recht, interageren met elkaar. Ze kunnen de maatschappelijke voedingsbodem vormen van structurele vormen van marginalisering en discriminatie. Op persoonlijk vlak verschijnt die onderlinge verbinding in de vorm van ‘intersectionaliteit’. Intersectionaliteit is meest zichtbaar bij wie die zich op een kruising van allerlei uitsluitingen bevinden: kortgeschoold én alleenstaande ouder - of én migrant én vrouw én oudere.

5 - Iedereen wordt beter van een structureel ouderenbeleid: Enkel een structureel beleid garandeert dat de mensenrechten ook voor ouderen verzekerd zijn. De focus van een structureel beleid moet op het wegwerken van drempels liggen. Zo'n beleid heeft een impact die veel breder en dieper gaat dan enkel voor ouderen. Daartoe moet zo'n beleid ook aansluiting vinden bij de concrete, dagelijkse, problemen van de ouderen. De roep om hulp en de klachten van vele ouderen verdwenen in het ijle omdat er geen kanalen bestonden waarlangs ze hoorbaar werden. Dus is het scheppen van zulke kanalen ook onderdeel van een structureel beleid.

6 - Ouderen zijn onmisbaar en nuttig: Het profiel van de nieuwe generatie ouderen is grondig gewijzigd. Zij worden niet alleen actief ouder maar willen actief blijven, deelnemen en bijdragen aan het maatschappelijk leven, maximaal betrokken worden bij de opmaak en uitvoering van de beleidsplanning. De kennis, ervaring en de inzet van ouderen is van grote maatschappelijke waarde

De samenleving kan alvast meer gebruik maken van het maatschappelijk potentieel van ouderen. Ze zijn van nut voor de samenleving en voor wie (nog niet) tot de ouderen behoort.

Aanbevelingen

Aanbeveling 01: Zet een masterplan “Ouderenbeleid” op papier

Naar analogie met het aan te maken masterplan Welzijn, is aanvullend een masterplan ouderenbeleid aangewezen: Welk Lokeren willen we voor 60-70-80 plussers in 2050? In welk Lokeren wil jij – toekomstig gemeenteraadslid – straks oud worden?

In de zesjarenplanning wordt dan verteld welk stuk van de weg uit de langetermijnvisie zal afgelegd worden. Dit aan de hand van concrete doelstellingen, met inbegrip van resultaatsverbintenissen waarop het bestuur mag afgerekend worden.

Aanbeveling 02: Voorzie een schepen voor ouderenbeleid.

Wie zich vanuit de voorliggende omgevingsanalyse realiseert wat er op ons af komt, weet dat we in het nieuwe Lokeren+ voluit voor een coördinerende Schepen voor Ouderenbeleid moeten gaan, die over alle beleidsdomeinen heen toewerkt naar de realisatie van het totaalconcept van de “leeftijdsvriendelijke gemeente”. Hij/Zij houdt de vinger aan de pols bij de collega-schepenen rond wat zij doen voor ouderen inzake cultuur, ruimtelijke ordening, sport, bereikbaarheid,

Zorg ervoor dat deze schepen bijgestaan wordt door een voltijds coördinerend ambtenaar voor ouderenbeleid_(naar analogie met ambtenaar voor de jeugd) die in de dagelijkse praktijk instaat voor het mee implementeren en uitvoeren van die 'leeftijdsvriendelijke gemeente'. 65-plussers vormen stilaan de grootste bevolkingsgroep en groeien jaarlijks aan, hoogtijd dus voor meer aandacht vanuit het beleid voor deze bevolkingsgroep.

Aanbeveling 03: Stap mee in het ouderenbehoefteonderzoek

Metten is weten. De fusie is het ideale moment om met een nieuw Ouderenbehoefteonderzoek te peilen naar de noden en behoeften van de nieuwe ouderen en dat in een nieuwe gemeente.

Aanvullende info ouderenbehoefteonderzoek: zie bijlage begrippen en toelichtingen

2 – Ga voor kwaliteitsvolle dienstverlening

“Kwaliteitsvolle dienstverlening, dicht bij de burger, daar blijven we voor gaan.” De kompasnota die door het gemeentebestuur van Lokeren en Moerbeke verspreid werd, spendeert een volle pagina aan deze zin, om het belang ervan te onderstrepen. Ook de ouderenraden van Lokeren en Moerbeke ervaren dit als een van de belangrijkste uitdagingen voor de volgende bestuursperiode.

→ Van essentieel belang om die uitdaging te realiseren is een passend personeelsbeleid en personeelsbestand. Opnieuw in de kompasnota lezen we daarover dat de stad alvast gaat voor 100 % jobbehoud, bespreekbaarheid van problemen, interne doorstroming, telewerk, transparantie, opleiding, een welzijnsbudget, teambuilding en voldoende interne communicatie via een toegankelijk intranet.

Dit zijn stuk voor stuk belangrijke elementen in het personeelsbeleid. Maar op meerdere plaatsen in de omgevingsanalyse wordt gewezen op de té krappe personeelsbezetting. We citeren het managementteam waar ze het hebben over de “bijna klassieke, rode draad (...): de vraag om versterking op de diensten. Meer en meer ervaren diensthoofden een onevenwicht tussen de taakbelasting en de bezetting van hun dienst”

Dit leidt tot (1) groter personeelsverloop, tot (2) burn out, tot (3) medewerkers die zich ongelukkig voelen omdat ze niet de kwaliteit kunnen leveren die ze graag zouden willen en tot (4) het moeilijker ingevuld krijgen van vacatures, ... waardoor de problematiek nog groeit.

→ We verwijzen bij wijze van voorbeeld naar het maatschappelijk werk, waarbij gesteld wordt dat “de hulpverlening vaak beperkt blijft tot financiële hulpverlening en de maatschappelijk werkers vooral in crisissituaties en op korte termijn gaan optreden. Voor de essentiële psychosociale begeleiding is geen tijd.” Nog afgezien van het etische aspect, leidt dit op middellange termijn ook tot aanzienlijke meerkosten.

→ Personeelsinzet wordt nog al te veel bekeken als kostenpost, niet als preventie om latere grotere problemen te vermijden, die een grotere maatschappelijke kost veroorzaken. Niet als *conditio sine qua non* als we gaan voor kwaliteitsvolle dienstverlening. Hier geldt: **Gierigheid bedriegt de wijsheid**. En dan spreken we niet alleen over aantallen maar ook over goed opgeleid personeel: lacunes in kennis moeten opgespoord worden om er aansluitend specifiek op in te zetten.

92

Aanbevelingen

Aanbeveling 04: Voorzie voldoende personeel

Wil Lokeren een kwaliteitsvolle dienstverlening garanderen, wil het zijn regierol degelijk uitbouwen en wil het werkbaar werk garanderen aan de medewerkers, ... dan is een **volledige invulling van het aangewezen personeelsbestand** een basisvoorwaarde.

Indien het lokaal bestuur het moeilijk heeft om mensen aan te werven of wanneer veel mensen uitstromen of een burn out krijgen, dan moet in de spiegel gekeken worden en vervolgens gerichte actie ondernomen worden om het tij te keren.

Om tijdelijke tekorten op te vangen bestaan ondertussen gewaardeerde systemen waarbij onmiddellijk inzetbare mensen ter beschikking zijn. Ook voor beleidsfuncties. Ook voor een OCMW. Zie onder meer <https://www.servantes.be/sociale-zaken/>

Aanbeveling 05: Implementeer de welzijnstoets

Om iedereen in al zijn diversiteit een plaats te geven in de stad is het aangewezen om er een attitude van te maken om in elk beleidsdomein een welzijnstoets in te voeren, als toetssteen voor de gevolgen van een beslissing: voor jongeren, voor ouderen, voor personen met een beperking, voor personen met een verminderde mobiliteit, voor mensen in armoede, ...

Dit veronderstelt de aanmaak van een “afpuntlijst” als algemene leidraad.

Aanbeveling 06: Stem inhoud & bereikbaarheid van sociale instanties op mekaar af

De stad moet de regie voeren inzake de afstemming en de bereikbaarheid van dienstverlening. We denken hierbij niet alleen aan Lokeren+ maar ook aan overkoepelende instanties zoals eerstelijnszone, vervoerregio, sociale huisvesting, ...

De bedoeling moet zijn om uit het beschikbare geld het maximum aan dienstverlening te halen. Want ja, er wordt soms veel dubbel werk gedaan en er worden zoveel bomen geplant dat het een bos wordt waarin men verdwaalt.

Afstemming vereist een open en constructieve houding met de bereidheid om daar engagement in op te nemen. Dit is in tegenstelling met een behoudsgezinde reflex vanuit het wantrouwen en de vrees om bevoegdheden of impact te verliezen of omdat het financiële input zal vragen.

Uiteraard moet daarbij bewaakt worden dat hulp herkenbaar en dicht bij de mensen blijft. Het één hoeft het ander niet uit te sluiten.

Binnen breder overleg dient ook de bereikbaarheid van diensten besproken te worden. Het heeft geen zin om bvb. het OCMW maximaal bereikbaar te maken zonder dat andere basisdiensten (ziekenfonds, vakbonden, ...) ook te consulteren zijn. Het OCMW wordt dan overstelp.

Aanbeveling 07: Gebruik uw signaalfunctie en verdedig de Lokerse belangen

Als het lokaal niveau tekorten of verbeterpunten merkt in bovenliggende regelgeving of administratieve organisatie van de hogere overheden moeten we dit melden via een brief aan deze hogere overheden. En, heel belangrijk, moet het lokale niveau formele feedback vragen op deze melding. Het is met andere woorden niet voldoende dat de lokale mandatarissen dergelijke vaststellingen meenemen via de eigen partijkringen – en vertegenwoordigers.

Concreet verwachten we ook een meer stevige en assertieve aanwezigheid van Lokeren bij instanties zoals de vervoerregio, NMBS, Vitaz, ... vanuit de redenering “Geef Lokeren wat Lokeren toekomt”.

Aanbeveling 08: Speel uw rol als regisseur op meerdere domeinen.

Het is een rode draad doorheen diverse beleidsdomeinen: er is voor het stadsbestuur een belangrijke regisseursrol weggelegd om samen met de relevante partners te zoeken naar een passend antwoord op complexe problemen. Kwaliteitsvolle dienstverlening veronderstelt dat je waar aangewezen de regierol opneemt: o.a. voor de problematiek van de vroegtijdige uitstroom in het secundair onderwijs, discriminatie op de woonmarkt, het verlenen van zorg aan huis, de lege boterhamdozen, vervoersarmoede, stadsontwikkeling, enz. ...

Aanbeveling 09: Verzeker voor elke welzijnsvraag een passend antwoord

Er zijn maar weinig mensen die vlot hun weg vinden in het grote welzijnsbos. Zelfs professionelen hebben niet altijd het pasklare antwoord. Het is dan ook zeer belangrijk om te investeren in een sterk, laagdrempelig onthaal in het nieuwe Welzijnshuis met lokaal dienstencentrum.

Dat onthaal is niet alleen fysiek maar ook telefonisch en digitaal bereikbaar. Maak het tot **de unieke, neutrale en algemeen gekende toegangspoort voor alle welzijnsgerelateerde hulp- of infovragen**. Elke Lokeraar moet weten: "Om het even met welke welzijnsgerelateerde hulp- of infovraag ik zit: op die plaats in het Welzijnshuis kan ik er mee terecht en vind ik iemand die me ofwel onmiddellijk het antwoord op mijn vraag kan geven ofwel me kan verwijzen naar de juiste dienst- of zorgverstrekker.

Bij doorverwijzing gebeurt dit op een neutrale manier met respect voor de vrije keuze van de zorgvrager.

Zorg voor brede communicatie zodat het bestaan van de unieke toegangspoort algemeen bekend is.

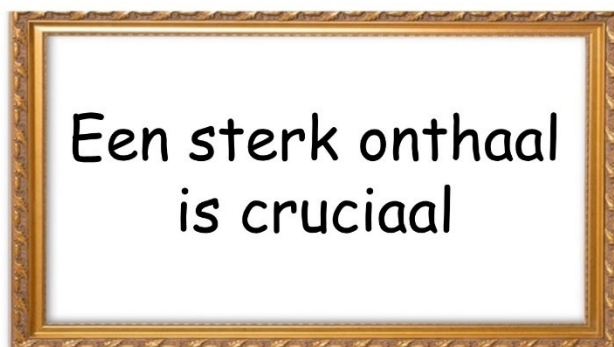
Breng de informatie desgewenst aan huis bij de moeilijk bereikbare doelgroepen. Vb. minder mobiele ouderen, ...

Zorg er ook voor dat het Welzijnshuis niet alleen via het lokale dienstencentrum maar ook via gemeentelijke ontmoetingsruimtes in deelgemeenten en wijken dicht bij de mensen staat en steeds vrij (dus zonder initiële afspraak) en discreet toegankelijk is.

Realiseer ook zo maximaal mogelijk de automatische rechtentoekenning. Hiervoor dienen leidraden te worden opgesteld voor eerstelijnsdiensten, niet beperkt tot de 'eigen' openbare diensten. Dit kan vertrekken vanuit het Geïntegreerd Breed Onthaal. Tijdens deze legislatuur dient de theorie annex kennismakingsfase te worden overstegen naar concrete werking.

Werk eveneens aan de toegankelijkheid van de hulpverlening a.d.h.v. een maximale administratieve vereenvoudiging.

Bemerk dat ook voor mensen die digitaal beslagen zijn de digitale weg in het welzijnsbos dikwijls te moeilijk is. Je bent a.h.w. verplicht om te weten wat je nodig hebt en wat er op de markt aangeboden wordt wanneer je zoektocht begint. Je moet de oplossing eigenlijk vooraf al kennen. Ter verduidelijking: Wanneer je als probleem hebt "Ik kan mijn rekeningen niet meer betalen", zou je eigenlijk al moeten weten dat je moet gaan zoeken naar schuldhulpverlening. Ook het gebruik van eerstestap.be (als je dat al zou kennen) vergt in

veel gevallen professionele hulp: je kan er eerstelijnspsychologen vinden als je overhand krijgt op het keuzemenu, maar je moet dan al weten dat je 'psychologische hulp' moet intikken.

Hou rekening met het feit dat - zelfs wanneer folders e.d. te verkrijgen zijn - sommige cliënten toch via een vertrouwenspersoon naar de passende instantie dienen toegeleid te worden.

Last but not least: out-reachend werken om noden te detecteren en/of rechten toe te kennen is aangewezen omdat het preventief werkt en escalatie van noden voorkomt. By the way: deze out-reachende werking kan ook doorgetrokken worden naar burgerparticipatie. Het is niet omdat er een digitaal platform is dat daar alle meningen terecht komen.

3 – Realiseer betaalbaar, kwaliteitsvol en toekomstgericht wonen

Uit de omgevingsanalyse onthouden we dat er héél veel werk op de plank ligt, wanneer we betaalbaar en kwaliteitsvol wonen voor iedereen als doel stellen. We onthouden vooral volgende gegevens:

- Vooreerst moet gezegd worden dat zowel Lokeren als Moerbeke tot de betere leerlingen van de klas behoren, wanneer het op sociale huisvesting aankomt. Slechts 41 van de 300 Vlaamse gemeenten (13,7 procent) hebben meer dan 9 procent sociale huurwoningen, in verhouding tot het aantal huishoudens. En Lokeren en Moerbeke zijn daar bij.
- Maar daar eindigt het goede nieuws. Want wie de cijfers in de voorliggende tabellen bekijkt, kan niet om de vaststelling heen dat de nood aan betaalbare huisvesting niet alleen zeer groot is, maar dat die nood in het voorbije decennium ook jaar na jaar groter werd.
- Het volstaat om de jaarverslagen van SHM Tuinwijk en CVAB Wonen er bij te nemen om te zien hoe de **wachlijsten en de wachttijden, alleen maar langer** worden. De **wachttijden** binnen de Sociale Huisvesting zijn spectaculair gestegen. In Lokeren van 2 jaar en 6 maanden naar 4 jaar. In Moerbeke van 1 jaar en 9 maanden naar 3 jaar en 2 maanden. De **wachlijsten** voor Lokeren groeiden sedert 2015 aan met nagenoeg een derde: van 1122 naar 1619.
- De toenemende afbetalingsplannen maken duidelijk dat ook binnen de sociale huisvesting de woonkost het budget belast. Een goede samenwerking tussen huisvesting, sociaal huis, CAW (preventie van uithuiszetting) heeft daarbij al veel leed verzacht.
- Het recht op betaalbaar en kwaliteitsvol wonen als basisrecht wordt voor velen onbereikbaar. Niet alleen de bouwkosten maar ook de huurprijzen worden voor velen onbetaalbaar. Je zal maar met een leefloon moeten rondkomen in Moerbeke, met **een gemiddelde huurprijs van ... 919 €**. In de Survey 2020 van de Gemeentemonitor, geven 44% van de huurders in Lokeren en 34 % van in Moerbeke aan dat hun woonkost meer dan 30% van het gezinsbudget bedraagt.
- Er is momenteel nog geen duidelijkheid over hoe de woningen van het SVK verder zullen beheerd worden.
- In 2021 is een kwart van de totale oppervlakte van Lokeren bebouwd, een schril contrast tegenover de bijna 10% in Moerbeke. De belangrijkste bestemming van de gebouwen is wonen. (75,50% in Lokeren, 88,7% in Moerbeke)
- De bouwwoede van de laatste jaren maakt dat de grondreserves uitgeput geraken. Lokeren heeft nog een reserve van 17% onbebouwde percelen in woonuitbreidingsgebied. Moerbeke heeft nog 32 % reserve
- Uit de afgeleverde bouwvergunningen blijkt dat nieuwbouw nog altijd primeert op renovatie.
- Naast het vrij jonge woonpatrimonium waarvoor de vergunningen afgeleverd zijn na 2000, is er ook nog een oud(er) patrimonium (mede als gevolg van een sociaal-economisch verleden): 24% in Lokeren en 27,5% in Moerbeke waarvan de vergunning afgeleverd is in de periode 1900 tot 1945.
- Een kwart van de woningen zijn meergezinswoningen waarvan 50,76% in Lokeren en 42,20% in Moerbeke meer dan 10 woongelegenheden bevatten.

→ De reconversie van oude, leegstaande fabriekssites naar wonen is een juiste beleidskeuze. Het streven naar een maximale bezetting van de vrijgekomen gronden maakt evenwel dat de verdichting botst op de grenzen van de verstikking. Terecht wordt door burgers gewezen op het feit dat bouwpromotoren uit elk stuk grond een onverantwoord maximum willen halen (80 woningen of 140 appartementen per hectare).

→ Bij de ontwikkeling van grootschalige woonprojecten wordt onvoldoende rekening gehouden wat de gevolgen zijn op andere beleidsdomeinen zoals mobiliteit en parkeren, en op het welzijn van de bewoners/burgers, inzonderheid de ouderen

.→ Algemeen wordt gesteld dat de woonkost van een gezin niet meer mag bedragen dan 30 % van het totale gezinsbudget. In de Survey 2020 van Gemeentemonitor, geven 11% van de Lokerse en 13% van de Moerbeekse eigenaars aan dat ze meer uitgeven dan 30% aan hun woonkosten. Ook huren wordt voor velen een probleem. 44% van de huurders in Lokeren en 34% in Moerbeke geven aan dat hun woonkost de gestelde grens overschrijdt.

→ Goedkope huurhuizen verdwijnen en maken plaats voor dure nieuwbouw. Voorbeeld: Roggemansdreef.

→ Momenteel is er onvoldoende zicht op de kwaliteit van de private huurmarkt. De krapte op de huurmarkt mag geen argument zijn om de kwaliteit van het oudere huurpatrimonium niet in kaart te brengen.

→ De kansarmoede- index (2021) geeft aan dat 63,30 % van de gezinnen scoort op de indicator huisvesting. In Moerbeke scoren 55,60 % van de kansarme gezinnen op deze indicator.

→ De grondreserves in Lokeren zijn bijna opgebruikt. De grens van verdichting heeft er bijna de grens van verstikking bereikt. De nog beschikbare open ruimte in Moerbeke mag geen motief zijn om de bouwwoede verder te zetten.

97

Aanbevelingen

Binnen het bestek van dit memorandum gaan we de problematiek van de huisvesting niet oplossen. Wel kunnen we een aantal aanbevelingen doen die het nodige denkwerk in gang zetten om essentiële stappen vooruit te zetten.

Aanbeveling 10: Vervang promotorprojecten door Stadsprojecten

Ontwikkelaars vragen altijd te veel. Als ze dan moeten inbinden, hebben ze toch gehaald wat ze eigenlijk wilden én heeft de stad het gevoel dat ze weegt op de kwaliteit.

In sommige steden spreekt men over de “immocratie”: een ingewikkeld web van bouwheren, architecten, vastgoedmakelaars en projectontwikkelaars die heel het beleid van ruimtelijke ordening aansturen.

Laat ons de rollen omdraaien. Het is cruciaal dat Lokeren zélf bepaalt hoe het de stad wil ontwikkelen, dat Lokeren zelf plannen maakt en daarmee naar de markt stapt. Dan krijgen we stedelijke projecten in plaats van “promotorprojecten” Projecten waarbij ook de voorwaarden op andere beleidsdomeinen zoals veiligheid, mobiliteit en leefbaarheid mee verrekend zijn. Zo doorbreken we de huidige cirkel, waarbij promotoren alleen naar het eigen

perceel kijken, zo hoog en zo snel mogelijk bouwen om aansluitend te verkopen en elders te herbeginnen.'

Versterk bijgevolg de stedelijke diensten omgeving en huisvesting zodat de stadsontwikkeling vanuit de gekende lokale situatie kan voorbereid en uitgewerkt worden. Neem aldus de regie van de stadsontwikkeling terug zelf in eigen handen.

Als de stad de regie in handen heeft kan ze ook opleggen dat een bepaald percentage van de te bouwen woningen (bv. 1 op 3) voor verhuur aangeboden worden via het SVK, teneinde het aanbod van sociale huurwoningen versneld te vergroten.

Aanbeveling 11: Overweeg Community land trust

In dat model betaalt de koper alleen voor de woning en niet voor de grond. Die blijft voor altijd in handen van de gemeenschap. De gronden worden ondergebracht in een stichting van openbaar nut die garandeert dat woningen betaalbaar blijven. Het CLT-model gaat grondspeculatie en zo ook de stijging van de vastgoedprijzen tegen. Als je de woning opnieuw wil verkopen, kan dat tegen een afgesproken maximumprijs, die rekening houdt met de stijging van het inkomen van de doelgroep, waardoor de woning betaalbaar blijft over generaties heen. Bewoners krijgen hun investeringen bij verkoop terug, plus een klein deel van de meerwaarde. Bovendien houdt het model de bewoners verantwoordelijk voor de kwaliteit en het onderhoud van de woning.

De CLT kun je zien als een ethische ontwikkelaar die nooit verdwijnt. De investering (middelen of grond) in een CLT gaat nooit verloren. Ze wordt doorgegeven van generatie op generatie, als een rollend fonds. En een CLT wordt bestuurd door zowel de bewoners, de lokale overheid als het middenveld, wat een dynamische en veerkrachtige organisatie oplevert die de tand des tijds kan doorstaan.

98

Aanbeveling 12: Ga voor hamsterhuren

De stad kan hamsterhuren faciliteren. Via hamsterhuren ligt de drempel om een nieuwbouwwoning te kopen erg laag. Je gebruikt immers de huishuur als inbreng voor de aankoop van je woning. Dat kan zelfs met een terugwerkende kracht van 5 jaar. Een aankoopverplichting is er niet!

Zie o.m. www.hamsterhuren.be

Aanbeveling 13: Stimuleer wooncoöperaties

Innovatieve steden kunnen een deel van hun woonbeleid via coöperaties realiseren. En dat kan snel gaan. Een stad zoals Genève zette 10 jaar geleden hierop in en vandaag is ondertussen 10 % van het woonpatrimonium coöperatief. Een voor Lokeren aangepaste variatie hierop kan ons duidelijk vooruit helpen.

Wooncoöperaties bieden een woonvorm tussen huren en kopen. Je wordt lid van een wooncoöperatie door er aandelen van te kopen. Dat geeft je het recht om een woning van de coöperatie te huren. Huren doe je aan kostprijs. Je huurt eigenlijk bij jezelf. Je bezit de woning niet, maar als bewoner ben je wel mee eigenaar van de coöperatie die je woning bezit en beheert. Als coöperant kan je beslissen over de richting die de wooncoöperatie uitgaat door je inspraak in de algemene vergadering.

Aanbeveling 14: Promoot het sociaal verhuurkantoor

Op advies van de Senioren- en Welzijnsraad kwam er na jaren van weerstand alsnog een antenne van het SVK Waasland. Een SVK met zijn specifieke regelgeving was het laatste vangnet voor personen of gezinnen met een acute woonnood. Het leverde alvast 34 sociaal verhuurbare woningen extra op in Lokeren en 2 in Moerbeke. Als we de resultaten in sommige andere steden bekijken, dan kan – mits de nodige promotie – op dat vlak nog een serieuze groei gerealiseerd worden.

We denken ook aan de herinvoering van leegstandsbelasting, met de optie dat ze vervalt op het moment dat de woning bij het SVK komt.

Aanbeveling 15: Stimuleer waar mogelijk renovatie

Er is zeker een deel van het oudere patrimonium dat verhuurd wordt. Gezien de krapte op de huurmarkt overheerst de schrik dat eigenaars hun panden te koop zullen aanbieden. Met een positief verhaal van win- win voor de eigenaar, de huurder en het pand moet het mogelijk zijn om de woonkwaliteit te optimaliseren.

Oude panden renoveren of afbreken en heropbouwen volgens de laatste normen moet gestimuleerd worden. Wel met dien verstande dat het aanbod voor de minder kapitaalkrachtige huurders niet bij elke renovatie met een eenheid vermindert.

Stimuleer waar het mogelijk is renovatie in plaats van nieuwbouw. Premie voor renovatie woning in de binnenstad. Afbakenen van gebieden met oudste woningen. Bestaande grotere woningen kunnen herschikt worden naar kleine en betaalbare vormen van cohousing (samen en apart in een groot huis). Mogelijkheden: ouderen alleen - ouderen en jongere generaties. Grotere woningen die door SHM aangepast worden voor groepswonen, kunnen aanbod vergroten voor specifieke doelgroepen.

99

Aanbeveling 16: Ga in dialoog met de immobiliënkantoren

Start de dialoog met de immobiliënkantoren en andere spelers op de privémarkt om discriminatie op de huurmarkt aan te pakken. Overtuig hen tegelijk om voor verhuur de woningkwaliteit af te toetsen.

Aanbeveling 17: Investeer verder in sociale huisvesting

Gezien de omvang van de vraag naar sociale huisvesting is het zich beperken tot het “bindend sociaal objectief” geen passend antwoord. Blijf investeren in sociale huisvesting met als basisvisie levenslang wonen in een leeftijdsvriendelijke leefomgeving.

Stimuleer de Sociale Woonmaatschappij om ook te investeren in kleinschaligheid door de renovatie van grote, bestaande panden.

Aanbeveling 18: Faciliteer en promoot samenhuizen

Samenhuizen is een overkoepelende term voor verschillende vormen van gemeenschappelijk wonen. Het kan (1) zowel gaan om huren, kopen, erfpacht of een coöperatieve. Het kan (2) gaan om grotere of kleinere groepen. Het kan (3) gaan om meer of mindere mate van

gemeenschappelijkheid. Alles bijeen een breed gamma aan woonvormen die maatwerk bieden voor mensen met zeer uiteenlopende noden en wensen.

Het samenhuizen wordt voornamelijk opgesplitst in twee categorieën. **Enerzijds is er het "huisdelen"**. Hierbij leven de bewoners onder één dak, met een aantal gedeelde leefruimtes.

Anderzijds is er het co-wonen of cohousing. Hierbij heeft ieder zijn eigen volwaardige woning, maar daarnaast worden stukken gedeeld: meestal de buitenruimte (tuin) maar veelal ook binnenruimtes zoals: een wasplaats, een logeerkamer, een sauna, of een multifunctionele ruimte waar de bewoners op gezette tijden samen eten, afspraken maken, maar ook de mogelijkheid hebben om deze voor een eigen familiefeest te reserveren,...

Aanvullende info co-housing: zie bijlage begrippen en toelichtingen

Redenen waarom mensen op samenhuizen overschakelen zijn: (1) de zoektocht naar betaalbaar wonen (2) het toegenomen milieubewustzijn en de nood aan het behoud van open ruimte (3) de wijzigende samenstelling van de huishoudens die onder meer gekenmerkt wordt door een groeiend aantal alleenwonenden – ook en niet in het minst bij ouderen. En (4) mensen die via samenhuizen een nieuw sociaal netwerk willen uitbouwen.

Herlees de vier bovenstaande redenen, en je hebt ook het antwoord op de vraag: "Waarom moet de stad het samenhuizen in het beleid inbouwen."

Aanvullende info kangoeroe-wonen: zie bijlage begrippen en toelichtingen

Omdat het plaatselijk bestuur op stedenbouwkundig vlak veel touwtjes in handen heeft en verantwoordelijk is voor het lokale woonbeleid, is het zelfs essentieel om die rol - in overleg met de lokale woonactoren – op te nemen.

Aanbeveling 19: Onderzoek de woonkwaliteit op de private huurmarkt.

100

Er is vandaag weinig zicht op de woningkwaliteit op de private markt. Een onderzoek samen met Wonen Vlaanderen kan dit in kaart brengen. Gezien de krapte onder de huurmarkt, treedt het bestuur in deze zeer weinig pro-actief op uit schrik dat de eigenaar eerder zou kiezen voor verkoop dan voor renovatie. Met een positief win-win verhaal voor eigenaar, huurder en pand is dit zeker een meerwaarde. Kwaliteitsvolle woningen krijgen een conformiteitsattest als bewijs dat de woning oké is en verder kan verhuurd worden.

Ook energiescans – in samenwerking met Lokerse technische scholen – hebben in deze een duidelijke meerwaarde

Aanbeveling 20: Ontzorg ouderen die verhuizen of renoveren

Ouderen wonen vaak in te grote, onaangepaste of slecht geïsoleerde woningen, of woningen die ver van de noodzakelijke voorzieningen af liggen. Verhuizen naar een aangepaste en betaalbare woning in een omgeving met winkels en andere collectieve voorzieningen is dan een oplossing. Zeker ook vanuit het idee dat het overgrote deel van de mensen "zo lang mogelijk thuis" wil wonen".

Maar ouderen zien vaak op tegen alle rompslomp die samenhangt met verhuizen zoals afscheid nemen van een deel van de inboedel, inpakken of de nieuwe woning inrichten.

Hier kan de stad een belangrijke rol spelen door de betrokken ouderen financieel en praktisch te ontzorgen. Naar Nederlands model kunnen ouderen met een lager inkomen een verhuisvergoeding krijgen: daarmee kunnen zij niet alleen het verhuisbedrijf maar ook de inrichting van hun nieuwe woning betalen.

Alleenstaande ouderen die hulp krijgen van mantelzorg of thuiszorg hebben ongeacht hun inkomen ook recht op een aantal uren gezinszorg om te helpen bij het inpakken voor en het installeren na de verhuis.

Noteer dat verhuizen naar een aangepaste woning in de nabijheid van voorzieningen, en naar een woning die tevens kleiner is maar beter uitgerust (met bvb. een aangepaste badkamer,...) er voor zorgt dat de bewoner minder – en minder snel - hulp zal behoeven bij de activiteiten van het dagelijks leven. En het zal de opname in een WZC uitstellen of overbodig maken.

Ook ouderen bij wie het een optie is om de eigen woning te isoleren of aan te passen, zullen in veel gevallen de “rompslomp” maar aandurven, wanneer de stad er werk van maakt om hen passend te ondersteunen en te ontzorgen.

Aanbeveling 21: Zorg voor diversiteit van woningtypes en doelgroepen in de wijk

De ontwikkeling van de wijken moet vertrekken vanuit het basisprincipe van levenslang wonen want niemand verlaat op oudere leeftijd graag zijn buurt. Een diversiteit van doelgroepen werkt ook verbindend tussen de generaties en is ook een stap vooruit in de groei naar een leeftijdsvriendelijke gemeente.

Aanbeveling 22: Stimuleer verbouwen van grote woningen in de binnenstad

Om het principe van inclusie en housing first uit te voeren zijn nieuwe doelgroepen (personen met psychiatrische kwetbaarheid, jongeren uit de jeugdzorg die voorbereid worden op zelfstandig wonen, vluchtelingen enz) op zoek naar sociale huisvesting. Particulieren maar ook de Sociale Woonmaatschappij Tuinwijk kunnen daarin initiatief nemen.

4 - Laat ons een bloem en wat gras in een aangename leefomgeving.

Uit de omgevingsanalyse onthouden we vooral volgende gegevens:

→ De bevolkingsdichtheid van het huidige Lokeren ligt duidelijk boven het gemiddelde van het Vlaams Gewest. Maar door de fusie met het landelijke en dus dunbevolkte Moerbeke wordt de situatie omgekeerd.

→ Evenwel: door de snelle aangroei van de bevolking evolueren die cijfers op enkele jaren tijd opnieuw richting Vlaams gemiddelde:

van gemiddeld 465 inw/km² in 2022 gaan we reeds in 2030 naar 489.

→ Bemerkt: er is een verschil tussen de statistiek en de beleving. Zo geeft het “gemiddeld aantal bewoners” een vals beeld over de dichtheid en (on)leefbaarheid die vandaag in diverse woonkernen ervaren wordt.

→ Gemiddelden geven telkens een vertekend beeld; ook wat de ruimte betreft. Door Moerbeke komt het gemiddeld weer goed. Dit vertelt echter niets over de kwaliteit op andere plaatsen in Lokeren. Er moet vooral op wijk- of buurtniveau gekeken worden, als het gaat over de noden en het beheer van de openbare ruimte,....

→ Belangrijk: **de fusie mag het landelijke karakter van Moerbeke niet aantasten**. Het is niet omdat Lokeren vandaag volgebouwd is door de private promotoren dat Moerbeke nu maar volgebouwd moet worden. Idem dito voor de bedrijventerreinen.

→ Het aantal grote gezinnen neemt verder af, en het aantal alleenwonenden neemt toe. Gekoppeld aan de groei van de bevolking betekent dit dat we van 19.788 gezinnen in 2019 naar 21.974 gezinnen in 2030 evolueren. Dat wil dus zeggen dat in die tijd **2.186 extra woonplaatsen moeten voorzien worden. Dat is elk jaar een straat met 198 woningen erbij.** Waar gaan we die zetten?

→ Wie de cijfers uit de omgevingsanalyse doorneemt, stelt zich onwillekeurig de vraag: “Wie heeft indertijd die baseline “fel naturel” voor Lokeren bedacht?” Of het nu gaat over wijkgroen, stadsgroen, verharding, hoeveelheid bos of vergunningen voor ontbossing... steeds komt Lokeren er niet goed uit. Met Moerbeke erbij zal “fel naturel” alvast een flinke boost krijgen. Hopelijk blijft dat zo ...

Aanbevelingen

Aanbeveling 23: Zorg dat Lokeren nog een eeuwigheid mee gaat

De voorbije jaren zijn de laatste fabriekssites gesaneerd. Ze kregen wonen als herbestemming. Diverse projecten zijn in handen van verschillende private bouwpromotoren waarbij het winstprincipe primeert. Het wordt stilaan duidelijk dat de verdichting de grens van verstikking bereikt heeft. Bij een aantal goedgekeurde projecten is het vandaag al te voorspellen dat er zich op termijn grote mobiliteits- en parkeerproblemen zullen voordoen.

Van Spoelepark over Koffiebos tot Heirbrugsite en Daknamse bossen: telkens wanneer het “fel naturel” karakter van Lokeren belaagd wordt door bouwpromotoren, is de weerstand bij

de mensen groot. Ze willen het niet. Het tast de aangename en kwaliteitsvolle levensomgeving aan, het vloekt met het “zich welbevinden”.

Ondertussen is het bosbestand van Lokeren gereduceerd tot 2%. In Moerbeke is dat nog 14%. Als we dat omrekenen naar een procent voor de fusiegemeente dan beschikt de fusiegemeente Lokeren over 6,3 % bos. Een stad die de baseline “fel naturel” ambieert, laat hier geen vierkante centimeter meer van betonen.

Aanbeveling 24: Garandeer kwalitatief wonen in aangename buurten

Concreet bedoelen we hiermee het volgende:

Maak de publieke ruimte voor iedereen toegankelijk. Kies voor leeftijdsvriendelijke woonomgevingen met winkels, diensten, spelelementen voor de jeugd, haltes van openbaar vervoer, toegankelijk sanitair en (groene) ontmoetingsplekken op een loopafstand die rekening houden met de fysieke mogelijkheden van alle leeftijdsgroepen (300 meter).

Gezien de omvang van de materie is de aanwezigheid van een toegankelijkheidsconsulent binnen de stadsadministratie geen overbodige luxe.

Verhoog de aantrekkelijkheid van de woonomgeving via het mengen van functies in de omgeving: wonen, werken, winkelen, ontspannen en ontmoeten in dezelfde buurt.

Voorzie huisvesting voor ouderen in de woonkernen waar winkels, diensten en andere voorzieningen zich op loopafstand bevinden.

Zwaar vrachtverkeer moet geweerd worden in het stadscentrum (minstens bij begin en einde van de schooluren).

Versterk het niet-commerciële verblijfskarakter van de publieke ruimte in het algemeen en de groene ruimte in het bijzonder. Denk aan bereikbaarheid, zichtbaarheid en transparantie, onderhoud en toezicht. Voorzie veel rustbanken (en waar het kan losse stoelen), beschutting tegen de zon, regen en wind (hoge bomen, afdakjes, parasols...), water (plonsbad, drinkfonteinen...), spelmogelijkheid voor jong en oud, en propere openbare toiletten.

Organiseer een inleefopleiding voor ruimtelijke planners en andere beleids mensen gericht op het implementeren van “universal design” bij de inrichting van mobiliteit en publieke ruimte.

Laat “universal design” het leidprincipe zijn bij de inrichting van de publieke ruimte. (zie: <https://www.vlaanderen.be/inter/leren-over-toegankelijkheid/universal-design-of-ontwerpen-voor-iedereen>)

Vul dit alles aan met onze aanbevelingen rond voetpaden, fietsen en hoppinpunten.

Aanbeveling 25: Start een tuinrangerteam

De private tuinen vormen een zeer aanzienlijke oppervlakte. Diverse acties om deze klimaatproof te maken zijn dan ook aangewezen. Vandaar dat het leuk zou zijn moest Lokeren in de toekomst mee instappen bij initiatieven zoals tegelwippen en dergelijke.

Een – wat de private tuinen betreft - voor de stad héél sympathieke en voor de inwoners zeer tastbare manier van werken aan de realisatie van de natuur- en klimaatdoelstellingen kan bereikt worden door in te zetten op het tuinrangerproject. (www.tuinrangers.be).

Aanbeveling 26: In elke buurt voldoende en goed onderhouden openbaar groen

Daar privé groen steeds schaarser en voor velen een onbetaalbare utopie wordt - denk maar aan de steeds kleinere kavels voor eengezinswoningen en de toename van meergezinswoningen - is het belangrijk dat bij dergelijke nieuwe bouwwerken aandacht is voor gedeeld groen - bv. een gemeenschappelijke tuin - én er in de kernen ook voldoende openbaar groen wordt aangelegd. Plant waar mogelijk bomen aan en voorzie ook in beplanting onder de boomspiegels. Dit bevordert ook de biodiversiteit. Er bestaat een reglement rond geveltuintjes dat weinig bekend en gebruikt is: promoot het en ondersteun ook nationale acties zoals die rond tegelwippen.

!! Ook van belang is sensibilisering en educatie inzake zwerfvuil.

5 - Garandeer basisbereikbaarheid en veiligheid

Vanuit de omgevingsanalyse stellen we vast dat er op het domein van de mobiliteit zeer veel werk op de plank ligt. De meest markante gegevens zijn als volgt:

→ Lokeren is belangrijk voor wat betreft de trein. Niettegenstaande recente verbeteringen (roltrappen, lift op elk perron, ...) blijft de toegankelijkheid van het station ondermaats. Je kan niet om de vraag heen hoe het komt dat een station met een dergelijk ruim reizigersverkeer nog niet aangepast is aan de noden van wie iets minder mobiel is. We denken vooral aan de perrons met een op- en afstapprobleem wegens het niveauverschil tussen perron en trein.

→ Vooral in Moerbeke is er onvrede over de te geringe omvang van het openbaar vervoer: voor 35% is het onvoldoende.

→ Inzake “De Lijn” beschikken we niet over cijfers. We zijn aangewezen op verslagen van de vervoerregio. Om de problematiek van “De Lijn” te schetsen beperken we ons tot het laatste puntje uit het verslag van 13 december 2022 van de vervoerregio Waasland:

→ Inzake de gefaseerde uitrol van de Basisbereikbaarheid heerst onvrede in de vervoerregio. De contacten tussen De Lijn en het kabinet zijn van die aard dat de lokale besturen voor voldongen feiten geplaatst worden en dat op die manier de vervoerregio's niet aan het stuur zitten van het regionaal mobiliteitsbeleid. Ook het thans lopend openbaar onderzoek stuit op heel wat kritiek. Als je als burger al op de hoogte geraakt van het feit dat dit onderzoek loopt, dan wordt je verwezen naar een website met uitgebreide en technische documenten. Zelfs stakeholders uit het middenveld werden niet op de hoogte gebracht. Zoals nogal wat belangengroepen rond openbaar vervoer stellen: het betreft hier schijnparticipatie.

→ Wat de Lijn betreft, moet wel gesteld worden dat ze voor de haar toebedeelde taken veel te weinig middelen en steun krijgt vanuit de politiek. Ze moet nu ook, in tegenstelling met eerdere beslissingen, de aanbesteding voor het vervoer op maat op zich nemen. De verandering van ‘ basismobiliteit ‘ naar basisbereikbaarheid met de vervoerregio als speerpunt is in wezen een besparings-operatie. De middelen waarmee de vervoerregio's aan de slag moeten (al gaat Antwerpen met een zeer groot stuk lopen) vormen een zware hypotheek voor een goede uitvoering.

→ Veel kommer en kwel wat betreft zowel de veiligheid als de staat van de fietspaden. Of zelfs het volledig ontbreken van een fietspad. Inzake veiligheid vindt respectievelijk 35 % en 36 % van de inwoners uit Lokeren en Moerbeke dat de veiligheid te wensen overlaat. Wat de slechte staat van de fietspaden betreft liggen de negatieve cijfers nog een stuk hoger: respectievelijk 44% en ... 52%.

→ We stellen vast dat inzake de slechte staat van de voetpaden veel onvrede heerst: 38% in Lokeren en liefst 53% in Moerbeke heeft het over de slechte staat ervan. Voetpaden zijn ook soms te smal, afhellend of ontbreken zelfs helemaal.

→ Wat auto's betreft onthouden we het cijfer dat 49% van de Lokeraars en 56% van de Moerbekenaars vindt dat er te snel gereden wordt. Ook sluikeverkeer is een doorn in het oog van velen: 25% in Lokeren en 34% in Moerbeke.

→ Meer dan 21% van de Lokeraars en 17 % van de Moerbekenaars beschikken niet over een eigen auto.

Aanbevelingen

Aanbeveling 27: Maak werk van aangepaste voetpaden

Voetpaden zijn een essentieel en vaak ontbrekend element bij de uitbouw van het STOP-principe. Het voetpad is uw eerste kennismaking met de buitenwereld vanaf het ogenblik dat u uw voordeur opendoet. Hier werk van maken is dan ook prioritair.

Verhoog het comfort van de voetganger door voetpaden te verbreden, goed te onderhouden, obstakelvrij te maken en zijwaartse hellingen te verwijderen: Obstakelvrije ruimte van 1.5 meter indien het voetpad 3 meter breed is en 1 meter obstakelvrije ruimte (niet zig zag) indien minder dan 3 Meter voetpad.

Houd rekening met gebruikers van rollator, rolwagen, kinderwagen en witte stok: voorzie voldoende draairuimte en voldoende plaatsen waar mensen het voetpad op en af kunnen.

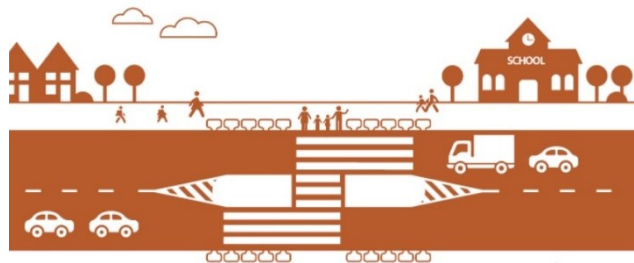
Voorzie rustpunten (om de 100 meter) op voetgangerstrajecten en verleng daarmee de mogelijke verplaatsingsradius van mensen die minder goed te been zijn.

Stimuleer “kleine ontmoetingen” door via ruimtelijke ingrepen het voetgangersverkeer tussen de aanwezige voorzieningen in de woonomgeving aan te moedigen.

Realiseer meer blinde geleide stroken zodat blinden weten waar het het veiligste is, zeker aan de zebrapaden om duidelijk te maken wanneer ze aan de straat zijn.

Verleng de groenfases voor voetgangers bij kruispunten met verkeerslichten. Plaats aan elk oversteekpunt met rode lichten Rateltickers (ook voor gewestwegen die meestal vel drukker zijn)

Verhoog de veiligheid van de voetgangers door zebrapaden obstakelvrij en zichtbaarder te maken voor autobestuurders: kies waar mogelijk voor gevleugelde zebrapaden en verlichting van de oversteekplaatsen. Een gevleugeld zebrapad is een zebrapad dat verlengd wordt tegen de rijrichting in. Zo wordt de dode hoek van voertuigen verplaatst naar een zone waar geen voetgangers oversteken, wat de oversteek voor voetgangers veiliger maakt. Een gevleugeld zebrapad maakt ook dat voertuigen tijdig remmen. Zie tekening

106

Aanbeveling 28: Maak werk van aangepaste fietspaden

Investeer in fietspaden en fietsroutes naar de belangrijkste diensten.

Verhoog de veiligheid van de verplaatsingen door duidelijke scheidingen te voorzien tussen voetgangers, fietsers en gemotoriseerd verkeer. Bemerkt dat brommers klasse A niet aanzien worden als fietser. Een fietspad is geen brommerpad. (vb. probleem fietsersbruggen over de Durme aan station en zwembod over durme)

Maak ook inzake fietsen écht werk van het STOP principe ipv de kool en de geit te sparen (vb. fietsstraat zonder toezicht of autohinderende maatregelen). Hou hierbij rekening met veranderende vervoersmiddelen. Een fiets is niet zomaar een fiets meer: steps,

speedpedelecs, bakfietsen, multipersoonsfietsen, ... met elk hun eigen noden inzake bestrating e.d.

Verhoog de zichtbaarheid op belangrijke oversteekplaatsen door lage groenaanplanting.

Maak er een attitude van om – zoals reeds hoger aangehaald – de welzijnstoets te gebruiken bij elke (her)aanleg.

Aanbeveling 29: Realiseer vervoer op maat

De vervoerregio ziet zich voorlopig alvast geen man over de uitwerking van een plan voor het vervoer op maat. Er wordt hierbij vooral gekeken naar systemen zoals deelauto's, deelfietsen, ... en de daarbij behorende apps.

Voor de vraag hoe dit vervoer op maat van de minder mobiele burger en de digitaal kwetsbaren moet gerealiseerd worden, kijkt de vervoerregio vooral naar de lokale overheden...

Het is alvast duidelijk dat Lokeren hier bijzondere aandacht zal moeten aan schenken.

Aanbeveling 30: Heb oog voor vervoersarmoede

Vervoersarmoede sluit uit. Kies voor kwetsbare gezinnen als toetssteen voor het mobiliteitsbeleid. In beleidsjargon: maak de 'zero car households' tot de benchmark van je beleid."

Garandeer een basisbereikbaarheid. Plaatsen die maatschappelijk belangrijk zijn moeten voor iedereen bereikbaar zijn met openbaar vervoer. Dit lijkt evident maar is niet de realiteit.

Vervoersarmoede is een drempel naar tewerkstelling, deelname aan het sociaal en culturele activiteiten. Vervoersarmoede sluit uit.

Breng bijgevolg met alle betrokken partners de problematiek van vervoersarmoede in kaart. Wat zijn de ontbrekende stukken in het vervoersaanbod? Hoeveel mensen kampen met vervoersarmoede.

Werk de hiaten in de basisbereikbaarheid weg door de uitbouw van een lokaal sociaal vervoersnetwerk als vorm van sociale tewerkstelling. De bereikbaarheid voor de bezoekers aan het AZ Vitaz is daarbij een topprioriteit.

107

Aanbeveling 31: Maak meteen werk van degelijke hoppinpunten

Hoppinpunten zijn herkenbare vervoersknooppunten die reizigers in staat stellen om vlot vervoermiddelen met elkaar te combineren. Je start er je reis of stapt er over van het ene op het andere vervoermiddel. Die vervoermiddelen zijn de (deel)fiets, de (deel)auto, de tram, de bus of de trein. Voor elke gebruiker is het belangrijk dat deze Hoppinpunten toegankelijk,

veilig, gebruiksvriendelijk en comfortabel zijn. Daarom moeten ze van bij het begin aan bepaalde vereisten beantwoorden.

Aanvullende info hoppinpunten: zie bijlage begrippen en toelichtingen

Aanbeveling 32: Zet voluit in op deelauto's en deelfietsen

Overbodig te stellen dat deelauto's voor een aanvullende oplossing kunnen zorgen, indien we dit in dorpskernen (zoals nu Dégagé probeert) kunnen lanceren.

Idem voor fietsen: er is hierbij ook vraag naar duofietsen, scootmobiels en riksjas, die eventueel via de minder mobiele centrale kansen kunnen bieden aan minder mobiele mensen.

6 - Bouw het gemeentelijk gezondheidsbeleid verder uit

Uit de omgevingsanalyse onthouden we voornamelijk volgende gegevens:

→ De tweedelijnszorg = ziekenhuis = Vitaz. De baseline mag dan al “Sterk in zorg” zijn, in de beleving van de Lokeraars gaat het eerder om “Sterk in verminderde bereikbaarheid van zorg”. Ook en vooral voor wie vervoersarm is in Lokeren en Moerbeke is dit problematisch. (zo beschikken onder meer 21% Lokeraars en 17 % Moerbekenaars niet over een eigen wagen)

→ Het aantal huisartsen in Lokeren-Moerbeke is problematisch. Momenteel (mei '23) zijn er 38 huisartsen actief voor 49.500 mensen. Dat betekent gemiddeld 7,6 artsen per 10.000 inwoners. Bij minder dan 9 huisartsen per 10.000 inwoners spreekt het Riziv over een tekort.

→ De nood aan betere zorg op vlak van mentaal welzijn is dringend. 1 op de 3 vragen van jongeren gaat over mentaal welzijn. Ze ervaren enorm veel drempels tot effectieve psychologische hulp. Er is nood aan een beter gestructureerde, bereikbare en betaalbare gesubsidieerde zorg die vlot toegankelijk is voor iedereen.

→ We stellen het dichtslippen van de 1e lijn vast: diensten die rechtstreeks toegankelijk zouden moeten zijn, zijn dit in de realiteit vaak niet. Ze zijn amper bereikbaar en vaak ook enkel telefonisch. Dit zorgt voor een stijgende druk op de werkers die rechtstreeks in contact staan met de doelgroep. Ook zien we hier een stijgende tendens van omgekeerde doorverwijzingen. Organisaties die hun verantwoordelijkheid niet (kunnen) opnemen door verschillende redenen (de meest voorkomende: geen tijd of te zware problematiek) sturen door naar nuldelijnorganisaties.

→ Lokeren stapte mee in het concept van de gezonde gemeente. Het betekent dat de stad zich engageerde om werk te maken van een samenhangend gezondheidsbeleid

→ Dementie vergt extra aandacht omdat binnen onze verouderende bevolking het risico hierop toeneemt. Ruim 20 % van alle 80 -plussers wordt ermee geconfronteerd. Niet alleen voor de persoon maar ook voor zijn onmiddellijke omgeving komt de diagnose hard aan. Door de complexiteit van de zorg wordt elke persoon met dementie omgeven door drie zorg-hulpverleners (mantelzorger, familie, professionelen). Op basis van prognoses zal in 2030 10,12% van de bevolking geconfronteerd worden met dementie als persoon of als persoon die zorgt voor een persoon met dementie. 70 % van de personen met dementie verblijft thuis.

Aanbevelingen

Aanbeveling 33: Zorg voor een performante en PERMANENTE spoed

Wie in Lokeren het woord “spoed” laat vallen, krijgt gegarandeerd een verhaal over onwaarschijnlijke en onaanvaardbare hindernissen van een hogere moeilijkheidsgraad, veelal gepaard gaande met een hoge risicograad. Het betreft dan ook **een afbouw van AZ Lokeren die hoe dan ook teruggedraaid moet worden.**

In afwachting dient – nog voor de verkiezingen – dringend werk gemaakt te worden van goede dispatching via de noodnummers 1733 of 112. Ook vlotte bereikbaarheid met openbaar vervoer is dringend noodzakelijk. En als het laatste niet lukt via de vervoerregio, dan moet Lokeren het zélf oplossen.

Aanbeveling 34: Zet in op nabije en bereikbare eerstelijnszorg

Een nabije en bereikbare eerstelijnszorg moet gegarandeerd worden. Het nieuwe welzijnshuis en het lokaal dienstencentrum bieden samen enorme kansen om de drempel naar de hulpverlening te verlagen. De uitbouw van een sterk, laagdrempelig onthaal is daarbij een must.

De ervaring vanuit het centrale Welzijnshuis en lokaal dienstencentrum vormen aansluitend de basis om de stap te zetten naar de wijken en deelgemeenten

Er moet eveneens ingezet worden op door de stad ondersteunde wijkgezondheidscentra en een huisartsenwachtpost.

Aanbeveling 35: Stimuleer de vestiging van voldoende huisartsen

Een stad die het heft in handen neemt kan via coördinatie, ondersteuning en infrastructuur een rol spelen om dat te realiseren.

In bepaalde eerstelijnszones brengen de lokale besturen eerstelijnszorgverleners met elkaar in contact. Bij voorbeeld in het Meetjesland organiseren huisartsenkringen nu speeddates voor huisartsen die er zich eventueel willen vestigen.

Ook infrastructuur is soms een heikel punt. Steeds meer artsen kiezen ervoor in om in een groep te werken, vaak ondersteund door verpleegkundigen en administratief personeel. Maar het is niet evident om geschikte en betaalbare gebouwen te vinden die voldoende ruimte bieden. Hier kan de stad het heft in eigen handen nemen.

Voorbeeld: een gemeente die geconfronteerd werd met een acuut tekort aan huisartsen verbouwde het oude, leegstaande gemeentehuis voor huisartsen en andere zorgverleners die zich er wilden vestigen. Aldus werd [Gezondheidshuis Dahlia](#) officieel geopend. Ondertussen werken er twee huisartsen. Bedoeling is dat er uiteindelijk een viertal artsen zullen zitten en dat er ook ruimte is voor andere zorgberoepen zoals een psycholoog en een bewegingsconsultent.

Bemerk dat enkel huisartsen tellen onvoldoende is: het volledige plaatje moet in kaart gebracht worden. We moeten ook weten of er in de regio een tekort is aan verpleegkundigen, oogartsen, tandartsen en eerstelijnspsychologen.

Aanbeveling 36: Werk drempels geestelijke gezondheidszorg weg

Willen we streven naar geestelijke gezondheid voor iedereen, dan vergt dit de nodige aandacht en investering.

Ervaring leert dat er diensten aanwezig zijn in Lokeren die hierrond werken, maar dat er veel en hoge drempels aanwezig zijn.

Zo is er een gemis aan nabijheid van eerstelijnsdiensten op vlak van geestelijke gezondheid. Het verdient aanbeveling om meer in te zetten op toegankelijkheid en nabijheid hiervan.

Aanbeveling 37: Maak van Lokeren een dementievriendelijke stad

Zorg voor de uitwerking en invoering van **een dementievriendelijk beleid** onder de noemer 'Lokeren - dementievriendelijke gemeente'. Met het ouder worden van de bevolking neemt ook het risico op het ontwikkelen van dementie toe. Daarnaast worden ook steeds meer mensen geconfronteerd met jong dementie. Aanzet daartoe werd reeds gegeven door de SAR Moerbeke en via de OR Lokeren ook doorgespeeld aan het stadsbestuur Lokeren. Het ter beschikking stellen van een Dementiekoffer met EHBD-rugzakken in de bibliotheken is daar een zichtbaar startpunt van. Uiteraard gaat een volwaardig gemeentelijk dementiebeleid verder dan dat. Het omvat tevens een preventiebeleid, een sensibiliseringscampagne, een ondersteunend beleid voor mantelzorgers, een samenwerking met andere diensten en centra, een samenwerking met lokale handelaren en horeca enz. Een dementievriendelijk beleid is een voortschrijdend beleid dat dus ook steeds in evolutie is.

Aanbeveling 38: Onderneem acties rond familiaal geweld

Onderneem deze ACTIES om familiaal geweld te voorkomen en aan te pakken zodat familiaal geweld in Lokeren niet meer voorkomt:

1. Versterk de sociale netwerken, want sociaal isolement is een van de voornaamste risicofactoren voor ernstig partnergeweld.
2. Informeer en sensibiliseer de burgers en diensten over familiaal geweld, zodat dit onderwerp niet langer taboe blijft en zodat slachtoffers van familiaal geweld makkelijk de gepaste hulp- en dienstverlening vinden.
3. Zorg voor crisisopvangmogelijkheden zodat betrokkenen bij familiaal geweld dicht bij huis kunnen worden opgevangen en minder ingrijpende gevolgen ondervinden.
4. Bereid het IFG-centrum voor (= het regionaal samenwerkingsverband dat de schakel vormt tussen de cliënt en diverse partners zoals het lokaal bestuur, politie, parket en hulp- en dienstverlening) om gezamenlijk huiselijk geweld aan te pakken.

Aanbeveling 39: Faciliteer het tegengaan van eenzaamheid

Als er iets is dat we geleerd hebben uit de coronacrisis, dan is dat het gegeven dat mensen sociale dieren zijn. Je "ik" kan maar "ik" zijn, in relatie met anderen. Je bent pas iemand, als je iemand bent voor iemand.

Uiteraard zal de overheid als dusdanig de eenzaamheidsproblematiek niet oplossen. Maar ook als gemeente kan je het verschil maken door de passende voorzieningen te faciliteren. We denken hierbij aan – en onderstrepen nogmaals het belang van – dienstencentra als draaischijf van de zorgzame buurten, en concrete uitbouw van het geïntegreerd breed onthaal.

7 - Zorg voor voldoende zorg

De omgevingsanalyse staat bol van de aanwijzingen dat de vergrijzing zich verder doorzet.

→ Uit de omgevingsanalyse blijkt dat ontgroening en vergrijzing zich verder doorzet. Het aandeel van de beroepsbevolking daalt, met als gevolg dat meer niet-beroepsactieven afhankelijk worden van de beroepsactieven. Dat heeft als ernstige consequentie een **drastisch dalend aantal potentiële mantelzorgers**.

→ We moeten er ons daarenboven van bewust zijn dat die cijfers niet alles zeggen: bovenop dit gegeven moeten we immers rekening houden met bijkomende druk op mantelzorgers omwille van een aantal maatschappelijke factoren zoals gezinsverdunding, verdwijnen van de bruggepensioneerden die mantelzorg en kinderopvang naar zich toe trokken, en kinderen die verder van de ouders af gaan wonen.

→ Onderzoek toont aan dat ouderen die alleen wonen sneller verhuizen naar een woonzorgcentrum. Als we ons beperken tot de alleenwonende 80plusser dan betreft het op vandaag in Lokeren 876 en in Moerbeke 169 of samen 1.045 alleenwonenden. Wetend – enerzijds - dat 95 % van die ouderen liefst in het eigen huis / eigen buurt wil blijven wonen, en anderzijds dat het niet haalbaar is om honderden extra plaatsen in woonzorgcentra te voorzien, vormen deze cijfers een belangrijke indicator voor de uitbouw van de ouderenzorg.

→ Inzake zorgbudget: De overheid rolt haar plan van de vermaatschappelijking van de zorg verder uit. De residentiële zorg voor ouderen, personen met een beperking en jongeren wordt de laatste schakel in een zorgpad dat afgestemd is op thuis wonen en thuiszorg. De toename van het aantal zorgbudgetten bevestigt de verschuiving van de residentiële zorg naar het langer thuis wonen.

→ Binnen de groep 65 plussers groeit daarenboven het aandeel van de 80-plussers tegen 2030 tot 30%. Concreet gaat het in Lokeren+ bijgevolg om 3.275 mensen. Moeten we voor die mensen alvast enkele honderden plaatsen extra creëren in woonzorgcentra of lossen we dat anders op?

→ Woonzorgcentra kosten hoe dan ook handen vol geld. Lokeren alleen al legt 861.300 € per jaar bij voor Sakura.

→ En dan is er nog de onderhoudsplicht. In Lokeren is die afgeschaft. In Moerbeke niet. Welke keuze moet in deze gemaakt worden voor de fusiegemeente?

112

Aanbevelingen

Aanbeveling 40: Werk verder aan de uitbouw van zorgzame buurten

Zoals hierboven aangehaald: in de groep 65 plussers groeit het aandeel van de 80-plussers tegen 2030 tot 30%. Concreet gaat het bijgevolg om 3.275 mensen. Dit gegeven, gekoppeld aan het feit dat **42 % van de Lokerse 80plussers alleenwonend** is, dat 95 % van die mensen niet in een klassiek woonzorgcentrum wil eindigen, naast de hoger vermelde drastische daling van het aantal potentiële mantelzorgers, onderstreept de dringende noodzaak om hier een passend antwoord op te ontwikkelen.

De overheid maakte in elk geval de keuze om de residentiële zorg (voor ouderen, jongeren, personen met een beperking of een psychiatrische problematiek) af te bouwen en om in te zetten op de vermaatschappelijking van de zorg. Hierbij moet iedereen zolang als mogelijk en met de hulp van de familie, buren ..thuis of in eigen buurt blijven wonen. Een conditio sine qua non is dat buurten uitgroeien tot zorgzame buurten...

Door in te spelen op het project “zorgzame buurten” van de Vlaamse overheid, heeft Lokeren alvast de eerste stappen gezet in de uitbouw van het centrum als “zorgzame buurt”. Het opzet bestaat erin om met de opgedane know-how het project uit te breiden naar andere buurten. Met de geschetste toestand voor ogen, zal hier een tandje – of eerder een heel gebit - moeten bijgestoken worden.

Zorgzame buurten – die erin slagen de mensen langer uit het WZC weg te houden, vereisen overigens meer dan “het kleine helpen” van buren en omwonenden. Het gaat ook over de uitbouw van een zorgcontinuüm tussen thuis en woonzorgcentra, over slim georganiseerde poetshulp, waardoor iedereen voldoende kan geholpen worden. En het gaat ook over levensloopbestendig gemaakte woningen in een aangename en toegankelijke woonomgeving.

In bepaalde wijken zal het informele helpen spontaan groeien, andere buurten zullen daarbij nood hebben. Investeer daarom in wijkopbouwwerkers om van de buurten zorgzame buurten te maken.

Investeer ook in vrijwillige bezoekersteams: een bezoekersteam kan regelmatig langsgaan / contact houden met de meest kwetsbare ouderen, mensen met sociale of psychische problematieken, mensen uit de buurt, ... om vereenzaming te voorkomen. Zij zijn ook belangrijk om mensen te informeren over het zorgaanbod of om problematische situaties vroegtijdig te signaleren in het Welzijnshuis. Een belangrijke variatie hierop is de opstart van het concept telefoonster, waarbij ouderen dagelijks een telefoontje krijgen.

113

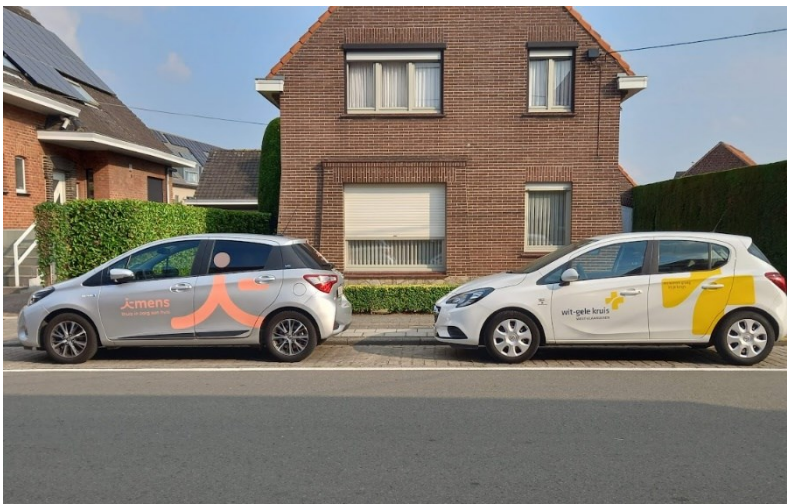
Aanbeveling 41: Hanteer kleinschaligheid en het tubbe-model

Het Tubbe-model is een organisatie en management model dat een effectieve, efficiënte, aantrekkelijke en aangename plaats biedt aan ouderen, waardoor ze hun leven ten volle kunnen leven. Het maakt het verschil tussen een ‘tehuis’ en een ‘thuis’. Voor het personeel is het een aantrekkelijke en motiverende plek om te werken. Bewoners en personeel worden aangemoedigd hun troeven in te zetten om zin te geven aan het leven.

Sakura is dit tubbe-model genegen. Wij hopen dat ze verdere stappen in die richting kunnen realiseren. Anderzijds lezen we dat “Sakura streeft naar een breder belang en uitbreiding in de regio. Door de schaalvergroting worden nog betere exploitatieresultaten nagestreefd, zonder daarbij in te boeten aan de kwaliteit van de zorg.” Wij hopen dat Sakura bij het realiseren van die plannen de nieuwe wegen bewandelt die aansluiten bij de zorgzame buurten: we denken hierbij aan voorzieningen van maximaal 12 eenheden waarbij de oudere die permanente hulp nodig heeft oud kan worden “in de eigen buurt”.

Aanbeveling 42: Neem de regie inzake zorg in handen

De zorggraad neemt met de leeftijd toe, en zo komt er voor iedereen wel een moment dat professionele hulp nodig is. Zo is onder meer het huidige contingent aan beschikbare uren gezinszorg ontoereikend. De foto hiernaast laat zien dat er kan nagedacht worden over het efficiënter invullen van

de beschikbare uren. Lokaal bestuur moet hier de regie in handen nemen en desgewenst aanvullend ook een actieve rol als actor opnemen.

Aanbeveling 43: Schaf de onderhoudsplicht af

In Lokeren werd de onderhoudsplicht afgeschaft vanwege het feit dat door de administratieve en de personeelskost het sop de kool niet waard was. In Moerbeke bestaat deze plicht wél nog. Het is de bedoeling dat in deze geopteerd wordt om in Moerbeke het systeem van Lokeren over te nemen. Er zijn immers nog wel meer redenen om de onderhoudsplicht af te schaffen.

Aanvullende info onderhoudsplicht: zie bijlage begrippen en toelichtingen

114

Aanbeveling 44: Ondersteun de mantelzorgers

In het kader van de vermaatschappelijking van de zorg wordt een extra appel gedaan op de mantelzorgers. Tegelijk wijzen alle cijfers er op dat het aantal beschikbare mantelzorgers daalt terwijl de zorgnoden alleen maar zullen stijgen. Meer en meer bewoners nemen een taak op als mantelzorger terwijl ze nog aan het werk zijn, of doen dit in combinatie met de zorg voor de kleinkinderen. Om dit allemaal vol te houden hebben zij nood aan me-time even niet moeten zorgen..

Bevraag de mantelzorgers en breng hun noden om het te kunnen volhouden in kaart. Ondersteun hen via lotgenoten contacten, zorg dat ze op de hoogte zijn van thuiszorgmogelijkheden, financiële tussenkomsten, geef ze voldoende erkenning.

Mantelzorgers zijn niet altijd volwassenen. Er zijn ook jongeren die voor een zieke ouder de rol van mantelzorger opnemen, soms ten koste van de school. Er zijn ook nog anonieme mantelzorger die daarom niet gelinkt zijn aan een ziektebeeld (dementie, kanker enz) ook zij hebben nood aan ervaringsuitwisseling, me- time ...

8 - Bouw een stad uit van betrokken en participerende burgers

→ Ouderen willen hun leven betekenisvol blijven invullen. Sommigen hebben zin om hun horizons te verruimen, soms letterlijk door te reizen, maar even goed door bij te leren, nieuwe talenten te ontdekken of hun passie te delen. Anderen willen de kennis of competenties die ze hebben benutten in het verenigingsleven, soms in een verantwoordelijke rol, soms als deelnemer aan activiteiten, soms in de politiek.

→ Toch worden heel wat ouderen met obstakels geconfronteerd die hen tegenhouden om te participeren. Naast een financiële drempel zijn er ook informatie-, fysieke en sociale drempels. In een leeftijdsvriendelijke gemeente wordt met elke hindernis rekening gehouden om ervoor te zorgen dat elke oudere die dat wil kan (blijven) participeren.

→ Te oordelen aan de cijfers van de survey is er nog heel wat werk aan de winkel. Het aantal mensen met een actieve betrokkenheid is respectievelijk 14% en 16% voor Lokeren en Moerbeke. Het aantal mensen dat bereid is om mee te praten ligt beduidend hoger: 37% en 40%. Maar je kan dat ook omgekeerd bekijken: 63% en 60% ligt niet wakker van wat zich in de omgeving afspeelt. Wat consultatie van de burger door de overheid betreft vindt slechts 30% en 26% dit voldoende.

Aanbevelingen

115

Aanbeveling 45: Start met live-streaming van de gemeenteraad

Organiseer de live-streaming van elke zitting van de gemeenteraad en van de gemeenteraadscommissies, zodat geïnteresseerde burgers rechtstreeks – maar ook uitgesteld - de besprekingen kunnen volgen.

Aanbeveling 46: Bespreek met de burgers een jaarlijks voortgangsrapport

Ten behoeve van de adviesraden en de geïnteresseerde burgers is het aangewezen om jaarlijks met hen **een voortgangsrapport in een “denk-mee-sfeer”** door te nemen. Hierbij vertelt het bestuur op begrijpelijke wijze wat in het voorbije jaar gerealiseerd werd en wat er het volgend jaar door toedoen van het bestuur allemaal staat te gebeuren. Dit is per definitie niet een pure goednieuws-show: ook problemen en hindernissen kunnen best een plaats krijgen. De denk-mee-sfeer leidt ertoe dat de groep geïnteresseerde en zich betrokken voelende burgers groeit. En daarmee ook het sociaal kapitaal van de stad.

Uiteraard is hiervan ook een videoverslag te bekijken op de “denk-mee” website, zodat betrokken burgers voor input kunnen zorgen.

Aanbeveling 47: Maak werk van een digitaal inclusieve stad

Mensen – niet alleen ouderen maar ook jongeren - die niet over de nodige middelen of digitale kennis beschikken vallen uit de boot. Hun contacten met loketbedienden worden schaarser, ze moeten opeens extra betalen voor persoonlijke basisdienstverlening en stellen machteloos vast dat buurtwinkels hun deuren sluiten en bankfilialen uit het straatbeeld verdwijnen.

- Bied alle publieke dienstverlening inclusief aan: Maak gebruik van een slimme mix aan kanalen om te garanderen dat zowel wie digitaal vaardig is als zij die nood hebben aan een persoonlijke aanpak toegang tot de openbare dienstverlening hebben. Blijf als lokaal bestuur inzetten op het gebruik van diverse communicatiekanalen zoals een persoonlijk gesprek, post, telefoon, e-mail, nieuwsbrieven en sociale media.
- Werk een lokale e-inclusiestrategie uit: Breng de noden van ouderen op het vlak van digitale inclusie in kaart en benut de expertise van lokale actoren en initiatieven om de digitale kloven op het vlak van toegang tot digitale technologieën, digitale vaardigheden en wat het gebruik van essentiële diensten betreft weg te werken. Schenk ook voldoende aandacht aan de toegankelijkheid en gebruiksvriendelijkheid van de lokale digitale toepassingen, in het bijzonder de website van de stad.
- Investeer in openbare computerruimtes: Zorg dat ouderen zonder zich ver te moeten verplaatsen gratis gebruik kunnen maken van een digitaal toestel en een internetverbinding in een openbare computerruimte. Er zijn meerdere geschikte plaatsen: de bibliotheek, het lokaal dienstencentrum, De Mozaart... Het is ook handig als je er documenten kan printen en je elektronische identiteitskaart in kan lezen. Voorzie ook gratis wifi in openbare gebouwen en op buitenlocaties. Eenvoudige laagdrempelige toepassingen bij bibliotheek, de kringwinkel, sociale kruidenier, lokaal dienstencentrum, welzijnshuis etc... kunnen helpen om bepaalde drempels te overwinnen.

Voor ouderen die zich niet goed kunnen verplaatsen moet ingezet worden op "outreaching" werken waarbij de digitale ondersteuning via een huisbezoek verloopt.

- Stimuleer initiatieven die de mogelijkheid bieden om digitaal bij te leren: Dit kan individueel met een digi-buddy of begeleider, of via laagdrempelige initiatieven van verenigingen, het lokaal dienstencentrum of de bibliotheek.
- Investeer in een digitaal inclusief medewerkers- en vrijwilligersbeleid: Zorg dat loketmedewerkers en vrijwilligers van gemeentediensten mensen die er nood aan hebben vlot wegwijs kunnen maken bij digitale vragen of problemen of kunnen doorverwijzen naar een vorming of hulpverlening op maat.
- Bundel alle informatie die voor ouderen relevant is, zowel digitaal als op papier

Aanbeveling 48: Voorzie in elke buurt ontmoetingsplaatsen

"Zet in op sociale cohesie", was een prioritair aandachtspunt in het vorige memorandum. Want we dromen allemaal van een warme stad, waar de verbondenheid tussen de mensen groot is.

We schreven dat zo'n cohesie er evenwel niet komt zonder een stimulerend beleid. Het bestuur speelde hierop in door onder meer in het project "zorgzame buurten" mee te stappen en door een eerste experiment met wijkbudgetten te realiseren.

Als we iets leren uit dit experiment, dan is het dat de meeste inzendingen rond ontmoeting draaien. Van zitbanken tot gezellige pleintjes in elke buurt: er is duidelijk nood aan.

Dat is goed nieuws, waar voor elke buurt verder op ingespeeld moet worden. Ook en vooral omdat het om een noodzakelijke voorwaarde is om het concept van zorgzame buurten van de grond te krijgen.

Belangrijk element hierin is het inplannen, uitbouwen en ondersteunen van buurt en ontmoetingshuizen, ook bij nieuwbouwprojecten en -wijken, en in 'vergeten buurten'.

Lezing van onderhavig memorandum maakt ook duidelijk dat Lokeren moet gaan voor de volledige invulling van vier subsidieerbare dienstencentra

Het is niet alleen de best mogelijke manier om het verenigingsleven de nodige impulsen te geven: **dergelijke voorzieningen zijn ook de plaatsen waar de dynamiek van inwoners gevoed wordt, waar mekaar helpen en voor mekaar zorgen tot stand komt.** Er is dienstverlening aanwezig. Het sociaal restaurant en/of de cafetaria bieden er ontmoetingsmogelijkheden. Er is aandacht voor belangenverdediging en via de verenigingen een ruim aanbod rond vorming en vrijetijdsbesteding.

We verwijzen ook naar de uitgebreidere opsomming van mogelijkheden zoals deze geformuleerd werden door de welzijns- en ouderenraad van Moerbeke:

Aanvullende info burthuizen: zie bijlage begrippen en toelichtingen

Aanbeveling 49: Biedt perspectief aan àlle inwoners

De fusiegemeente kiest voor inclusie en solidariteit. Iedereen is er welkom en wordt erkend in zijn identiteit. Iedereen wordt respectvol behandeld en heeft toegang tot al zijn sociale grondrechten.

Willen we dat alle inwoners hier een menswaardige toekomst kunnen uitbouwen, dan denken we concreet onder meer aan:

1. Neem de regie van het lokaal integratiebeleid in handen en investeer in alle inwoners om een cultuur van samenleven in diversiteit te bevorderen. Versterk het wederzijds begrip en de waardering tussen jong en oud, maar ook tussen verschillende culturen door innovatieve activiteiten te organiseren die uiteenlopende groepen aanspreken.
2. Faciliteer en neem deel aan bovenlokale netwerken om een aanpak voor een duurzaam inclusief beleid op bovenlokaal niveau te ontwikkelen.
3. Zorg dat stadsmedewerkers over de benodigde kennis en vaardigheden beschikken om cultuursensitief te werken.

Aanbeveling 50: Creëer hartelijke plekken

Een leuk initiatief dat draait rond uitgestelde koffies, brooddozen, warme maaltijden,... Naar het voorbeeld van het initiatief van vzw Enchanté in Gent.

Het is een initiatief waarbij burgers en handelaars op een eenvoudige manier, sociaal hun steentje kunnen bijdragen en waarbij zorgen voor elkaar centraal staat.

<https://enchantevzw.be/nl/hartelijke-plekken/>

Aanbeveling 51: Organiseer referenda

Organiseer referenda op gemeentelijk niveau of zelfs op buurniveau over belangrijke beslissingen met grote impact op de bevolking en hou bij de uitvoering van deze beslissingen ook rekening met wat de burgers wensen. Zo voelt de burger zich meer betrokken, voelt hij zich gewaardeerd en heb je als bestuur een groter draagvlak voor de genomen beslissingen, wat op zich betekent dat men ook meer bereid is om zich daarnaar te gedragen.

Politiek staat te ver van de burger en politiek an sich interesseert velen niet of niet meer (dat zal ook wel blijken uit de opkomst na afschaffing van de opkomstplicht voor gemeenteraadsverkiezingen), maar wees er je als gemeentebestuur van bewust dat de meeste inwoners wel degelijk wakker liggen van wat er in hun straat, wijk of gemeente al dan niet gebeurt. Actieve betrokkenheid is een kleine groep gegeven, maar concludeer daaruit niet dat de grote meerderheid geen mening heeft over de gang van zaken. Verwar gelatenheid niet met desinteresse! De meeste mensen hebben het gevoel dat hun mening niet telt en er met hen toch geen rekening wordt gehouden. Beslissingen worden teveel boven hun hoofd genomen in een politiek landschap dat vaak alle geloofwaardigheid verloren heeft, waardoor hun vertrouwen erin onder nul is gezakt.

Aanbeveling 52: Maak vrijwilligerswerk aantrekkelijk en toegankelijk

Zeer veel ouderen willen zich als vrijwilliger inzetten. Zo kunnen zij een betekenisvolle rol opnemen, actief blijven, nieuwe contacten leggen en voortdurend bijleren. Tegelijk bieden oudere vrijwilligers een groot potentieel voor zorgzame buurten en mantelzorgers. Zij zijn zelfs onmisbaar en maken daadwerkelijk het verschil.

Gebruik bijgevolg alle mogelijke kanalen om het vrijwilligerswerk te promoten. Laat het niet afhangen van enkele oproepen, maar zet er actief op in. Stel een maatschappelijk werker aan die instaat voor de aanwerving, begeleiding en vorming van de vrijwilligers en voorzie de wettelijk vastgelegde vrijwilligersvergoeding Organiseer ook info – momenten zoals bv. een vrijwilligersbeurs naar analogie met een jobbeurs.

Durf hierbij resultaatsverbintenissen aan te gaan: Van minder mobiele centrale over dienstencentrum, het buddy-project voor mensen in armoede tot hulp in woonzorgcentra ...

Naast een vrijwilligersvergoeding zijn autonomie, erkenning en waardering uiteraard ook zeer belangrijk.

Aanbeveling 53: Ondersteun voluit het sociaal cultureel verenigingsleven.

Wie begaan is met sociale cohesie, kent het belang van sociaal cultureel werk als katalysator. Naast de ontmoetingsfunctie heeft het ook een educatieve, culturele en maatschappelijk activerende functie. Het brengt mensen tot zelfverwerkelijking, het doorbreekt eenzaamheid, het creëert verbondheid en betrokkenheid. Er bestaat geen beter middel om het sociaal kapitaal van de stad te laten groeien.

Zorg dat de verenigingen actief in Lokeren+ voldoende middelen krijgen (financieel en logistiek) zodat ze laagdrempelige activiteiten kunnen organiseren die voor iedereen betaalbaar zijn. Stimuleer het samenwerken tussen de verschillende verenigingen en moedig ook gezamenlijke activiteiten aan.

Maak mensen ook actief warm voor het lokale verenigingsleven en heb oog voor vernieuwende initiatieven.

Aanbeveling 54: Faciliteer een gevarieerd aanbod aan activiteiten

Bevraag ouderen naar hun wensen en voorkeuren en garandeer samen met de lokale verenigingen lokale dienstencentra, buurtcentra en culturele centra een gevarieerd vrijetijdsaanbod, zowel qua invulling van de activiteiten als wat de locatie en het tijdstip betreft. Vergeet hierbij niet om de ouderen en de verenigingen van de deelgemeenten te betrekken.

Betrek ook de ouderenraad bij de verdere uitwerking van het lokaal dienstencentrum.

Faciliteer samenwerking en afstemming, met oog voor ieders eigenheid en sterktes. Naast fysieke activiteiten kan de lokale overheid ook een digitaal aanbod faciliteren, bijvoorbeeld door het streamen van een theatervoorstelling in een woonzorgcentrum, hetgeen in het verleden al heeft plaatsgevonden, of het streamen van de zittingen van de gemeenteraad.

Stimuleer activiteiten die ouderen laten sporten en bewegen: faciliteer een divers aanbod aan sport- en bewegingsactiviteiten in samenspraak met de lokale ouderen- en sportverenigingen en de stedelijke sportdienst.

Promoot de UiTPAS verder en werk zo zonder te stigmatiseren de financiële participatiedrempel weg: dankzij de solidaire kostendeling tussen de organisator, de lokale overheid en de deelnemer kunnen personen in armoede aan een kansentariaf deelnemen aan vrijetijdsactiviteiten.

119

Aanbeveling 55: Stimuleer levenslang en levensbreed leren

Bied ouderen de mogelijkheid om op hun eigen tempo en aan een betaalbare prijs levenslang en levensbreed te blijven leren:

Een gevarieerd scala aan initiatieven maakt dit mogelijk. Stimuleer vernieuwende activiteiten van verenigingen, workshops, cursussen en voorstellingen op maat georganiseerd door het lokaal dienstencentrum, de bibliotheek, het cultureel centrum, ... en organiseer regelmatig overleg.

Aanbeveling 56: Betrek en ondersteun adviesraden voluit

Betrek de adviesraden voor de start van een groot project en niet als de plannen al definitief zijn. Het mededelen van reeds genomen beslissingen is geen participatie.

Breng de adviesraden een paar keer per jaar samen om de contacten te bevorderen en gedachten uit te wisselen. Er zijn voldoende gemeenschappelijke domeinen waarover kan gediscussieerd worden.

Stel een gedetailleerde afsprakennota op met alle adviesraden.

Betrek de adviesraden bij de opstelling van de beleidsnota en de meerjarenplanning en bij de verdere uitwerking van de fusie met Moerbeke

9 – Maak van Lokeren een plus voor Moerbeke

Last but not least:

De Welzijns- en de ouderenraad van Moerbeke formuleerden hun bekommernissen met betrekking tot het fusieverhaal. Wij nemen die onderstaand graag integraal op:

De in oppervlakte uitgestrekte landelijke gemeente Moerbeke met haar 3 kernen Moerbeke centrum, Kruisstraat en Koewacht, en meerdere gehuchten, brengt eigen en terechte bezorgdheden mee in het fusieverhaal. Vergeet vooral ook niet dat de Moerbekenaar (net als de Lokeraar) niet zelf gekozen heeft voor deze fusie. Het is niet omdat de gemeenteraden van beide gemeenten hiermee hebben ingestemd, dat de individuele burger erachter staat. De Moerbekenaar vreest dan ook dat dit een afbouw meebrengt van de lokale dienstverlening. Dat er een stimulans is vanuit de Vlaamse overheid om het aantal gemeenten drastisch te verminderen, als gemeenten daar vrijwillig voor kiezen (overname schuldlast van 500 euro/inwoner) en aan schaalvergroting te doen voor een 'beter bestuur', lees gecentraliseerd bestuur, houdt meteen ook risico's in voor de kleinere fusiepartner.

Aanbeveling 57: Hou lokaal aanbod en lokale dienstverlening lokaal

Het is belangrijk dat Moerbekenaars in Moerbeke blijvend terecht kunnen op de dienst bevolking of rijbewijzen. Van primordiaal belang is echter ook de nabijheid en toegankelijkheid van het Sociaal Huis en haar aanbod, anders laat je het meest kwetsbare deel van je bevolking in de steek! Wij pleiten er dan ook expliciet voor (en niet enkel voor de eerstvolgende legislatuur, maar ook deze era!) dat het Sociaal Huis Moerbeke over voldoende Maatschappelijk werkers en een onthaal blijft beschikken met voldoende openingsuren. Dus zoals nu het geval is vrije toegankelijkheid zonder afspraak iedere voormiddag en een toegankelijkheid op afspraak gedurende minstens 2 of 3 namiddagen in de week (nu elke namiddag). Ook het antennepunt van het Huis van het Kind met babytheek moet in het Sociaal Huis van Moerbeke blijven. Lokale initiatieven in Moerbeke moeten lokaal in Moerbeke blijven en mogen niet gecentraliseerd worden in Lokeren. Het is voor Lokeren wel wenselijk deze initiatieven ook in Lokeren te implementeren, echter zonder afbouw van wat in Moerbeke, vaak zelfs door enthousiaste burgers en lokale organisaties werd opgestart weg te halen. Ondersteuning en structurele subsidiëring vanuit Lokeren + voor deze initiatieven daarentegen is wel wenselijk. Denken we hierbij bv. aan de Welzijnsschakel Moerbeke, de geefkastjes van Fit (met een geefkastje aan GBS De Vlinderdreef en aan het Sociaal Huis) , de Warme Kleerkast in Moerbeke enz.

120

Aanbeveling 58: Breng breder stadsaanbod tot in de landelijke uithoeken

In een stad zijn er nu eenmaal meer gemeentelijke voorzieningen dan in een plattelandsgemeente. Denk simpelweg al aan de aanwezigheid van een Cultureel Centrum, een Uitpas voor mensen met laag inkomen enz. Breng dit aanbod tot bij de Moerbekenaar. Implementeer de Uitpas ook in Moerbeke, zorg ervoor dat een deel van het programma van het Cultureel Centrum ook in een Moerbeekse polyvalente ruimte kan doorgaan enz. Dit geldt ook voor jeugd aanbod. Zorg voor ontspanningsmogelijkheden voor de jongeren (bv. antenne van het jeugdhuis, het voorziene skatepark op de voormalige suikersite, ...) evenwel zonder dat deze voor overlast kunnen zorgen en de leefbaarheid van een straat of wijk in het gedrang brengen. Voldoende toezicht en controle (bv. door stadswachten die ook in de avondlijke uren op deze locaties passeren) zijn hierbij noodzakelijk.

Aanbeveling 59: Respecteer landelijke eigenheid in leefbare en levendige kernen

Een plattelandbewoner is geen stadbewoner. Mocht hij in een stad aarden, dan woonde hij daar. Dit wil evenwel niet zeggen dat er geen behoefte is aan winkels, horeca, cultureel aanbod of een rijk verenigingsleven. Stimuleer en ondersteun lokaal ondernemerschap en de lokale verenigingen. Zorg evenwel dat een dorp een dorp blijft. Hoogbouw is er absoluut uit den boze. Nooit meer dan 3 maximaal 4 bouwlagen en met minstens 1, liefst zelfs 2 parkeerplaatsen op het eigen terrein of een ondergrondse parkeergarage voor flatgebouwen. Zorg ook voor voldoende parkeerplaatsen in de kernen en in de buurt van de openbare gebouwen. Heb dus aandacht voor de leefbaarheid van het dorp met behoud van dorpscafé's, buurtwinkels maar ook een postkantoor en geldautomaten. Bewaar en onderhoud het landelijk groen in Moerbeke. Zorg ook voor de inplanting van openbare toiletten, die ook toegankelijk zijn voor mindervaliden. Waak over de rust van het platteland.

Ook de oudere inwoners die hulpbehoevend worden blijven plattelands- of stadsbewoner. Zorg voor zorg in zijn buurt, ook als hij naar een assistentiewoning of WZC moet verhuizen. Een gemeenschappelijke wachtlijst voor deze Sakura-voorzieningen in Lokeren en Moerbeke is dus geen goed idee. Een Moerbekenaar wil in Moerbeke kunnen blijven wonen en niet 'verpot' worden naar Lokeren. Omgekeerd geldt ook. Solidariteit tussen deze locaties kan echter wel als tijdelijke oplossing door plaatsgebrek, waarbij de bewoner ervoor moet kunnen kiezen te verhuizen naar zijn eigen gemeente van zodra er plaats is.

Aanbeveling 60: Zorg voor bereikbaarheid van en naar Moerbeke centrum

Zie ook beleidsuitdaging inzake basisbereikbaarheid

Momenteel is er zelfs geen openbaar vervoer vanuit Kruisstraat en Koewacht naar Moerbeke, laat staan naar Lokeren. Ook blijven de inwoners van Pereboom en Koewacht nog steeds in de kou staan wat betreft de verbinding naar Moerbeke en van daaruit naar andere locaties als fietser. Nu moeten zij vele kilometers extra fietsen om de brug over de E34 te nemen. Span u als Lokeren+ in om eindelijk een fietserstunnel (of fietsersbrug) te realiseren om ter hoogte van Pereboom van Moerbeke noord naar Moerbeke zuid te geraken als fietser.

--==ooOoo==--

Begrippen en toelichtingen

Assistentiewoningen

In een erkende assistentiewoning (vroeger de erkende serviceflats) kan een 65-plusser zelfstandig wonen, ook als het wat moeilijker gaat. Er kan hulp op maat geboden worden. Tegelijk is het een woning die aangepast en veilig is: er zijn handgrepen in toilet en douche, er zijn nauwelijks trappen, er is een oproepsysteem om hulp in te roepen, ...

Buurt

Er is geen eenduidige definitie van wat een buurt precies is of zou moeten zijn. Op een buurt kunnen we geen vaste regio kleven. Het is een gebied - een wijk, parochie, dorp, gehucht of deelgemeente – dat bewoners ervaren als hun directe leefomgeving waarmee ze een binding hebben. Een buurt is herkenbaar voor iedereen. In een buurt voelen mensen zich verbonden. Buurten vertonen een minimale fysieke en sociale samenhang, klein genoeg om elkaar persoonlijk te leren kennen, groot genoeg om voldoende zelforganiserend vermogen te ontwikkelen. De afbakening houdt rekening met fysieke grenzen, vroegere (deel) gemeenten, statistische sectoren ... Daarbinnen geldt de subjectieve beleving van wat mensen spontaan 'hun buurt' noemen: een gebied dat door bewoners als een bij elkaar horend geheel wordt ervaren en als dusdanig benoemd wordt. Elke buurt is anders, soms slechts een paar straten groot, soms een volledige gemeente, soms zelfs meerdere gemeenten.

Centra voor kortverblijf

Kortverblijf situeert zich in een woonzorgcentrum maar anders dan bij een gewone rusthuisopname heeft de opname hier een uitgesproken tijdelijk karakter. In die zin kan een centrum voor kortverblijf evenzeer aanzien worden als een ondersteuning van de (professionele) thuiszorg en mantelzorg.

Co-housing

Co-housing gebeurt nu vaak in grootsteden, meestal als uitloper van het studentenleven, waarbij men na zijn studies in de studiestad blijft wonen. Met de steeds groter wordende krapte op de woonmarkt aan betaalbare woningen en de vele 1-persoonsgezinnen die vaak uit de boot vallen en zelfs dreigen dakloos te worden, is het zeker raadzaam als stadsbestuur co-housing te stimuleren als mede- oplossing voor de woonproblematiek. Afhankelijk van het aantal slaapkamers kan een co-housing woning gehuurd worden door 2,3 of 4 huurders, waarbij ze elk een eigen kamer (eventueel badkamer) hebben en sanitair, keuken en leefruimte delen. De huurprijs wordt dan gedeeld door het aantal bewoners, waarbij ze wel hoofdelijk aansprakelijk blijven voor de volledige huurprijs indien een bewoner het pand verlaat. De huurders hebben er dan zelf alle belang bij om een nieuwe co-huurder te vinden. Er is dus eigenlijk geen extra risico voor de verhuurder. Dit systeem van wonen kan een tussenstap en/of tijdelijke oplossing zijn voor diegenen die op een wachtlijst staan voor een sociale woning, maar de huurprijzen op de privémarkt niet kunnen betalen.

Dagverzorgingscentrum

Een dagverzorgingscentrum heeft vooral tot doel de thuis- en mantelzorg te assisteren en het verlengd verblijf van de zorgbehoevende oudere in zijn of haar thuismilieu te faciliteren. De betrokken ouderen verblijven overdag in het dagverzorgingscentrum en keren dagelijks weer naar hun thuismilieu. Sinds 2013 zijn nieuwe programmaregels van toepassing op de dagverzorgingscentra, die niet langer rekening houden met het aantal plaatsen, maar enkel met het aantal centra.

Familiale zorgindex

Deze geeft de verhouding weer van de hoogbejaarden (80 jaar of ouder) op de 50 tot 59-jarigen. Het is een aanduiding van hoeveel hoogbejaarden er zijn in verhouding tot de bevolking die er normaliter zorg voor draagt. Deze maat wordt vaak gebruikt om in te schatten hoe groot de groep potentiële mantelzorgers is. Hoe hoger de waarde, hoe meer 80-plussers er zijn per 50-59-jarige. (zie ook verder tabel over mantelzorgratio)

Gezinszorg (en poetshulp)

Iedereen die in zijn thuissituatie vanuit een bepaalde zorgbehoefte nood heeft aan hulp, kan zich richten tot een dienst voor gezinszorg en aanvullende thuiszorg. Deze dienst stuurt dan, na een jaarlijks sociaal onderzoek, meestal een zorgkundige of verzorgende thuis langs voor ondersteuning. Op basis van dat onderzoek bepaalt de medewerker van de dienst dan welke hulp en hoeveel hulp juist nodig is.

Gezinszorg ondersteunt bij:

- persoonsverzorging: dagelijkse hygiënische zorg (wassen, aankleden, verzorging), comfortzorg, en ondersteuning bij specifieke zorg.
- huishoudelijk werk: koken, kledij verzorgen, strijken, boodschappen doen.
- psychosociale begeleiding (sociale contacten, ontspanning, administratie, ...).
- pedagogische ondersteuning en begeleiding (opvoeding)

Er geldt een gebruikersbijdrage per uur gezinszorg. Alle diensten zijn verplicht om voor de bepaling van die bijdrage hetzelfde berekeningssysteem toe te passen.

De poetsdienst helpt met de schoonmaak en maakt het onderhoud van de woonst lichter. Zij bieden schoonmaakhulp aan en worden betaald met dienstencheques of volgens een door de dienst bepaalde bijdrage, waarbij minimaal rekening wordt gehouden met het inkomen en de gezinssamenstelling.

Groene druk

Geeft de verhouding van de jongeren (0-19 jaar) op de bevolking van 20 tot 64 jaar. De groene druk geeft aan hoeveel kinderen en jongeren er onderhouden moeten worden door de bevolking op beroepsactieve leeftijd. Bij een hogere groene druk zijn er dus relatief meer jongeren in vergelijking met de bevolking van 20 tot 64 jaar.

Grijze druk

Geeft aan hoeveel ouderen er onderhouden moeten worden door door de bevolking op beroepsactieve leeftijd. Bij een hogere grijze druk zijn er dus relatief meer ouderen in vergelijking met de 20 tot 64-jarigen.

Hoppinpunten (inrichting)

Bij wijze van voorbeeld: Kan je je fiets er gemakkelijk parkeren en beveiligd achterlaten?, Is er voldoende plaats om te manoeuvreren met een rollator, rolstoel of kindwagen? Is er een laadzuil of een wandstopcontact voor elektrische auto's en fietsen? Is er een vorm van (sociale) controle? Zijn er vuilnisbakken aanwezig en worden die tijdig geledigd? Hoe lang moet je wachten voor je een verbinding hebt en kunt overstappen op je volgende vervoersmiddel? Zijn er trappen aanwezig? Zo ja, hebben die trappen leuningen en zijn er tussenbordessen? Beschik je over een duidelijk overzicht van de vertrektijden van de verschillende vervoersmiddelen? Is er een ticketautomaat en is die makkelijk te bedienen (leesbaarheid, bestellen en betalen van tickets)? Is er een duidelijk aangegeven wachtruimte en kan je er aangenaam wachten (overdekt, proper, voldoende plaats)? Zijn er in/dichtbij het Hoppinpunt toiletten beschikbaar? Is er een mogelijkheid om gebruik te maken van een deelwagen/deelfiets? Enz. ...

Belangrijk: Er worden ook hoppinpunten voorzien ... op plaatsen waar er geen openbaar vervoer is (bv. Kruisstraat Moerbeke). Het is de bedoeling dat je daar bv. op vervoer op maat zou kunnen overstappen. Maar ... je moet er natuurlijk wel geraken.

Huurpremie

Gezinnen met een laag inkomen die al 4 jaar of langer wachten op een sociale woning en een private huurwoning huren, kunnen in aanmerking komen voor een maandelijkse huurpremie.

De voorwaarden zijn:

Wonen in het Vlaamse Gewest in een private huurwoning.

De woning moeten conform zijn aan de woonnormen.

De huurprijs bedraagt maximaal 618,25 euro voor een zelfstandige huurwoning en 494,60 euro voor een kamer (+ 10% in het Vlabinvest-gebied), te verhogen met 20% per persoon ten laste tot maximaal 50% extra.

Je huurt de woning niet van een ouder, grootouder, broer, zus, tante of oom als die op hetzelfde adres wonen.

Huursubsidie

Mensen met een bescheiden inkomen die verhuizen naar een huurwoning, kunnen een tegemoetkoming in de huurprijs krijgen van de Vlaamse overheid, de Vlaamse huursubsidie.

Voorwaarden:

- Verhuizen naar een woning van een sociaal verhuurkantoor.
- Verhuizen van een slechte of onaangepaste woning naar een goede, aangepaste huurwoning op de private huurmarkt.
- Dakloos zijn en verhuizen naar een huurwoning.

Wie verhuist naar een sociale woning van een erkende woonmaatschappij. gemeente of OCMW, komt niet in aanmerking voor de huursubsidie.

Bij het aanvragen van de huursubsidie is men verplicht zich in te schrijven op de wachtlijst

voor een sociale huurwoning.

Die inschrijving moet niet:

- Voor een huurder die minstens 65 jaar oud of ernstig gehandicapt is en die verhuist naar een woning die meer aangepast is
- Bij een verhuizing naar een assistentiewoning
- Bij een verhuizing naar een woning van een sociaal verhuurkantoor.

Inkomensgarantie voor ouderen (IGO)

De IGO is een minimuminkomen voor ouderen die niet over voldoende bestaansmiddelen beschikken. Voorheen noemde het "Gewaarborgd inkomen Bejaarden (GIB). Dit wordt sinds 2002 geleidelijk aan vervangen door de IGO. Meestal gaat het om een toeslag bovenop het pensioen, zodat men een bedrag bekommt dat vergelijkbaar is met het leefloon. Het wordt toegekend aan personen die de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt maar die door omstandigheden geen of geen voldoende loopbaan hebben kunnen opbouwen.

Kangoeroewoningen

Nu worden omgevingsvergunningen voor kangoeroewoningen meestal beperkt in de tijd en zijn ze slechts 1 keer verlengbaar voor een beperkte tijd (zorgunit). Het gaat hier om vergunningen voor het plaatsen van een tiny house, containerwoning, stacaravan, chalet e.d. in de tuin van een ééngezinwoning met min. 18 m² en max. 50 m² vloeroppervlak. Dit wordt nu meestal enkel toegestaan voor de mantelzorg van een oudere, waarvan men vermoedt dat deze binnen de een bepaalde tijd zal overlijden. Dit concept is nochtans mede een structurele oplossing voor de woonproblematiek. Afhankelijk van de behoefte kan de eigenaar in de hoofdwoning wonen, één van de kinderen in het tiny house of omgekeerd. Men kan na het overlijden van de bewoner van het tiny house het toelaten dat deze mini-woning verhuurd wordt. Enige vereiste zou moeten zijn dat deze mini-woning op gedeeld privé terrein beschikt over eigen elektriciteit-water-verwarming met een eigen ingang, huisnummer en brievenbus. Daar omgevingsvergunningen een gemeentelijke bevoegdheid zijn, kan Lokeren+ er perfect voor zorgen dat dergelijke wooneenheden een permanente toelating krijgen.

126

Lokaal dienstencentrum

Het lokaal dienstencentrum heeft als doelstelling (1) de gebruikers, met aandacht voor ouderen, mantelzorgers en kwetsbare personen, te ondersteunen om hun zelfzorgvermogen en hun sociale netwerk te versterken; (2) de sociale cohesie in de buurt te versterken en (3) de gebruiker te ondersteunen om zo lang mogelijk in goede omstandigheden thuis in zijn vertrouwde buurt te blijven wonen.

Het lokaal dienstencentrum, aldus het decreet, ontwikkelt een verbindende, preventieve en laagdrempelige werking in de buurt. Een dienstencentrum is een toegankelijke ontmoetingsplaats voor alle buurtbewoners. Het aanbod is divers: infomomenten over maatschappelijke thema's, gezondheid en thuiszorg; recreatieve activiteiten en vormende activiteiten.

Het neemt een bemiddelende rol op, opdat de gebruiker aansluiting vindt met het informele en professionele netwerk en stimuleert burenhulp.

Mantelzorgratio

Met het begrip “mantelzorgratio” bedoelt men de verhouding 40 - 79 jarigen tegenover de 80 plussers, als zijnde de potentieel beschikbare mantelzorgers voor de 80 plussers.

Netto belastbaar inkomen

Het totale netto belastbaar inkomen bestaat uit alle netto inkomsten van alle inwoners min de aftrekbare uitgaven. Het netto belastbaar inkomen is de som van alle inkomsten uit onroerende goederen (huuropbrengsten en inkomsten uit woningen), inkomsten uit en opbrengsten van roerende goederen en kapitalen (dividenden, intresten...), beroepsinkomsten (wedden en lonen, ziekte-uitkeringen, werkloosheidsuitkeringen, (brug-)pensioenuitkeringen, winsten, baten, wedden van bedrijfsleiders en meewerkende echtgenoten, na aftrek van de beroepskosten) en diverse inkomsten, verminderd met de aftrekbare uitgaven (zoals kinderopvang, onderhoudsuitkeringen, giften...).

Niet-Belgische herkomst

De herkomst kijkt verder dan de nationaliteit en houdt ook rekening met de **nationaliteit bij geboorte van de ouders**. Als voor een bepaalde persoon minstens één van de ouders bij hun geboorte een andere nationaliteit had, krijgt hij of zij die herkomst. Indien zowel vader als moeder een niet-Belgische geboortenationaliteit hebben (die bovendien van elkaar verschilt), dan wordt als herkomst de geboortenationaliteit van de moeder overgenomen.

Onderhoudsplicht

Wanneer een OCMW moet tussenkomen in de kosten van verblijf en verzorging in een woonzorgcentrum wordt gevraagd dat betrokkene in de eerste plaats zijn eigen middelen aanspreekt, zowel roerende als onroerende. Als het OCMW dan nog moet bijleggen **kan** ze die som verhalen op de familie.

In Lokeren gebeurt dit niet (meer). In Moerbeke wél. We stellen voor om deze plicht in Moerbeke eveneens af te schaffen.

Het kan hierbij uiteraard niet de bedoeling zijn dat de gemeenschap opdraait voor de rusthuisfactuur van pakweg de ouders van Marc Coucke of Fernand Huts, of van mensen die ‘kunstmatig’ over onvoldoende middelen beschikken om hun rusthuisfactuur te betalen. In de regel gaat het evenwel om een heel andere problematiek:

- Zou je zelf, als oudere, de laatste jaren van je leven als bedelaar bij je kinderen willen meemaken? Dit is pure vernedering van zwakke mensen die geen verweer hebben. Sommigen stellen de stap naar het woonzorgcentrum hiervoor zelfs uit, ook al hebben ze de hulp wel nodig.
- In de praktijk komt het vaak tot ruzie tussen ouders en kinderen of tussen kinderen onderling over de mate waarin ieder financieel moet bijdragen in het onderhoud.
- Voorstanders van de onderhoudsplicht voeren het idee van de “familiale solidariteit” aan om deze te verantwoorden. Bij nader inzien gaat het in de feiten evenwel veeleer over het creëren van een mattheuseffect dan over solidariteit: zijn je ouders rijk, dan zal je rijkelijk erven. Zijn je ouders arm, dan zal je niets erven, maar integendeel in hun laatste levensjaren afdragen om hen te “onderhouden”.
- Tenslotte – en ook niet onbelangrijk: de administratieve kost en de personeelsinzet die met de inning van onderhoudsplicht gepaard gaat is soms duurder dan wat het opbrengt (Dixit

o.a. Piet Buyse, burgemeester Dendermonde). In elk geval is het sop meestal de kool niet waard.

Ontmoetinghuizen

Zorg voor **buurthuizen, gemeentelijke ontmoetingsruimten en lokale dienstencentra** met brede openingsuren zodat het sociale leven bevordert kan worden dicht bij de mensen, ook voor diegenen met een beperkt inkomen en/of een beperkte gezondheid en mobiliteit. Het sociale leven dooft stilaan uit, ook senioren isoleren zich meer. Er is te weinig lokaal en gratis of betaalbaar aanbod. Mensen voelen zich vaak uitgesloten en vereenzamen. Deze locaties kunnen bijdragen aan inclusie van iedereen: arm-rijker, jong-oud, gezond-minder gezond, werkend-werkloos-gepensioneerd, autochtoon-allochtoon, valide-mindervalide.... Men kan er samenkomen voor een luisterend oor, een gezellige namiddag, een warme maaltijd in het sociaal restaurant, allerlei activiteiten kunnen er worden georganiseerd, maar ook verenigingen kunnen er onderdak vinden. Zorg er ook voor voldoende opslagcapaciteit voor meerdere initiatieven die niet door de gemeente zelf worden georganiseerd. Breng er ook een kantoor van het Sociaal Huis met zitdagen in onder, een wijkgezondheidscentrum, zitdagen van Kind en Gezin, gratis juridische bijstand door een advocaat, de eerstelijnspsycholoog, organiseer er de ontmoetingen van De Komisse, vestig er een eventueel zelfs een permanente sociale kruidenier, een uitleenpost van de babytheek enz. De mogelijkheden zijn onbeperkt en het is een investering die dubbel en dik wordt terugverdiend!

Ouderenbehoefteonderzoek

Voor het betere werk: de ouderenbehoefteonderzoeken o.l.v. Prof. Verté en Nico De Witte kennen – na 15 jaar - een nog steeds groeiend succes, ondertussen tot ver in het buitenland. Ze leveren een schat aan cijfermateriaal op. Via verschillende focusgroepen - één met ouderen, één met professionele zorg- en dienstverleners uit de gemeente en één met lokale beleidsmakers - gaan de onderzoekers op zoek naar verklaringen voor die cijfers en helpen ze de gemeenten bij de vertaling van die cijfers naar beleid. De praktijk leert dat lokale besturen inmiddels geleerd hebben dat de onderzoekers niet komen om te evalueren. Ze willen hen enkel handvatten aanreiken om beleid te voeren en de lokale besturen gaan hier tegenwoordig graag op in.

128

Outreachend werken

Betekent dat sociale professionals buiten de muren van hun organisatie gaan werken, in de leefwereld van mensen. Het is een actieve manier om contact te leggen met mensen die daar niet altijd zelf om vragen. Outreachend werken is drempelverlagend.

Samenhuizen

Een woonvorm waarbij minstens twee huishoudens of individuen, die al dan niet familie van elkaar zijn, zowel private als collectieve leefruimten hebben en die grotendeels samen beheren.

Thuisverpleging

Thuisverpleging is er voor personen die verpleging nodig hebben, bijvoorbeeld nadat ze uit het ziekenhuis ontslagen zijn of herstellen van een ongeluk of aandoening. Door

thuisverpleging kan een persoon sneller het ziekenhuis verlaten en kan opvang in een residentiële voorziening vermeden worden.

Thuisverpleging gebeurt door verpleegkundigen. Een verpleegkundige kan o/a. geneesmiddelen of inspuitingen toedienen, wonden verzorgen, palliatieve zorgen verlenen, Naast verpleegkundige zorg moeten de verpleegkundigen ook aandacht hebben voor gezins- en sociale omstandigheden.

Als je verpleegkundige verzorging nodig hebt, kun je een beroep doen op een dienst thuisverpleging of een zelfstandige thuisverpleegkundige.

De thuisverpleging gebeurt op basis van een voorschrift van de behandelende arts.

De betaling van de verzorging gebeurt in de meeste situaties rechtstreeks door de mutualiteit.

Thuiszorg

Thuiszorg is de overkoepelende benaming voor een aantal diensten aan huis die maken dat mensen langer thuis kunnen blijven wonen.

In de context van deze nota denken we hierbij, naast poetshulp, vooral aan levering van warme maaltijden, klusjesdienst..

Verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering

Er zijn drie rechtgevendende categorieën:

(1) op basis van een ontvangen sociaal voordeel (leefloon of gelijkaardige OCMW-hulp, IGO, GIB of recht op rentebijslag, uitkering voor personen met een handicap volgens de wet van 27 februari 1987, niet-begeleide minderjarige vreemdelingen, gehandicapte kinderen met ongeschiktheid van ten minste 66%),

(2) op basis van een specifieke hoedanigheid en een inkomenscontrole (wezen, gepensioneerden, invaliden, weduwen/weduwenaars, personen die minstens één jaar werkloos of arbeidsongeschikt zijn, personen met een erkende handicap die geen tegemoetkoming ontvangen en leden van eenoudergezinnen),

(3) op basis van een inkomenscontrole voor de gezinnen die zich niet in één van bovenstaande situaties bevinden maar leven in een gezin met een bescheiden inkomen (OMNIO-statuut).

Personen met een verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering genieten onder andere van hogere terugbetalingen voor geneeskundige verzorging en geneesmiddelen, een gunstiger stelsel voor de vooruitbetalingen en het persoonlijk aandeel (remgeld) in geval van hospitalisatie.

Verhuisvergoeding - Installatiepremie

Wie met een beperkt inkomen moet rondkomen, kan bij een verhuizing in sommige gevallen een installatiepremie krijgen. De voorwaarden zijn behoorlijk streng.

Voorbeelden:

Verlaten van een onbewoonbaar of overbevolkt verklaarde woning om een gezonde woning te huren.

Verlaten van een onaangepaste woning (v. bij een handicap).

Daarnaast bestaat de verhuisvergoeding, ook wel verhuispremie genoemd: het is een financiële tegemoetkoming die aan bepaalde personen wordt toegekend om hun verhuiskosten gedeeltelijk te dekken.

Er bestaat ook nog een 'aanpassingspremie voor ouderen' en 'renovatiepremie': die vallen buiten de bespreking.

Woonzorgdecreet

(= het decreet betreffende de woonzorg van 15 februari 2019")

Het woonzorgdecreet van 2019 vervangt heel wat vroegere regelgeving en regelt zowel de thuiszorg als de residentiële zorg. Het heeft betrekking op de lokale dienstencentra, de diensten voor gezinszorg, de diensten voor oppashulp, de diensten voor thuisverpleging, de diensten maatschappelijk werk van het ziekenfonds, de diensten voor gastopvang, de centra voor dagverzorging, kortverblijf en herstelverblijf, de groepen van assistentiewoningen en de woonzorgcentra en verenigingen voor mantelzorgers en gebruikers.

Enkele begrippen uit het decreet worden verder toegelicht.

Woonzorgcentrum

Het woonzorgcentrum (vroegere rusthuis) is een residentiële ouderenzorgvoorziening waar men (tijdelijk of) permanent kan verblijven en is bedoeld voor wie niet meer thuis kan wonen. Hier worden binnen grote entiteiten ouderen opgevangen die zorg nodig hebben en dikwijls hulpbehoevend zijn.

Zorgbudget

Een zorgbudget is een maandelijkse tegemoetkoming voor mensen die veel zorg nodig hebben. Het gaat bijvoorbeeld om mensen met ernstige gezondheidsproblemen of een handicap.

Wie een zorgbudget krijgt, mag het vrij besteden. Dat geeft mensen de vrijheid om te kiezen welke zorg en hulp ze ermee willen betalen om een zo normaal en aangenaam mogelijk leven te leiden.

130

Zorgbudget voor ouderen met zorgnood

Vroeger heette dat de "tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden". Het is een zorgbudget voor 65'+ers met een zorgnood. Hoeveel dit budget bedraagt, hangt af van het inkomen en van de zorgzwaarte van die oudere persoon. Het is maximaal 683 euro/maand.

Zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden

Vroeger heette dit de zorgverzekering. Het is een zorgbudget van 135 euro/maand voor mensen die veel zorg nodig hebben. Dat zijn bijvoorbeeld ouderen die in een woonzorgcentrum verblijven of mensen van alle leeftijden die thuis veel (eventueel professionele) ondersteuning nodig hebben.

Voorwaarde is dat er jaarlijks een zorgpremie werd betaald; het wordt aangevraagd en verkregen via de zorgkas van de aanvrager.

Belangrijkste bronnen

Bij de aanmaak van deze omgevingsanalyse gebruikten we volgende bronnen:

Provincies in cijfers

<https://provincies.incijfers.be/dashboard/dashboard>

Gemeente- en stadsmonitor

<https://gemeente-stadsmonitor.vlaanderen.be/>

De digimeter 2022

<https://www.ugent.be/mict/nl/actueel/nieuws/rapport-digimeter-2022>

NMBS

<https://www.belgiantrain.be/nl/about-sncb/enterprise/publications/travellers-counts>

Beleidsnota en beleidsdocumenten Lokeren

<https://lokeren.be/stad-en-bestuur/stadsbestuur/beleidsplannen>

Beleidsplan Moerbeke

<https://moerbeke.be/bestuur-en-beleid/beleidsdocumenten/beleidsplan/>

Jaarverslag 2022 OCMW Lokeren

Jaarverslag 2022 OCMW Moerbeke